

**ROZSEVAČ
SVĚTLA**

F. Hein

1948

Ú v o d e m

Je skutečné toto vyprávění, nebo jenom snem?

Tak, nebo podobně se zeptá čtenář.

Odpovídám: Mnohé se skutečně přihodilo,
jiné Hlas Ticha mě šeptal, když seděl jsem
v koutě sešeřelém.

Mnohé srdce mé prožívalo a zachytilo na papír,
jiné zas rozum ověřil, když v harmonii
s vnitřním byl cítěním.

Pravda, či lež? Tak jiný se zase ptá.

Samsaro Nirvána prolíná.

Žijeme-li prvému, druhému nám uniká.

Ztišíme-li však myšlení, tu Nechápatelné
je chápáno a samočinně se jeví...

Mír budiž s tebou – laskavý čtenáři!

*Každý zajisté, kdož zle činí,
nenávidí Světla a nejde
k Světlu, aby nebyli trestáni
skutkové jeho. Ev. Jan.3.20*

I.

Nikdo jej neznal, nikdo nevěděl, odkud se přistěhoval. Snad ze severu od hor, jej vítr přivál. Bydlil v maličké komůrce kdesi na periferii, v srdci Evropy, ve velkoměstě.

Žil sám, s nikým se nestýkal a lidem nestál ani za to, aby si ho všímali, neboť nenápadně, ošuměle chodil ustrojený. Na nikom ničeho nepožadoval, a proto se nikdo nestaral o to, čím se živí, jak žije a podobně.

Byl jarní měsíc, když stál na kraji pahorku na periferii, kde bydlil a hleděl v zamyšlení před sebe na velikou travnatou plochu, na níž se hemžilo mnoho lidí. Jejich vášně byly zlobou rozbourěny a mnoho lidí v srdcích svých nenávisť plálo. A on v zamyšlení na ně pohlížel, myšlenkama jakoby nezúčastněn. Tiše je pozoroval, a když se vrátil zpět do světa svým duchem, oči jeho zasvitly a rozzářily se. Silným hlasem zvolal na ně: „Lidé!“

A reptající dav ztichl a oči množství hleděly udiveně na člověka neznámého, v očekávání čehosi, co snad uklidní jejich rozbourěnou mentalitu.

„Lidé“, poznovu zvolal, „slyšte mne! Sám po této maličké planetě putuji a nemám druhu žádného, jenž by mne provázel. Ztište se, neboť jen několik slov k vám pronesu!“

A dav ztišil ještě více v očekávání, když on opět pravil: „Sestry a bratři této maličké planety. Nespočet slzí jste již vyplakali v minulých svých zrozeních. Však ještě více slzí vypláčete, zanedbáte-li duši svoji!“

Po těchto slovech zmizela mnohým lidem s tváří jejich zloba jako stín. V nitrech jejich se něco pohnulo, co dříve zcela přehlíželi. Mnozí pak instinktivně zatoužili po vnitřním Životě.

A on pokračoval:

„Obyvatelé maličké této planety. Jste zářícími jiskrami Veleohně. Jste čistí – bez poskvrny. Jste dětmi Boha-Otce Všudepřítomného. A Jeho přání je, abyste stále takovými zůstali!“

Tu se davem prodíral tmavý stín, který v černý byl oděn talár a prudce promluvil:

„Kdo jsi, že se tak rouháš? Vždyť člověk je nádobou hříchů. Proč mluvíš tak?“

A on tiše, dlouze hleděl do kněžské tváře a zíral dlouze, mlčky dál v oči kněze. Tu roztrásl se velmi tento černý stín a opustil kolbiště.

„Těž Nebesa vyplakala již proudy slz, aby obměkčila srdce vaše. Tož můžete-li, plačte i vy, ať pláč váš odnese pryč kal. Dobře mě však naslouchejte dál!“

Velemocný Oheň v srdcích vašich bez ustání plá. Toť je Bůh, Všudepřítomný Otec vás a odleskem Jeho-Veleohně, je mocný Mír, který je stále ve vás.

Pociťujte, neboť v srdci je

TO – T a j e m s t v í !

Ó, čistí, co chcete odhodit? Radujte se ze záře, která ve vás stále přebývá!“

A jako kouzelník, když rukou mávne, oschly slzy, které se zjevily na mnohé tváři a z jiných zase tváří zcela zmizel hněv. Jejich oči zaplavil vnitřní jas, že zářily jak očka batolat. Leč v tom znovu prodíral se zástupem k řečníkovi tmavý lidský stín a pohlédnuv mu ostře do tváře, řekl:

„Já vůbec v Boha nevěřím a v nic ze všeho toho, co zde vykládáš!“

Tu on se na něho zadíval a lehce se pousmál. A většina lidí, kteří byli v zasnění, nevěnovali pozornost nevěrci. Zůstal zcela osamocen, bez víry. Když řečník poznámku jeho ignoroval, vytratil se též ze zástupu jako ten prvý stín a nevíra ho táhla stále níže a níž, podobně jako červa hlína.

A řečník znovu se rozhovořil: „Ó, lidé milí, slyšte dál! Farizejce i nevěrce vítr odvál. Nuže, čistší je teď vzduch!“

A lid se usmíval...

Dále počal hovořiti k zástupu a oči jeho zářily...

„Obyvatelé planety maličké. Blíží se soumrak, a proto rychle rozžehněte Světla v srdcích svých, abyste se nebáli, až nastane tma.

Jste pochodněmi Světla Věčného. Vy sami a vše kolkolem je naplněno Věčným Životem. Buďte toho stále sobě vědomi! Necht' srdce vaše stále čistá jsou!

Dobře je opatrujte, ať nevplíží se v ně stíny zla!

Setřeste ze sebe svá zevní těla, do kterých vás Mája oděla, neboť je Světelná Říše vaše!

Nelpěte na věcech ani na svých příbuzných a vzneste se na křídlech svých v hlubinu svoji tajemnou, kde spatříte **S v a t é P r a v d y T v á ř !**“

Lid naslouchal a on dále hovořil:

„Kde jsou hranice, omezující člověka? Tot' prelud jen z myšlenek utkaný, který je zakotven ve vašich myslích. Jste bez konce a nikde hranic nemáte!“

Odmlčev se, pokračoval:

„Děsivou rychlostí řítí se vaše planeta kolem středu planetárního kosmu. Ještě větší však, bleskovou rychlostí letí vaše myšlenky kolem středu vašeho srdce.

P o z o r u j t e j e ! Z a s t a v t e j e !

Prohlédněte je, ať zjeví se vám v záři milionů sluncí vaše Věčná Podstata, ať zjeví se vám kosmu **S t ř e d !**“

A lid, planety maličké, instinktivně v srdcích svých zajásal. Všichni přítomní přestali kolísati a věřili té řeči. Avšak v některých místech velkoměsta zuřily dále vášně a zlo.

„Již nastává soumrak“, děl dále on. „Hovořil bych k vám dále, avšak není to možné. Rozejděte se do svých domovů a hlavně, vejděte v srdce svá! Buďte klidní a nezapomeňte na slova má! Vše je **S v ě t l e m** naplněno. Světelnou je vaše říše.“

Shromážděný lid se zvolna rozcházel, jsa uklidněn ve svých nitrech jakousi dosud nepoznanou silou a jasem. Avšak jakási postava neměla se k odchodu a vyčkávala, až všichni odejdou.

„Co ještě žádáš ode mne?“ tázal se řečník této osoby.

„Příteli všech, chtěl bych vědět více, neboť jsem velmi hladov po Věděni!“

„Nuže, pojď se mnou v můj domov a řeknu ti více,“ tak odvětil přítel všech osamocenému.

Přišli do malé komůrky a neznámý tiše pronesl: „Posaď se, příteli, a naslouchej dobře dál, neboť mnohé, co ti řeknu, není pro uši davu!

Člověk je stvořen z čistého Světla. Tak je tomu nepřetržitě. Je Světlem sám Sobě, sám v Sobě. Avšak, zahalen ve své osobní myšlení, nevidí svoji Podstatu Světelnou. Nevidí Sebe ve Světle Svém.

Jako veliký strom z malého seménka vyrůstá a jako strom sám je stále latentně ukryt v seménku, dokud ono nevzklíčí, podobně ty byl jsi ukryt v Touze Veliké, než přišel jsi na tento svět. Tvá touha přitáhla tě sem a též touha tvých rodičů, po Jednotě toužících, byla nápomocna k tomu, že jsi oděn v toto tělo fysické. Vstoupil jsi do lůna, jsa přitahován ke **S t ř e d u**, abys byl opět z tohoto **S t ř e d u** odstředivou silou vymrštěn ven a tak přijmul znovu zjev osobní, to je, fysické tělo a v něm dále hledal **S a m a S e b e**.

Rodička v bolestech tě zrodila. Vlastnost Jednoty držela vás dlouho u sebe. V okamžiku však, jakmile jako děčko počal jsi lapati po vzduchu, počala se rozvíjeti, růsti tvoje mysl a s ní současně žádostivost se vyvíjela. Jelikož jsi ani ve smrti neustal toužiti, pokračuješ v tomto novém zrodu. Tento zrod je vtělené pokračování tvé touhy minulého žití a touhy ve smrti.

Mysl roste dál a též žádostivost lidí stále plá. Z myslí tvé roste nejen toto, ale i budoucí tvé tělo, neboť síla myslí, která se rozvíjí, stále buduje.

T o j e t a j e m s t v í t v o ř e n í !

Lidé bez ustání nevědomě touží po Jednotě. Hledají Ji však většinou tam, kde nemají. Muž se ženou, žena s mužem, jsou šťastni ve vzájemném spojení, protože toto spojení jim dává mlhavé vědomí, že kdysi takto bylo stále.

Vše spočívá ponořeno ve **V e l i k é m , M o u d r é m N i c .**

I když zničíš seménko, přece strom, který nevidíš a který z tohoto zničení seménka nikdy nevzejde, dříme dále ve **V e l i k é m N i c .**

Milující se manželé či přátelé, nenávidějící se nepřátelé, i ti, kteří nejsou dosud zde a čekají na zrození, to vše skryto, dříme ve **V e l i k é m N i c .**

Ztlum svoji mysl, jdi k jejímu kořenu a přestaneš tvořiti!

Protože nebudeš již tvořiti, staneš se pouhým **n i c .**

Staneš-li se pouhým **n i c ,** vplýváš do **V e l i k é h o , V š u d e j s o u c í h o N i c ,** které přece Něčím je a budeš blažený. Vše se zjeví v jiném světle.

V Ničem je počátek všeho.

V Ničem je Vše.

Vše, co zříš svýma očima, je pohrouženo v **N i č e m .**

Když poznáš – **T O** – zaplaví tě **K L I D .**

To je tajemství **V ě č n é h o B y t í ,** že v Nestvořeném je původ všeho stvořeného. To je tajemství ještě větší, že stvořené nikdy nebylo, není a nebude stvořené.

Nikdy se netvořilo, netvoří a tvořiti nebude. Toť **V e l i k é j e T a j e m s t v í ,** které stále takovým zůstává. Toť Tajemství Počátku, že **n e n í** Počátku. Toť Tajemství Konce, že **n e n í** Konce.

S í l a , bezmezně Vznešená, je zde, která je **v š e .** Chval stále tuto **S í l u ,** kterou jistě pocítíš, když v touze se ponoříš v sebe, do srdce.

Nejsi živ jen z hmotného pokrmu a z vody, ani ze vzduchu, který stále dýcháš. Věz, že toto vše je prostoupeno touto **S í l o u N e k o n e č n o u ,** bez Níž bys okamžitě zhynul.

Tak, jako pocít'uješ ozon, plnicí ovzduší, je-li po bouři, podobně lze **b e z p ř e r u š e n í** pocít'ovati **T O ,** plné Míru, ustane-li chtění člověka, ztiší-li se jeho mysl.

Nuže, buď tich a pocít'uj!“

Komůrka byla malá, Ticho v ní vládlo. Jen oči vyprávějícího bylo ve tmě vidět jako dvě hvězdy. A ten, který tolik toužil, počínal stále více chápati. Mír se tiše chápal jeho srdce. Zavládlo Ticho.

Dlouho mlčeli.....

Pak toužící se otázal:

„Pověz mi, proč jsou lidé stále nespokojeni?“

A vypravěč řekl: „Jsou naplněni chtěním. Čím více věcí kupují a jimi se obklopují, tím větším utrpením se obalují, kterého se pak těžko zbavují. Štěstí z koupených věcí neb jinak získaných, je chvilkové.

Z chtění povstává vždy lpění. Věz, že je proto lepší, žije-li člověk v prostotě. Tím vzniká klid srdce.

Nepatří-li nám nic, jsme blíže pravému Štěstí. Nevlastni proto nic, chceš-li si již mnohé z toho co máš snad ponechat!

Neboj se, zůstaneš-li jednou sám jako strom v širém poli, aby ses nebál též, až budeš svět opouštět.

Buď stále veselý ve svém osamocení. Při prodlévání mezi spolubližními, necht' oni cítí, že jsi Mírem naplněn. Nepoutej se ani na členy své rodiny, ani na své přátele, ani na svého Učitele, máš-li jakého. Uč se, ale **n e p o u t e j s e ,** neboť později bys prožíval utrpení.

Jdi a miluj, bav se láskou lidskou. Proto jsi člověkem, abys miloval tak, jako všichni tvorové se milují. **N e s e t r v e j** však v této vášni svého těla, ale jdi výš!

Pozoruj vášně jak přicházejí aby zase odešly. Stále sebe pozoruj. Jen v tomto sebezpozorování rozplynou se tvé vášně, cestou **n e n á s í l n o u** a ty poznáš veliký Klid

duše. Poznáš stav, který nelze stavem nazvat. Bude tě stále více a více prolínati. Nebude to již z e v n í vědění, ale V ě d ě n í , které nelze zevní rozumovostí pochopit a v kterém je obsaženo i Z ř e n í .

Máš bratry, sestry, ženu, děti neb jiné příbuzné? Ať již miluješ kohokoli z tohoto okruhu nejbližších příbuzných, kteří žijí mnohým žádostem, v ě z , ž e j s o u p ř e c e t a m , kde všichni svatí s anděly žijí.

To je Tajemství.

Abys je mohl pochopit, v ě z , ž e v š e j e s t B ů h !

Mysli, že ač jsi duchovně vyspělý, nevíš více než tvoji spolubližní, kteří žijí stálému chtění. To je věru, m o u d r é m y š l e n í .

TO, plné Míru, nepřišlo, neodešlo: je nepřetržitě zde. Necht' toto vědomí tě pronikne! Vyciťuj TO stále, všude, v sobě i kolem sebe. Ztotožníš-li se s Tím, plným Míru, ve vytržení, je ztotožněn O t e c s e S y n e m . Jsou J e d n o t o u a D u š e je neskonale blažena.

Toto vytržení je však stále zde. Neodešlo. Neztratilo se, neboť TO, plné Míru, nikdy se ztratiti nemůže. Jen p r o h l é d n i můj milý. Jsi stále oděn světelným hávem.

Avšak, dost již dnes; máš o čem přemýšlet!“

„Ó, prosím, pokračuj v hovoru, můžeš-li! Do rána bych ti naslouchal,“ tak děl toužící.

„Nuže, když tak toužíš, mne neomezuje čas. Jsem mimo čas,“ tak odvětil vypravěč a poloúsměv zkrásnil jeho tvář.

„Tedy dále naslouchej! – Není Boha, kromě Boha Universa. On je všude, ve všem, vším. Toť je Pravda odvěká, avšak vždy jinak oděna. Ve své Podstatě je však stále stejná. Tomu věř a nekolísej!

Mysli, ale bez myšlenek, neboť to je vskutku správné myšlení. Ustane-li myšlení tvé, budeš myslit nejvíce, budeš myslit velmi hluboce.

Mnozí lidé říkají svým spolubližním, že prý bloudí, že jen oni sami jsou pravými křesťany. Uctívají Ježíšovu osobnost, ale učení jeho nerozumí, neboť ve většině případech, nesprávně je vykládají. Smysl slov Ježíšových převrací podobně, jako to činili kdysi farizejci minulí, aby z věřících oveček více peněz vymámili.

Mnozí z těchto „křesťanů“ ani znáti nechtějí pravý smysl Ježíšovy nauky, neboť kdyby měli na příklad praktikovati „bud' vůle Tvá“, - větu z modlitby, které Ježíš učil, musela by zemřítí jejich osobnost, jejich egoismus. Toho se však přemnozí velmi bojí.

Chceš-li Boha v sobě procítiti, chceš-li Jej plně žítí, musíš vůli osobní, Vůli Neosobní Universa podříditi. Vůle Neosobna je všude.

Nelze Ji však chápati, nezmenšujeme-li chtění. Když to pochopíš tu stáváš se pravým žákem Ježíšova učení. Pak nebudeš spolubližním ukazovat na obdiv, že jsi křesťanem, jako činí mnozí pokrytci. Pravé křesťanství budeš t i š e ž í t i !

Mnozí lidé, kteří hlásají, že jsou pravými křesťany, a kteří hledí na spolubližní z „výšky“ jako na pohany, měli by se častokráte učiti od těchto, tak zvaných „pohanů“, neboť tito poslední často vědí více, daleko více o Bohu a jsou MU velmi blízko.

Ó, milý. Bud' prost přichylnosti ku křesťanům a bud' též prost odporu k pohanům a štěstí na tváři brzy ti zazáří!“

V maličké komůrce se rozehrálo srdce toužícího a více zaplálo neviditelným světlem. Třpyt hvězd nakukoval do tiché, útulné jizby a oči vyprávějího též zářily v šeru, když pokračoval: „Nuže, můj milý, ještě chceš naslouchat? Nečeká tě nikdo z tvé rodiny?“

A toužící odvětil: „Jsem svobodný a bez rodičů. Zítra je sváteční den. Jen prosím, pokračuj, jestliže ty máš ovšem čas.“

Vypravěč se pousmál: „Do rána mohu ti vyprávět. Vždyť řekl jsem ti, že vázán časem nejsem, že mimo čas spočívám.“

„Tvá slova jsou hojivým balzámem pro srdce mé, které je často plné neklidu,“ tak vděčně pronesl posluchač, a vypravěč tedy pokračoval:

„Bůh na tebe hledí neustále, ze všeho. Z oček malého opeřence a každého živočicha, z nádherné květinky i z prosté zeleně travičky, z hmyzu vznášejícího se v slunečních paprscích, jako z tebe sama. Bůh se na tebe dívá ustavičně z každé věci, veliké či malé, i z té, kterou lidská ruka vytvořila. Patří na tebe z mráček vodních par v prostoru plujících a promlouvá k tobě též skrze větry šumící a vyprávějící, které nevidíš. Ze všeho na tebe Bůh hledí, neustále, ať chceš, nebo ne. Zapřítí Jej člověk nemůže. Jak sám sobě chtěl by člověk dokázati tvrzení, že nežije? Vždyť vědomou lež by pronášel.

Věř, milý! To vše, Ty Sám jsi, Který se Sebou si pohráváš. Ale ne jako osoba. Stále hledíš na Sebe, ze Sebe a zírati nepřestáváš. Veliká Skutečnost je jediná, kterou nutno žít!

Je-li žít a, je též p o c h o p e n a . Jinak nepochopíš. Mimo tuto Skutečnost není nic jiného. Tato Skutečnost je Bůh a je vše. Vše jest Bůh.

Štěstí je ve všem. Není jen ve velikých věcech, ale je i v zrnku písku, v každém prášku poletujícím lehce vzdušným prostorem, dále ve všem, co smysly tělesnými postřehneme a též tam, kam smyslovost zevní nesahá a co postřehovati nemůže. Proto se uč hledět tak, abys Štěstí zřel všude a ve všem!

Ty jsi Bůh! Tvůj bližní však, kterýkoli, je též Bohem a proto nesmíš se nad něho vyvyšovat. Vše je Bůh, o tom nepochybuji! Já a ty? To slovní hříčky jsou pouze. Není rozdílu mezi mnou a tebou. Jenom smysly ti tento klam předkládají a namlouvají, následkem čehož činíš rozdíly. Není možné však, aby člověk mohl rozdělití Jednotu. Smysly jsou vinny, že se člověk ve vlastním Světle nevidí.

Bůh je vše a proto i smysly ovládá a je jimi, neboť nelze bez Něho smyslům fungovat. Bůh je skryt v síti Máji a je též Májou samotnou. On je ve tvarech i mimo ně, v barvách i mimo barvy, v tónech i mimo zvuky veškeré.

Je a není - jak On Sám chce!

Je v ilusi skrytý. Je však také i touto ilusí. Je skrytý a není vůbec skrytý, nechce-li. V Pravdě nelze oddělití Samsaro od Nirvány, jako nelze oddělit „hmotné“ od toho, čemu člověk říká „duchovní“.

Ó, milý, je to víc než jisté, že není Boha kromě Něho, Boha Universa. Buď o tom plně přesvědčen! Jeho Hra je nekonečná! Je a není. Ani tak v Pravdě nelze říci, ani jinak vyjádřiti, neboť jsou to pouze slovní pojmy. Řeknu-li tak, vznikne jinde zápor. Tam, kde myslí, ihned je zřít protiklad.

Ustane-li činnost myšlení – vzniká Mlčení. Mlčením lze vyjádřiti Boha jen, neboť toto bytuje nad všemi protiklady.“

Vypravěč se odmlčel...

Malá jizba v šero ponořená, svitem hvězd jen osvětlená, hrála teplem dvou srdcí, která v Jednotu splývala....

Dlouhé, tiché mlčení dvou srdcí...

Toužící pociťoval, jakoby ztrácel tělo. Jednota uchopovala jeho myšlení. Co řekl vypravěč? Není rozdílu mezi já a ty. Co řekl dále? Že je mimo čas.

Ó ano, kde je čas, když vše je Bůh? A Bůh je přece mimo čas. A chci-li Je j prožívat, musím býti mimo čas; tak blesklo mu myslí.

Ztichlá komůrka se s ním zatočila, neboť ochabující rozum se neměl čeho zachytit. Slábl stále více a bytost jeho počala cítit blízkost Nadčasovosti a bezstrastného Domova. Leč v příštím okamžiku již, dostavil se strach před smrtí.

„Jenom ne zemřít“, šeptala v hrůze jeho zevní duše, jeho osobnost, jeho falešné já.

Vrátil se zpět do těla, které již již opouštěl a smysly opět se pevně rozvinuly, v těle zakotvily. Pohleděl na svůj protějšek, který volně oddychoval. Dvě světélka očí byly však na něho upřeny a slabý úsměv rýsoval se na tváři vypravěče.

„Ach, přišlo to tak náhle. Měl jsem veliký strach před smrtí pojednou. Jakoby mne chtěla již uchopit. Cítil jsem její dech,“ tak pronesl tiše posluchač, hledě na vypravěče, který mlčel.

„Čeho se mám zachytit, přichází-li smrt?“, tázal se toužící.

„Ó, milý, čeho se chceš zachytávat? Nesmíš se ničeho chtít zachytit. Chceš-li vzplanout touhou nejvyšší, musíš mocně zatoužit po smrti. Musíš **m o c n ě c h t í t , z t r a t í t d u š i s v o u !**

Ó, duše milá, buď neohrožená! Buď sebeobětavá, nesobecká! Buď silným, každý, kdo Božím bojovníkem býti chceš! Buď silným, chceš-li odhalit **M y s t e r i u m S e b e !**

Vzpomeň, co řekl jsem venku davu: Jste čisti, jste zářícími jiskrami Veleohně!

Jsi čist a smrt v tobě nežije. Jen tělo musíš opustit, neboť tělo nejsi ty! Jsi mimo tělo! Neříkej proto tělu „mé tělo“, ale pozoruj a uvědomuj si: „Jakési tělo zde je, v němž bydlím.“

A nová síla, jako čerstvá míza vproudila v srdce toužícího. Jeho duševní zemdlenost zmizela a on řekl: „Mluv prosím, jsem ještě hladov!“ A vypravěč se opět rozhovořil:

„Proč by měl býti člověk nešťasten? Proč se báti smrti? Vždyť jsi nositelem věčného Štěstí. TO, plné Míru, je tvým pravým Životem. Proč chceš hledati TO, plné Míru? Vždyť věčný Život hýbe tebou jako osobou, neustále. Je stále zde a všude. Pociťuj v sobě! Jsi JÍM sám!

Každý vdech a výdech není tvůj, ač přece je Tvůj, ale jako ne-osoby. Ani o jediném vlásku na hlavě nemůžeš říci: „to je mé“, a přece je Tvé vše, ale jako **n e – o s o b y**.

Říkáš: „Toto je hlava má, toto je opět mé tělo“, atd... Dokud však takto budeš myslit, není v pravdě hlava tvou, není tělo tvé. Proč? Protože se cítíš vlastníkem. Až přestaneš vlastnit, bude **v š e T v é**, budeš Majitelem všeho, budeš mítí **v š e**, až přestaneš říkati a mysliti „můj“, „má“, „mé“.

Je proto lépe pro tebe, neříkáš-li o svém těle: „mé tělo“. Snaž se pochopit, co ti chci tím ujasnit. Věz – nejhlubší pravdy, byly vždy skryty v prostotě.

Nevědomí lidé říkají o Moudrém: „Ten? Není normální.“ Často zaslechneš: „Přeskočilo mu v hlavě!“ Avšak věz, milý. Moudrý se proto stal Moudrým, protože opustil normální běh myšlení povrchních lidí. Povrchní lidé svým posměchem halí svět v klam a utrpení, které si nevědomí připravili sami. Posměchem se nevědomí ozdobili. A za ním? Je vždy skrytý strach.

Proto, milý, vmaň mysl svou z obecného, davového mínění! Mnozí lidé myslí o sobě, že jsou normální. Patří však mezi blázny do ústavu, a mnozí blázni v ústavu zavření, patří zpět do světa, aby jej obrodili. Leč věz – svět vždy chce všechno obráceně. Začasté chce růsti od koruny ke kořenům.

Ó, milý! Vše musí však býti tak, hledíme-li na vše, jako na veliké **B o ž í D ě n í**.

H r a B o ž í je dobře hrána a nelze jí zabrániti. **B o ž í H r a** je velkolepá!

Není Boha, kromě Boha, pěje muezin ze štíhlé věže minaretu, aby se poklonil majestátu slunce, symbolu to všemocného Allaha.

Věz, že nač myslíš, to si okamžitě přitahuješ. To je jisté. Jako kámen vzhůru vržený, je ihned přitahován zemí, když odstředivá síla zmizí, podobně si přitahuješ dobré nebo zlé, podle způsobu svého myšlení. Trebas výsledek nebývá okamžitý, přece působení je okamžité.

Nikdo nemůže změnit odvěkou Pravdu, kterou Moudří vždy hlásali: „Bůh je vše!“

Stále hovoří řečí všelikou. Bez přestání hovoří a přece je **V ě č n é M l č e n í . . .**

Vypravěč se odmlčel a opět vládl klid v jizbě. Po chvíli mlčení pokračoval: „Mnohými ilusemi opředl se člověk a stále nové si vytváří. Stále říká, že jsou iluse jeho pravdivé. Pouze pro něho však, než prohlédne, aby byl schopen přijmouti iluse vyššího druhu a tak skrze vznešenější a stále vyšší iluse zakotvil nakonec v Pravdě neměnné.

Co je pro jednoho pravdou, pro druhého je to lží. Lidé si přechasto iluze své n á s i l í m v n u c u j í . S ilusi smrti je tomu také tak. Všeobecně lidé říkají: „Umřeme“. Avšak jaká to iluze? Jaký veliký to omyl, ztotožňovat Nesmrtelné se smrtelným lidským pláštěm? Říkají tak proto, protože neradi přemýšlejí, jsouce myšlenkově pohodlní. Jejich duši je fyzické pohodlí a mentální letargie.

Ano, milý. Jakékoli tělo, fyzické, astrální či mentální atd., jednou se rozpadne. Vždyť všude to zřít v přírodě. Avšak S í l a U n i v e r s a , b e z t v a r á , z ů s t á v á . Proto hled' odhalit tuto S í l u ve svém těle, dokud je ti dáno v něm žítí. Pohrouží se do srdce svého, které je středem této S í l y .

Protože lidé svou duši s tělem fyzickým ztotožňují, chtějí žítí jen radostem; domnívají se, že je třeba něco užítí, než opustí zem, jak „přemoudřele“ říkají.

Chtějí „něco“ užítí. Ano! Užívají, avšak jen utrpení plnými doušky, v němž pár kapek je jen sladkosti. Mnozí z těchto lidí tímto myšlením klamou i druhy své, sobě podobné, chválu za to od nich sklízajíce.

Můj milý! Tito lidé nezkoumají své nitro. Ozve-li se vnitřní cítění, aby to, či ono nečinili, utlumí tento Hlas, snaží se, aby Jej neslyšeli. Je proto přirozené, že jsou za to již na tomto světě nešťastní. A což po smrti fyzického těla?

Mnozí z těchto lidí často maskují úsměv na tváři, ale srdce jim pro jejich cynismus krvácí.

Sami sebe jen šidí tito pokrytci.

Sami sebe jen posuzují, odsuzují.

Sami v sobě naleznou zkázu.

Jaký vnitřní svět si vytvořili, takové je jejich okolí, takovýma očima je vidí...

Není pro ně uniknutí, i kdyby odešli do kteréhokoli končiny světa, i kdyby vzlétli do vesmíru na jinou planetu.

J a k b y c h t ě l č l o v ě k u n i k n o u t i s v ý m č i n ů m – s á m s o b ě ?

B ů h j e v š u d e , v š e c h n o – v e v š e m .

N e m ů ž e n i k d o u n i k n o u t i O k u B o ž í m u !

Jeho Oko je nekonečné; neobsáhneš je. Je složeno z nespočtu drobných očí. Tyto oči nespočítáš. Je jich více než-li prachu hvězdného.

B ů h v š e v i d í , s t e j n ě s t e j n ý m o p l á c í !

B ů h – T O j s i T Y s á m , m i l ý , k d y ž s e p r o h l ě d n e š .

To jsou všichni lidé ve své nahotě.

Je jen věčná Jednota – a není mnohosti v Pravdě.

Ten, kdo ztratil víru v sebe, rouhá se Bohu Rouhá se vlastnímu Nitru, které mu život poskytuje.

Srdce člověka takového je nemocné. Jak s nemocným je třeba s ním zacházeti, shovívaví k němu býti musíme a nesmíme zbytečně s ním se přítí.

Velikým utrpením musí mnozí lidé projítí, aby přišli k poznání, že vše, co se děje, musí se tak díti.

Ach, jak často lidé chtějí ve své pošetilosti měnit svět. Leč, dříve musí sami sebe přeměnit, přestavit, poznati se v plné S l á v ě , aby v Pravdě věděli, čím jsou. Čím lépe se poznají, tím více mohou dáti světu, to je, spolubližním.

Mnozí lidé opouští v okamžiku umírání tuto zemi s převelikou láskou k spolubližním. Jiní zase v okamžiku umírání těla hmotného, odcházejí se světa s neskonalou záští. První vcházejí ve světy nebeské, druzí do světů pekelných zas rychle padají, které si připravili sami nenávistí svou.

Každý člověk si odnáší z tohoto světa s í l y , které mu pak určí další jeho žítí.

T o ť j e H r a U n i v e r s a , s i l a m i m n o h ý m i p r o p l e t e n á , j e d i n o u t v ů r č í S i l o u p r o s t o u p e n a .

T o ť j e T a j e m s t v í D ě n í .

Každý jedinec ve svých rukou drží vlastní zákon.

Každý je sám sobě soudcem.

Každý je ustavičně svým osudem.

Spravedlnost Věčna, přesně pracuje.

Jí není třeba zákonů, na papíře psaných, které bývají přecasto překrouceny, pro blaho jedněch a pro bolest jiných. Spravedlnost Věčna si vždy, každého, všude vyhledá.

Lidé potřebují býti opatrnější, aby se navzájem tolik nesoudili, nejsou-li si jisti, že jejich soud je správný.

Mnohý člověk by mohl namítnouti: „Vše je relativní. Proto mohu činit, co mi libo.“

Ano, vše je relativní, Ano, relativita zde je. Dokud se však člověk nevzchopí a neprohlédne, v moci relativity spočívá.

Hádky, sváry, mnohé pření vzniká, Hra Věčna však nezaniká, dokud je šestismyslovost rozvinuta. Prohlédne-li člověk více, přestane se přítí. Častokráte hlavou jenom tiše pokyvuje, neboť ví, že protiklady v lidských srdcích musí býti, když se dosud nedostavila doba, aby tato srdce pochopila Pravdu nad protiklady.

Mnozí své nitro ubíjí, ale nechtějí pochopit, že sami jsou příčinou svého utrpení, že sami zvětšují své utrpení. Bližním klnou a tak jejich utrpení přestává. Sami tomu chtějí. Největším hříchem jejich je veliká nevědomost.

Takovíto lidé jsou podobni malým dětem ve vývinu. Jejich růst je pozvolný, neboť těžce chápou Pravdy Boží. Je třeba opatrně s nimi zacházeti, aby se polepšili a tváře ku Světlu obrátili.

Někteří zcela zapomněli, že nosí v sobě Boha Živého. Ledovou slupkou jsou obaleni. Světem bohatí, jsou přece chudí. Zapomněli, že jsou dětmi Otce Věčného, že Jeho Hlas mají poslouchati a že Jeho jas je stále v jejich srdcích.

O tělo jen pečují tito lidé, ne-bozi, nebozí. Často v této ilusi – těle fysickém, zahnízdí se mnohá těžká nemoc, vzniklá z nestrávené potravy, nebo ze zloby. Pak se svíjejí v bolestech těla. Průchody těla jsou zašpiněny.

Jak může Síla Boží volně tělem protékat, aby děti lidské, tuto Sílu Boží mohly cítiti?

Lidé často křičívají: „Bojím se, že umřu.“

Nebo: „Tělo mě zhubne, budu-li málo jísti.“

Zhubnutí? Toť je v mnohých případech dokonce zdravá věc, které nemusí se tolik lidé obávati, jsou-li rozumní.

Však, milý, mnozí z dnešních lidí myslí jen na vepřové hody. To je dnešní oblíbený způsob myšlení. Bohem těchto lidí je pouze jídlo a pití a různá zbraň, k ubíjení čtvernohých a jiných mladších spolubratrů.

Ó, jak jsou nešťastní tito lidé; a tak dlouho ještě budou nešťastní, dokud neprohlédnou svoji práci. Jaká je práce jejich, takový si utvářejí svět.

Oč jsou šťastnější proti nim němé tváře, které nemučí Hlas svědomí.

Z takovýchto lidí, kteří týrají své spolubratry, nevzcházejí ti, kdo druhé obrozují.“

Toužící pozorně naslouchal a vypravěč pln rozohnění, dále hovořil:

„Dle své povahy, mají lidé záliby. Dle svých zálib, tvoří svoje povahy. Vrabec s vrabcem na střeše sedá, pes s družkou zábavu si hledá, vlk s vlky vyje a orel s orly na vysokých místech sedá.

Hledíme-li na vše z úhlu Věčnosti, vše se správně děje a dění toto mnohdy úchvatné je.

Mnohým se toto dění však nelíbí, protože se rádi s ním ztotožňují. Nám je však v tomto dění velmi dobře, neboť věz, milý, že Bůh je vše.

Myslíš-li takto – vědomí Jednoty nedílné, snadno tě uchopí. Nebudeš pak moci ani jinak mysliti, než Sílu nekonečnou neustále chváliti.

Nechtěj mnoho vědět, neboť to je často velká brzda, zabraňující Sebepoznání.

Žije jen vědomí, že Bůh je st vše .

Snaž se toto vědomí uvést v prožitek a pak v skutku budeš všude zřítí B o ž í T v á ř !

Kde je vědění, když takto myslíš? Přestaň myslit, že něco víš! Žij, pociťuj n i c o t u , jakoby jsi nic nevěděl. Pak ti bude velmi dobře. . .

Nemysli, že jsi zde, abys mohl vykonati nějaký úkol.

Největší úkol pro své spolubližní vykonáváme, uvědomujeme-li si svoji n i c o t u , neboť v této n i c o t ě jsou spáleny charakterové vady. Jsou-li tyto smazány, tu nejvíce bližním svým pomáháme.

V rozplynutí se osobnosti žijeme ve svých bližních, a proto je hluboce chápeme. Jen v rozšíření se srdce našeho, rozšiřuje se láska osobní a přetavuje se v Soucítění se všemi.

Jen v uzavírání se srdce našeho, srdce nám vychládá a nenávisť se člověka zmocňuje.

Karty V ě č n a jsou stále hrány. Ať jsi kdokoli, každý pješ píseň svou. Každý takovou ji pje, jakou nejlépe dovede, buď smutnou, nebo veselou.

Uvažuj s úctou, milý, neboť B o ž í H r a je velmi dobře hrána. Skloň se v n i c před S i l o u věchnou.

Skloň se sám před S e b o u , hledej v sobě sama Sebe a šťasten v žití budeš!

Milý! Ty sám držíš ve svých rukou karty svého osudu. Jen dobře hrej!

Každý tah dobře promysli!

Nežli počneš pracovati, myslí, aby tvá práce bližním prospěla!

Nečekej na odměnu – ani na tu nejmenší!

Chtěj vždy dobro druhým přinášeti a na sebe zapomeň, jako bys nebyl. V tomto sebezapomenutí bude ti nesmírně dobře.

Proč je mnohý člověk tak žádostivý?

Proč hovoří o volnosti, rovnosti a bratrství, když tyto věci v sobě nepoznal?

Mnohý žádostivec mluví o projevu ducha svého, ale bližním svým v něm velmi často zabraňuje.

Vždyť to vidíš, milý, v tomto světě, jak si velké děti hrají. . .

Hovoří se mnoho o čistém lidství, které však svět nezná, neboť když se ono vyskytne, pošlapou je ihned ti, kteří jsou světa plni.

Když se čisté lidství vyskytne, lidstvo je křížuje.

Lidstvo jako celek nechce a nemůže chápat, co je to čisté lidství, neboť Ono zná všeobsahující S o u c í t ě n í . Ono nezná jen kousíček lásky pro toho neb onoho jedince, ale ono je V š e l á s k o u . Proto: Koho srdce je vzdálené soucítění se spolubližními, takový má daleko k čistému lidství.

Zřím právě otázku na tvých rtech, milý. Právě se ptáti chceš, proč je člověk tak vzdálen K l i d u – M í r u ? Neustálá žádostivost, neukojitelné, stále znovu vznikající chtění, veliká touha po ovládnání spolubližních buď jako jednotlivců, nebo i celých národů, toť ryze osobní chtíč, neznající všeobsahujícího S o u c í t ě n í , který zamezuje pravého K l i d u – M í r u dosíci.

Tací jedinci chtějí sami pro sebe vše míti. Světu – kolektivitu nechtějí se otevřítí, nechtějí světu nic dátí, ale stále sami brátí.

Nakonec pláčou, je-li jim vzato i to málo, které ještě mají; život holý je pro ně pustinou, zarostlou trním.

On touží sice po J e d n o t ě , avšak nevědomě. Lidé tito si zpravidla myslí, že J e d n o t a značí, hromadění majetku osobního, pozemského smetí.

Protože svět neví, jak by J e d n o t y dosáhl, musí z nevědomosti činiti, co činí.

Až spálí mocnou žádostivost v ohni sebeanalysy, nebude již člověkem, ale prohlédne do své Boží Přírozenosti.

Člověk je sice Bohem, ale opředl se vlastní sítí myšlenek, předsudků a domněnek. Proto o svém přirozeném Světle neví.

Až síť roztrhne a prohlédne, Světlo samo zazáří a on bude státi ve vlastní Záři, věčně Svobodný.

Každý tvůj záchvěv, milý, každá tvá buňka si musí býti vědoma totožnosti s pravou Boží Přirozeností. Když vycití uješ správně Boží Přirozenost, husí kůže ti svatostí naskakuje na těle a vlasy se ti ježí, před Majestátnem Božím.

Proveď rozbor sama sebe a počneš zářit, vlastním Světlem svítit, které přece bude Božím, jako vše.

Život se ti stane radostnou písní, budeš vesele žít, jako každá květina, jako každý strom, nestaraje se, co zítřek ti přinese.

V myšlenkách si nebudeš již tvořit přítěže, nebudeš se v ně zahalovat. Budeš žít ve Věčnosti, mimo časoprostor.

TO je Volnost.

TO je Svoboda.“

Odmlčel se a zase zavládlo dlouho trvající Ticho...

Pojem času zmizel toužícímu z mysli. Stál zase na prahu Věčnosti, jen práh překročiti.

Osobnost však stále nechtěla zemřít, třebaže byla již velmi zeslabena.

„Pokračuj ještě, prosím! Mluv ještě dále,“ žádal vypravěče, a ten znovu se rozhovořil:

„Proč bys měl mít rád jednoho člověka a nenávidět jiného? Proč vidět v jednom bílého, v jiném zase černého nebo rudého? Vždyť všichni lidé jsou čisti v pravdě, bez poskvrnny.

Jen lidským smyslům se toto dění světové jeví buď jako dobré nebo zlé. Boží Hra však není ani dobrá, ani zlá, neboť je nad protiklady povznesena.

Jdeš-li po ulici, hovoříš-li, pracuješ-li, konej vše neosobně! Hleď na vše jako na neskutečné, mlhavé divadlo, které sníš. Jinak, hledíš-li na světové dění jako na skutečné, jsi-li jím hned rozradostněn, hned zase roztrpčen, nezbavíš se toho, aby tě svět dále nedrtil. Nezbavíš se tak přichylnosti a odporu. Nepovzneseš se tak v Boží Rovnováhu, nebudeš-li smyslovost v sebe svinovat.

Bůh si neustále hraje. A přece si vůbec nehraje, jsa pohřížen v Tvůrčí mmlčení.

Je nepohnutý, je věčným Klidem a přece je nejčinnějším; je Pohybem všech pohybů. Ilusorní Jeho Hra je stále hrána, nikdo se jí nevyhne. Vše je podrobena této Věčné Hře.

V tomto světě, kde je neustálá žádostivost domovem, kde tvorstvo hltavě žije, není jen hráno, ale je též hráno i na světech jiných, podobným neb stejným způsobem, neboť chtíč je kdekoli – hybnou pákou.

Universální Síla se bez ustání chvěje, kmitá, vlní. Neustále tvorstvem pohybuje na Svě Věčné Šachovnici.

Snaž se poznat další tah této Síly. Staneš se tak pánem svého osudu, budeš-li v harmonii s touto Silou Univerza. Jenom tímto způsobem ti lze zmenšiti své utrpení, nebo je zcela i smazati.

Lidé-děti, nepřestávají si hráti. Různě bydlí, buď přepychově, nebo jako krtkové jsou zalezlí v zemi. Někdy též nemají, čím by tělo nahé zakryli.

Někteří jsou spokojeni více, jiní méně a zase jiní vůbec ne. Podle toho jsou spokojeni, jak mocná je jejich žádostivost. Ve zmenšení žádosti nalézají větší spokojenost a v rozvíjení se, v podporování žádostivosti, nalézají žal.

Přestanou-li tito lidé dětmi být, uvědomují si Otce ve svých srdcích, kterému vše na starost přenechají. Pak je jim dobře jako Adamu a Evě v ráji biblickém, dokud jedno tělo vlastnili, dokud v jednom těle bydlili.

Proč jedno děcko závidí tak často druhému děcku hračku jeho? Protože v něm vzrůstá žádostivost. Se vzrůstem žádostivosti vzrůstá též nevědomost. Proto se člověk, současně se vzrůstem žádostivosti, oddaluje od **B o ž í P ř i r o z e n o s t i**.

„Nevědomost hříchu nečiní“, říkají lidé Západu. Nevědomost nedá se však omluvit, neboť v nevědomosti je prvotní hřích člověka. Nevědomost sama o sobě jest největším hříchem a protože zahrnuje všechny ostatní hříchy, je kořenem utrpení.

Pravé Vědění nic nežádá. Nevědomost je však stále plna žádosti. Proto uvedené lidové rčení je dobré pro nemyslicí lenochy, ale není pro Mudrce, kteří domyslili.

Z nevědomosti přišel člověk na svět. Chce-li svět n a v ž d y opustit, musí v ě d o m ě prohlédnouti. Musí si vydobýti pravé V ě d ě n í , které není školního původu.

Dokud člověk neprohlédne, budou jeho údělem stále nové formy a jména.

Dvě síly se v tomto světě třou stále o sebe. V pravdě nejen v tomto světě, ale v celém kosmickém dění. Kdyby tohoto tření nebylo, uhasl by oheň a bytostem by byla zima. Zmrzli by a nežily by v t é či jiné formě na zemi.

Co tě nepálí, nehas z vůle osobní. Učiniš-li tak z vlastní, osobní vůle, velmi se popálíš.

Naslouchej Hlasu Nitra svého, co ti přikazuje. Jestliže ti velí: „Jdi a bojuj za věc svoji,“ učiň tak. Jistě bude spravedlivou tato věc.

Veškeré to klamné dění, opřádá lidi šedí pavučiny. Jsi-li stále plný žádostí, jsi opředen klamem stále více. Jsi ničím. Nic nevlastníš i když bys byl velkým boháčem smetí pozemského.

Jestliže zemřela tvá žádostivost, kdo by mohl býti bohatším tebe? Ani nejmocnější král této zeměkoule, není tak bohatý.

Nevlastníš-li žádnou žádost ve svém srdci, jsi v š e .

V š e c h n o máš, a to proto, že nic nežádáš.

Lidé spočívají v zajetí svých smyslů. Proto marně pravé Štěstí hledají.

Kde se ocitá člověk, když omdlí? Kam se poděl jeho svět, vnímatelný šesti smysly?

Kde je mládí nebo stáří? Kde je dnes? Kde včera? Kam zmizela časovost a s ní vše, co lidská mysl vytvořila? Kde se člověk během svého omdlení nalézá?

Je T a m , kde K o n e c je bez konce. Je T a m , kde je Konec s velkým „K“, T a m , kde P o č á t e k i K o n e c vzájemně se prostupuje. Tento Nadstav je však třeba člověku prožítí v ě d o m ě , a ne jen ve stavu omdlení, v kterémžto stavu o sobě nic neví.

„Já jsem Alfa i Omega,“ řekl Ježíš, který Kristem byl, který Všudepřítomného Otce žil.

„Ve mně jsou písmena celé abecedy“, tak dí každý, kdo Pravdu poznal.

To je hádanka Počátku a hádanka Konce, kterou pouhým rozumováním nikdy nelze rozluštit.

Ó, milý! Rozlušti ji! Ponoř svůj rozum v Prapočátek a přetav jej ve Vědění, jež s Prapočátkem je totožné. Poznej, čím jsi!

Vědomě, pozoruj, kontroluj mysl svou.

Staneš-li se nevěrným této práci, uchopí tě klam; budeš pevně věřit věcem, které ti škodí.

V tomto všeobecném klamu a vždy novém mámení, jemuž lidstvo jako celek podléhá, v této stálé H ř e U n i v e r s a , za všech okolností si uvědomuj, že

v š e j e s t B ů h ,

ž e n e n í n i c , k r o m ě J e h o .

Prolne-li tvou myslí toto poznání, budeš š'asten. Budeš Štěstí toto dále rozdávat. Klam světa vezme mlhavý nádech, v pozadí ustoupí a ztratí se.

Myšlením svým tvoříš svůj svět. Myšlením jej pohromadě držíš. Ustaneš-li s myšlením, svět tvůj zmizí. Dostaví se buď stav nevědomého omdlení, nebo vědomého P o z n á n í .

Hádanku Sebe rozluštíš, budeš-li se v sebe poctivě pohružovat, budeš-li směle chtít ztratit sebe, sebe s malým „s“, čili osobnost.

Slova překážejí P o z n á n í . Snaž se proto pochopit, co je skryto za slovy. Pak tě prolne jemně chápání Pravdy. Nevěz, ale z ř i ! T o j e P o z n á n í .

Není většího Učitele, nad Boha. A to je tvá pravá Podstata. Ji žij, od NÍ se uč!

Rovnost zde sice je, avšak ne taková, jakou si ji vytvořily a stále vytvářejí lidské smysly.

Pravá Rovnost nemá jména ani tvaru. V žádnou formu Ji nemůže člověk přeošet. Jest to TO, plné Míru, Beztvaré, Bezejmenné.

V T O M j e R o v n o s t !

Jména, ve která odíváme TO, plné Míru, jsou jen pomůckou, jež nemá nikoho zavést do klamu. Tato pomůcka je potřebná v každé učebnici. Je to pomůcka vytvořená slovy.

P r o t o s e m u s í š n a u č i t i t i c h é m u , v n i t ř n í m u M l č e n í !

Nechť jsi stále přitahován Bohem, podobně jako železo magnetem. Nechť TO, plné Míru, nepřestáváš prociťovat, žít.

Ať máš oči otevřené, nebo zavřené, ať si zpíváš, výskáš, tančíš, pláčeš, či se hněváš, nebo mlčíš, s t á l e B o h a o p ě v u j e š .

Opěvuj Jej tak, aby přestalo tvé utrpení.

Mysli na Něho, v e d n e , v n o c i , z r á n a i z v e č e r a , t i š e , b e z m y š l e n í , s t á l e !

Věz, že Boha opěvuješ, i když třebas na smrtelném loži ležíš a umíráš.

Boží Hra je všude, ve všem. Člověk žádostivec, velký sobec, často rozkazuje mnoho lidem, ba i národům. Chce je vést k blahobytu, vede je však často k záhubě.

Milý! Jen ti, kdo vnitřní Klid uskutečnili a vlastní, jsou nejlepšími vůdci lidstva, na této malé zemi.

Z hlediska Věčnosti však, z nekonečného nazírání, je správné vše. Utrpení jsou růže s trny, které lidstvu prospěch přináší.

Často tam, kde zříš dobro, zlý had ukryt odpočívá a jinde opět, kde zlo vidíš, prospěch velký z něho mnohým vzchází.

Lidé rádi říkají: „ Bůh přebývá v skrytu!“

Však věz, milý, že pravda takováto jest:

Bůh je v skrytu a přece, vůbec není skrytý.

Je-li člověk zahalen ve smyslovost, nevidí Boha a tvrdí, že Bůh je skrytý. Když smyslovost (osobnost) zemře, když přestane se rozvíjet, Bůh se ihned všude – nezakrytý jeví.

S mocnou ilusí se člověk stále ztotožňuje. Proto takový člověk stále myslí a říká, že „Bůh je skrytý.“

Jsa ponořen v činnost šesti rozvinutých smyslů, schovává se člověk sám Bohu.

V pravdě, schovává se sám Sobě, pravé své Podstatě. Smysly člověka tomuto stále nalhávají, že Bůh se mu schovává, ačkoli Bohu není třeba se schovávat. Před kým? Před čím? Kam? Když není nic jiného, kromě Jeho?

Ó, milý! Ty se stále učíš. Čemu? Proč?

Jdi svým žitím tak, jak ti velí Hlas Nitra.

Nechceš-li se učit, neuč se a budeš živ, jako ti, kteří se učili a učí.

Kampak chodil Ježíš do školy? Do jakých? Kolik měl škol vyšších? Kolik universit?

Vidíš, neměl žádné školy tohoto světa a přece v š e věděl. Věděl a znal TO, odkud veškeré vědění školní pramení. Spojen s O t c e m s v ý m , v ě d ě l v š e .

Stále naslouchaje vnitřnímu Hlasu, bylo mu dobře.

Bůh je vším, čím chceš Jej mít, ale je navíc ještě tím vším, čím nechceš, aby byl. To je skutečnost, o níž netřeba širší rozhovor rozprávět.

On je všemi silami, všemi vlastnostmi, i mimo ně. Je dobrem, aby v zápětí byl zlem, hříchem, různou vášní, ctností, krásou a též ošklivostí.

Nesmíš zapomínat, milý. Jako barvy, zvuky atd., mnohé jiné věci, jsou pouhým klamem smyslů člověka, podobně je tomu u toho, co zoveme dobrem, zlem, krásou, ošklivostí, hříchem, různou vášní, atd. Je to pouhý klam smyslů, klam myšlení, které v protikladech ponořeno, dalšími klamy se stále znovu opřádá.

Proto v pravdě nelze se nikomu horšit nad tímto proslovem, říkám-li to, co před chvílíčkou jsem pronesl.

Jak by se mohl horšiti člověk, který počíná chápati Pravdu, nad protiklady spočívající? Nad čím by se v pravdě horšil?

Vždyť vše je posvěceno.

Vždyť vše je stále svaté.

Vždyť vše je Bůh.

Vždyť vše je zářivé, neskonale, stále dokonalé.

Vždyť vše je Světlo samo a není temna.

Bůh stvořil vše čisté, tvoří stále vše čisté a též bude stále tvořiti.

Tato tvorba je však plynulá, zbavena časovosti, neboť pojmy „stvořil“, „tvoří“ a „bude tvořit“, jsou jen učebními pomůckami. A proto: Jen lidská nevědomost se horší, když takto o Bohu slyší hovořiti, a to proto, že nevidí Světla Božího.

Jen z nižších hledisek, která jsou zabarvená, vidí člověk „nečisté“, „špinavé“, „hříšné“, atd..

Milý! Je třeba odhodit složité myšlení. Je třeba zamést zbytečné pavědění a jako nepotřebné smetít na oheň uvrhnouti. Pak zjevuje se **S v ě t l o P o z n á n í**.

Bláhový je člověk, který si ve své mysli vytváří neustále zlo, neřesti, vášně, různé nečnosti a falešné domněnky a uzávěry. Tyto věci lepí na sebe, s nimi se ztotožňuje a proto tvář ku tmě obrací a Světlo mu nelze spatřiti.

Takový člověk hledá Boha tam, kde Jej nikdy nenalezne – ve svém osobním, bezcharakterním jednání, v domnění, že když vše je Bůh, že osobní síly, kterými disponuje, použije k ovládnutí.

Takový člověk je malý tvůrce, neboť rozšířiti se nedovede **v n e o s o b n í p o z o r o v á n í**.

Takovýto člověk chce růsti a roste, ale od koruny ke kořenům. Než-li kořeny však nalezne, koruna mu usychá a zajde. Kdyby počal hledati správně, musel by starou osobnost spáliti, a novou budovati. Musel by mnoho neřestí zničiti a povahu změnit. Pak by v pravdě spolutvorům pomáhal a neškodil.

Člověk, který je ve tmě ponořen, potřebuje prositi o skromnost a pokoru, aby Světlo Boha uzřel. Tyto vlastnosti však neobdrží tak snadno, neboť skromnost a pokora vyvěrají z **b e z ž á d o s t i v o s t í**.

Prociťuj, milý! Prociťuj Boha ve svém nitru. Ztotožňuj se s Nekonečnem! Spal v pravém Vědění uzavřenost osobní! Buď neosobním Divákem.

Naslouchej pozorně Hlasu nitra a tak rozpínává osobnost bude se ztišovat. Sleduj pravý Život v těle, v němž dočasně bydlíš. Buď pánem v domě, kterému říkáš „tělo“ a které se jednou v prach rozsype.

Mnozí lidé vytýkají jiným, že prý nejsou nikde „zapojeni“, že prý jsou pouhými „nulami“.

Pamatuj, milý! Nuly bývají velmi šťastné v žití, neboť to je skvělá hodnota, třebaže o ni chtiví lidé nestojí.

Nula? Toť je skvělá věc. Nekonečno lépe zobraziti nemůžeš, než, když nulu namaluješ.

Nezapomeň, milý, že jsme všichni zapojeni v Jednotu, která je neosobní a která není smyslovostí k spatření.

Mnozí lidé vlastní veliké jmění zde na zemi, které jim často činí potíže. Jiní zase nevědí, kde by hlavu položili, když přijde čas večerní. Lidé někteří jsou plantážníky, jiní opět kolchozníky a zas jiní nahými jen dervíši. Různé věci mnozí vlastní, často nevědí co s nimi.

Mysl jejich přilne k mnohým hezkým věcem a srdce jejich tíhne tam, kde blyštivé je jejich smetí.

Umírání pro takové jednotlivce nebo lidské skupiny je věcí hroznou, jako pro člověka jednoho, který vlastnil hůl, posázenou přemnohými diamanty. Kolik z těchto diamantů svítilo mu na cestu, když ve smrti nastupoval neznámou pout'?

Milý! Všichni takovito lidé, podobni jsou malým dětem, které se často pořežou nebo popálí a když se jim rány zahojí, v trapné své hře pokračují.

Jako s dětmi je třeba s podobnými lidmi jednati.

Jednou se všichni lidé více sblíží, více si porozumí. Pak nastanou nové, lepší časy na zemi.

S v ě t l o v l i d s k ý c h s r d c í c h , v í c e s e r o z h o ř í .“

Vypravěč ztichl, oči mu zářily...

Touha toužícího velmi, velmi poklesla a oči jeho též plály samočinnou Radostí.

Vypravěč se otázal: „Blíží se svítání. Nedá na sebe dlouho čekat. Nebude unaveno tělo tvé po probdělé noci?“

„Nikoli,“ odvětil posluchač. „Můj duch se zjasnil a tělu je též velmi dobře. Jen mu to prospěje.“

„Nuže“, pokračoval vyprávějící přítel všech, „až poznají lidé své Světlo, jehož jsou nositeli, nebudou si ve tmách hověti. Pozvolna zahodí všechny falešné tretky a blyštivé cetky, kterými se jako malá děcka ozdobili.“

Jako pestrá látka je utkána z mnoha barevných nití, podobně člověk je utkán, složen z mnoha různých sil, které jsou v nepřetržitém pohybu. Jediná však V š e s í l a toto skupenství sil prolíná, drží, aby se toto skupenství sil nerozložilo v prvky, z nichž se vynořilo.

Jediná V š e s í l a , S í l a sil je Příčinou skrytou, drží tkanivo pohromadě, aby se nerozpadlo. Podobně drží pohromadě skupenství molekul, z nichž vědecky řečeno hmota se skládá, a tyto molekule opět pomocí této Síly sil, drží pohromadě vířící atomy, a tyto zase protony, protony zas elektrony, tyto opět neutrony a tak jiskřivost nezměrné Všesíly, dává jakoby stabilitu té které jakoby zjevené věci...

Než nastane svítání, povím ti ještě, co jsou to „dějiny“.

Člověk byl vždy dobyvačný, hned jak se narodil. Je tomu stále tak, aniž se to změnilo.

Pamatuj však stále: „Vše jest Bůh a není Boha, kromě Jeho a Hry Jeho, kterou je též On sám!“

Moudře o tom často uvažuj a dále poslouchej!

Kdysi, za pradávných časů podle vyprávění lidského, žili lidé jako v ráji. Bylo to v té zlaté Atlantidě, kterou mnozí nazývali „Sluneční říší MU“.

Nezapomeň, milý, že je to v š e jen iluze, vytvořená lidskou myslí, třebaže „dějinami“ ji nazývají.

Lidé měli volnost, byla mezi nimi rovnost a v bratrství všeobecném žili, nenávisť a sobectví prý vůbec neznali.

Člověk však, ten divný tvor? Není včelkou, ani mravencem.

Žádost brzy zapustila v něm silně své kořeny.

Protože brzy zapustila v něm silně své kořeny.

Protože měl v e l k é B o ž í S í l y , nestačil mu ráj na zemi. Nestáčílo mu, že mu slunko stále svítí a že vůbec nezachází.

Chtěl mít slunko jen pro sebe, nechtěl žít v kolektivu více. Chtěl je spolubližním vzítí a při tom je zotročit, aby jemu sloužili.

Použil svých B o ž í c h s í l , proti Sobě samému.

Katastrofa nastala. Země velice se zachvěla.

Atlantida počala se bortit, jako hrad z kostek vystavený. Vlny velké z hlubin vytryskly a zaplavily sluneční zemi „MU“, kdysi veliký ráj na zemi, ve kterém se velmi dobře lidem dařilo.

Nezapomeň, roztomilý, že toto vše je ilusorní dění, třebaže mu lidé „minulá skutečnost“, nebo „světové dějiny“ zovou.

Není nic skutečné, kromě Boha a Jeho Hry, která je ilusorní.

Geologové již sice mnoho vyzkoumali. Nakonec však ti, kteří se k pravé Moudrosti víc přiblížili, přiznali, že nic nevědí. Přiznali se, že nevědí nic o přesném stáří zeměkoule a o tvorstvu na zemi. Přiznali, že to co vědí, jsou jen nepatrné úryvky, které ještě nelze přesně za pravdivé míti.

Ti druzí však, jejich kolegové, více pyšní, kteří určili různé stáří zeměkoule svými výpočty, tvrdili druhým jen své, nepřesné dohady, na něž vskutku byli pyšní. Tak tomu bylo před sto léty, nebo dvěma sty lety a je tomu tak i dnes a bude kdykoli zítra, nebo pozítří, dokud bude lidský tvor na zemi.

Kdysi jsem šel kopcovitým krajem na severu, pod horami. Nalezl jsem kus břidlice a na ní otisk želvy. Strčil jsem tento kámen do kapsy a zamyšlen šel dále. Pojednou mě napadlo: „Zeptej se otisku želvy, jak starý je svět.“

Mysl moje se ztišila, zmlkla, nořila se v minulost kamene. Zaslých jsem mluvu Ticha, které šeptalo: „Nespočet let, nespočet let, je starý svět. Nespočet let, nespočet let.“

Tázel jsem se dále: „Jak dlouho již žije člověk na zem?“ Slyšel jsem Hlas Ticha: „Miliony let, miliony let.“

Milý! Nechal jsem dalšího zkoumání a pátrání v dějinách dávnověku, protože je to vše jen ilusorní dění, kterému není počátku a nebude též konce. Čas minulý, přítomný i budoucí, je mámení smyslů.

Lidské dějiny a všechny ostatní dějiny jsou proto ilusí, kterou se tak rádi mnozí lidé zabývají. Jsou proto v čase často uvízlí, podobně jako ryby ve vodě.

Jen v nadčasovosti je Skutečnost.

Lidé se na této malé zemičce, kterou mnozí zovou obrovskou, od pradávna škorpili.

Mnoho krve teklo, uřato bylo mnoho hlav, mnoho lidí bylo přerůzným způsobem umučeno – věřících pro víru svou, bylo mnoho smolou polito, zapáleno a jako pochodně hořeli, pro kratochvíle jiných, zvrhlých jedinců.

V jiném místě zase, bohyně Kali, černá matka, přijímala jiné krevní oběti. Krev chlemtala pro pochybnou slávu svoji, aby byli uspokojeni mnozí náboženští fanatikové, kteří se jí klaněli. Jen smyslovost všichni takovíto lidé pěstovali.

Krutí císařové, ďáblové v lidské podobě, dobří králové, stále se střídají jako figurky na Veliké Šachovnici Boží, s níž si Bůh sám stále hraje.

Vše se neustále objevuje – v té či jiné formě. Toť veliká je iluse, trojrozměrný čas, ve kterém se vyprávění toho kterého děje odehrává.

Ďábel našeptává tvorům různé mrzké činy, lidé vzájemně se podvádějí, šidí, upřímnosti tvář ztratili. Ďábel je nucen, aby takto lidi sváděl, neboť trpí dlouhou chvílí. Anděl mlčky přihlíží, hledí na ďáblovu činnost. Oba jsou však bezmocní v Gigantické Velkolepé Boží Hře.

V každé vteřině se rodí nový život, aby na jiném zas místě v tomtéž okamžiku jiný život zhasl. V pravdě však umírá tentýž život, který se rodí.

Život se smrtí si neustále ruce podávají, nemohou se nikdy rozloučiti, neboť jsou nejlepšími přáteli.

Lidé tomu nechtějí věřiti a žijí dále pochybným radovánkám, hezkým klamům, které se brzy v bolest však mění.

Nad čas se nesnaží vzlétnouti, neboť matičky země se velice drží, ji velice milují.

Milý! Vyvrz ze své mysli veškeré časové dění. Vzlétni T a m , kde času není a poznáš se v N á d h e ě V e l i k é .

Pro dav není však toto učení, neboť dav se bojí pohleděti P r a v d ě d o T v á ř e .

Dav se velmi bojí smrti. Ty se však neboj, neboť – proč by ses bál toho, co je ilusorní?

Někteří lidé vzhlíží ke klamným nebesům a prosí, aby jim byly odpuštěny jejich hříchy. V zápětí však na to, tito lidé znovu těžce hřeší. V pravdě hřeší tak dlouho, dokud trvá jejich žádostivost. Podle síly žádosti, ten který člověk hřeší. Je-li žádostivost mrtva – je člověk čistý, bez hříchu. Je-li zcela bez hříchu – je Osvícený.

Lidé si myslí, že Bůh se na ně hněvá, pro jejich hříchy. Jak je však pošetilé takovéto lidské myšlení.

Bůh se nikdy nemohl a nemůže rozhněvati na člověka. To by nebyl Bohem, ale pouhým nevědomým člověkem, který vždy znovu se hněvá, pln hrdosti, pýchy, chlad pěstuje.

Jen zmrzačené lidské myšlení zapřičiňuje tyto věci a ono je to, které připodobňuje Boha, ku svému osobnímu chtění.

B ů h j e S i l o u V š u d e j s o u c í , L á s k o u , k t e r á n e z n á o d p o r u , a n i p ř í c h y l n o s t i , L á s k o u , v N í ž s e v š e c h n y m a l i c h e r n é l á s k y o s o b n í t r a t í , j a k o k a p k y v o d y v m o ř i .

Silně žádostivý člověk myslí pošetile tak, že tužby své ryze osobní přirovnává k Bohu, mysle si, že Bůh podobně jako on, c h c e . Přirovnává je k B e z e j m e n n é , B e z ž á d o s t i v é , N e o h r a n i č i t e l n é I n t e l i g e n c i a M o u d r o s t i , o kterou ztroskotaly již miliony ostrých lidských rozumů, když ve falešných představách mysli, neb definice si utvořili, že tak nebo jinak vypadá.

Ó, milý! Myšlení lidské je vskutku trpasličí, zvláště, když nechá se člověk vésti čistě osobním rozumem, z kterého nikdy intuice nepovstává. Jen neosobním myšlením, které v pasivitě setrvává, a které je intuici prozařováno, je možno člověku nahlédnouti T a m , kam málo jedincům se zdaří, a dosahovat tak pozvolna Nesmrtelnosti.

Člověk, který se často s bližními škorpí, myslí si často, že Bůh má podobné trápení s hříšníky, že podobně činí. Tato lidská nevědomost, strhuje tak svého boha do bláta. Takový bůh není pravým Bohem. Pravý Bůh nečinně pohlíží na síť osobnosti, kterou se ten který člověk více méně ovíjí.

Velmi mnozí lidé se modlí jen pokrytecky, neboť jejich nitro je suché, prázdné, mrtvé, podobné písečné planině, na které si nic nerodí.

Dostávají stále od Boha pozemské statky, ale užitek z nich nemají.

Písečná poušť obdrží též někdy dešť, ale užitek z deště nemá, neboť nemá podmínky k vegetaci rostlinstva. Je dále bez života, pustá.

Vidíš, milý, jak to vyhlíží ve světě lidí, z nichž přemnozí jsou podobni písečným, neplodným planinám. Samostatně myslit nechtějí, nebo neumí a umí-li, nebo chtějí-li, scházejí jim opět jiné prvky, potřebné, aby úhor duše vzešel.

V ilusorním světě, v ilusorním čase v této šalebné hře - o vraždách a přemnohém týrání, velmi mnoho lidí napsali.

Ve svých myslích čínské zdi si nastavěli a pak si vzájemně hrozili, vzájemně se vraždili a dosud vraždí. Budou tak stále pokračovat, neboť nesnášenlivost je v lidské krvi.

Vskutku, milý, přemnohé války, hromadné vraždy, to jsou dějiny světa, které dějepisci často s chloubou zaznamenávají. Avšak o L á s c e , té veliké a nekonečné S í l e U n i v e r s a , málo lidé psali. Většinou to byli velcí Zřeci Východu.

Vyvrz proto ze své mysli časové dění, jako klamné mámení. Vzlétni T a m , kde času není! Odvrz šestismyslové mámení!

Nechť tvé oči nevidí, uši neslyší, nos nečichá. Nechť jazyk přestane chutnati a tělo hmatati. Nechť rozum přestane rozvíjet různé fantasie. Nechť mysl hluboce se ztiší!

Jen tak zničíš velemocnou ilusi světa, ve které činí rozum dějinné záznamy, o níž píší lidé různé dějiny.

Věz, že každý přítomný okamžik je ihned pohlcen okamžikem, který právě zanikl. Vzájemně se prolínají. Ten okamžik, který ještě nepřišel, prolíná se bleskovou rychlostí s dvěma okamžiky již řečenými. V pravdě proto není žádného okamžiku, neboť je ilusí. Trojrozměrný čas, jakoby byl a přece není. Jelikož se děje toto v představě, v myslí, která pomocí pěti smyslů ven vše rozvíjí, zdá se člověku, jakoby **č a s b y l**. On je ale nesmírným jen mámením.

Právě v tomto jakoby trojrozměrném časovém prolínání okamžiků, je **N a d č a s o v á S k u t e č n o s t** skrytá, ačkoli správně není vůbec skrytá. Slovo „skrytá“ je nutno použít, jako učební pomůcku, ale ne jako slovo, které poskytuje Pravdu samu.

V Pravdě není času, není prostoru.

V Pravdě není země, vody, ohně, vzduchu, étheru.

Tyto věci jsou myšlenkami v **M y s l i B o h a !**

Kouzelný klam, který zastírá osobní mysl, je vinen, že **S v ě t e l n á P o d s t a t a** všeho, zůstává neznáma lidem.

V pravdě je tím vinna klamná šestismyslovost, z níž člověk sestává, s kterou se ztotožňuje, za pravou, trvalou, považuje.

Ó, milý! Setři klam šestismyslovosti, klam velejemný a mysl bude nezastřená, čistá!“

První paprsek vycházejícího světla padl v tichou komůrku...

Nastalo svítání...

„Vidíš?“ pronesl tiše vypravěč.

„**B ů h S á m S e b e n e u s t á l e c h v á l í , v n e k o n e č n é c h v á l e , b e z u s t á n í .**“

Nastalo hluboké, mrtvé ticho, v němž dlouho seděli.

Hodinu? Dvě? Tři? Proč přemýšlet?

Byli pozorní. Pojem času vyprchával z mysli.

Hleděli si dlouho v oči...

Pak toužící pomalu oči přivíral, cítě mocné stahování do nitra.

Poddal se této samočinně přicházející **S í l e**.

Touha se zmenšuje – osobnost též...

Touha ještě více slábne, tělo v stále větší pasivitě setrvává, myšlení ustává.

Touha zcela mizí – tečka se rozplynula...

J e p o u h é n i c .

Avšak, co to? Toto **n i c** je **N ě c o**.

On o sobě ví!

Hýbe se, sem a tam, sem a tam, všemi směry – volný, nekonečně živý. A není nic jiného – než on sám.

J e Ž i v o t e m , n e k o n e č n ě ž i v ý m , r t u ť o v í t ý m . R o z k l á d á s e v š u d e a n i k d e M u n e n í k o n c e .

A t e n t o Ž i v o t j e v š e .

Jarní slunko zcela již rozlilo svou záři a jeho paprsky padly též v komůrku, která zaplála světlem.

Ten, který dříve tak mocně po Bohu toužil, byl zcela uspokojen. Otevřel oči, avšak neví se, v který čas to bylo...

Naproti němu seděl bez hnutí vypravěč a hleděl pozorně na něho.

Bývalý toužící, chtěl promluvit...

Co to však?

Zahýbal rtama, ale zvuk z nich nevyšel.

Ústa vypověděla službu...

Jazyk znehybněl.

Zůstal dále tichý, jen oči hořely zvláštním, nevídaným leskem..

Vypravěč pokývl hlavou a tiše pronesl: „Vím!“

Vstali a objali se beze slov...

II.

„Ó, Znovuzrozený, Bratře milý,“ děl vypravěč, „musím splnit jistý úkol. Vzdálím se proto na delší dobu z tohoto města.“

Sedej často v této tiché komůrce, neboť tišší v tomto velkoměstě nenalezeš. Jako želva stahuje své údy pod krunýř, hrozí-li jí nebezpečí, podobně si počínej. Vtahuj smysly své do nitra a tak stále zevnímu, falešnému, umírej. Prohlubuj v sobě Velikou Skutečnost, aby ti navždy byla Domovem. Poznání tvé tě bezpečně povede.

Buď dobrým bojovníkem za Pravdy Boží, které jen z této Veliké Pravdy vyvěrají.

Po celou noc jsme spolu hovořili. Semeno nejen se uchytilo, ale rychle vzrostlo a lotosový květ se rozvil v nádheře veliké.

V tomto městě je mnoho lidí, kteří hladoví po čistém Vědění. Poučuj je proto, neboť jsi ode dneška k tomu uschopněn a máš základy, na pevném podkladě zbudované. Nechť tě tvůj duch stále vede. Nechť je jasná mysl tvá!“

Rozloučili se. Byli tělesně sice odlišní, ale v Poznání Sebe byli jednotni...

A vypravěč, poutník, vykročil v širé roviny a nastávající jaro na zemi, jej na cestě jeho provázelo...

Šel silnicí i pěšinou... Žluté kvítky podběle vyhlížely tu a tam nesměle ze země. Usmívající se ústa poutníka byla tichá. Srdce jeho však hovořilo a žlutým kvítkům vstříc k pozdravu letělo:

„Pojďte se mnou, malí, žlutí přátelé!“

A žlutí podbělové velice tiše šeptaly k srdci poutníka: „Nemůžeme, nemůžeme; my pevně v této písčité zemi trčíme a je nám dobře v ní.“ A dále šeptaly: „Šťastnou cestu ti poutníče přejeme a všem lidem přejeme M í r . Vždyť slunko je k nám též hodné a hřeje nás paprsky zlatými. Proto jsme tak žluté.“

A poutník šel dále. V pěkném slunečním dnu vysychaly rychle rozmočené cesty. Svěží zeleň všude po zemi vše sytila a k odpočinku vábila.

Bylo již k večeru, když přišel do města začouzeného, v němž plno komínů trčelo k obloze. Město havířů...

Zástupy horníků právě vyfárala z hlubin na povrch a spěchaly domů. Poutník se u nich zastavil a zvolal „Havíři!“

Oni si jej prohlíželi a mnozí řekli: „Co chce?“

„Počkejte, zastavte se na chvíli, chci vám něco povědět!“

Tu mnozí se shlukli kolem něho, a on promluvil: „Bratři! Vy kteří černé zlato v potu tváří z půdy dobýváte, vezte, že v srdcích vašich svítí démanty. Vyjasněte proto chmurné svoje tváře, ať sama svítí záře, která v dětech Božích leží!“

Mnozí havíři hleděli v údivu a říkali s úsměvem: „Tak k nám ještě nikdo nemluvil!“

A on hovořil dále: „Znám dobře vaši práci. O hladu jsem kdysi pracoval v hloubi země. Těžkou práci jsem vykonával. Jak můžete býti vy dnes šťastni, když živobytí, které sobě dobudete, vám zůstane.“

Buďte však ještě šťastnější, že jste nositelé živého Boha, který sídlí ve vašich srdcích.

Ó, havíři milí, jen dolujte hluboko dále pod zemí. Dolujte též ve svých srdcích, neboť v nich je skrytý třpyt, který je hlouběji, než uhlí v útrobach zemských. Tento třpyt vynesete na povrch, aby vám vzájemně svítil a vás obveseloval.

Mnozí z vás milují jedovaté pití. Nepijte však tento kal, ve kterém je žal skrytý. Vezměte si raději hrnek mléka, po kterém bude mysl vaše jasná a tělo se osvěží.

Ó, drazí! Ve vašich srdcích jsou veliké a třpytné démanty, které čekají, až je na povrch vynesete a vybrousíte. Hledejte je a nalezněte, neboť štěstí leží skryté v srdci. Naleznete-li je, tu budete bohatší více, než dřívější vaši páni uhlobaroni.“

Tu se ozval jeden z horníků a řekl: „Pověz jasně, kde je ten dýmásk skrytý!“

A on řekl: „Je to vznešený Život, který oživuje hmotné tělo a jehož sídlo je v srdci. Tento Život je současně velice inteligentní. O každém dobrém skutku dobře ví a člověka oblaží. Když však člověk činí svým spolubližním zlo, tu ozývá se tento Hlas a kárá člověka, a člověk je pak nespokojený. Čiňte dobro, abyste byli stále spokojeni. Jděte však již domů k rodinám, ať vás s obavou nečekají. Vyneste třpyt Života Pravého na povrch, ať vám svítí stále na všech vašich cestách. Necht' vám vnitřní úsměv září stále na tvářích.“

A oni se rozcházelí k domovům s lehkou chůzí, obveselení. Zapomněli na mnohý smutek i zemdlenost a byli naopak vnitřně osvěžení.

„To je opravdový kouzelník ten člověk,“ prohodil jeden z havířů, „toho bychom zde častěji potřebovali.“

„Zdařbůh“ volal za nimi neznámý. Mnozí se ohlíželi a volali: „Zdařbůh, přijď častěji!“

Dále kráčeli lehce k domovům...

On tiše stál a hleděl za nimi, když přistoupil k němu strážník a řekl: „Já byl, příteli též přítomen tvé řeči k havířům. Měl jsem v úmyslu již, že tě zavřu, ale tvá řeč se mi také nějak zalíbila, a proto ti svobodu nebudu brát. Kdo však jsi a odkud přicházíš?“

Usmál se a řekl: „Mnozí mi říkají poutník. Putuji sám a sám, ničím nepoután, nikoho nemám. A protože nejsem ničím poután, všechno mám.“

Můj domov je všude, neboť vím, že všude přebývají dobří lidé. Jest třeba k nim promluvit jenom pár slov, aby si uvědomili svoji dobrotu a dobře činili.“

Strážník na to řekl: „Řeč tvoje je zajímavá. Chtěl bych si s tebou více porozprávět. Kampak máš teď cestu?“

„Jdu se poohlédnout po noclehu, abych ráno zase dále putoval,“ odvětil poutník, a strážník řekl: „Velmi se mi líbíš. Něco mne k tobě táhne. A divné, divné věru, jméno máš. Jakkak se jmenuješ jinak ještě? Hm, hm, poutníky jsme všichni na světě.“

A on odpověděl: „To jméno, které tobě divně zní, je pouhou ilusí. Vždyť všichni jsme lidé. Jen jmény a postavami se různíme. Jména potřebují úřady, avšak v Pravdě jsme všichni bezejmenní, neboť jsme bratry z jediné jen R o d i n y B o ž í. Jsi velmi vlídný, strážmistře, avšak, musím již jít.“

„Oh, počkej ještě, jenom pár slov chci,“ děl strážník. „Nepřijmul bys nocleh u mne? Byl bych potěšen. Mám zrovna po službě a velmi rád bych si s tebou porozprávěl.“

„Milerád, přijímám,“ zněla odpověď.

Strážník cestou hovořil: „Mám toto začouzené město velmi rád. Komínů je zde mnoho a ještě více čoudí. Kdyby však tyto komíny čoudit přestaly, bylo by zde věru smutno, neboť by to znamenalo, že není práce. Jsem též kuřák, jako tyto komíny. Rád hledím na modré obláčky, které běhóu často různé tvary na sebe a při tom filosofuji o mnohých problémech, které jsou asi nevyřešitelné. Lidé jsou poměrně zde dobří...“

Poutník naslouchal a mlčky přikyvoval.

Obláčky modrého dýmu vznášely se od strážníkova čibuku vzduchem světnice, do které přišli a kde se hned usadili. Strážník zálibně sledoval vinoucí se vzhůru jemný kouř, který v hustých spirálách se vysoko vznášel a pak se rozplynul. Mlčky tak kouřil, nic neřikal a poutník též byl zticha.

„Pověz mi,“ řekl po chvíli strážník, „co ještě víš o duchovním životě, o kterém jsi mluvil venku před havíři.“ Usmál se a hleděl tázavě.

Protějšek jeho se též usmál a řekl: „Ty jsi venku mluvil o zavření. Nuže, povím ti nejprve, koho máš v prvé řady zavírat.“

Strážník se dále usmíval, pokuřoval a poutník řekl: „Ohnivý kouř pekla, ovládá smysly nevědomého člověka. Veliká tužba po mnohých věcech, které jsou zbytečné, hárá v člověku. Blyštivým mečem smysly nezabiješ, kulí střelné zbraně činnost jejich nezničíš. Avšak –“

pozoruješ-li ostře, neustále svoje myšlení, jako pozoruješ kouř ze svého čibuku, tu zavřeš nepokojné smysly své pod zámek sedmerý. Přestanou tě ovládat a ty odhalíš, co je pod nimi skryto.“

„Hm, řeč tvoje mne nutí, abych hlouběji přemýšlel,“ řekl strážník. „Vždyť není možno ztišit, ovládnout smysly. Vysvětli mi jasněji, jak si mám počínati!“

A poutník řekl: „Pozoruješ-li kouř snadno, proč bys nemohl pozorovat myšlení? Nechá se podobně pozorovat, jako kouř. Mysl rozvíjí představy, obrazy. Aby mohla obrazotvornost rozvíjet, aby mysl mohla tvořit, je živena Neosobním Pozorovatelem, který jí i smyslovost živí. Smysly reagují na okolí, ať již smysl zrakový, sluchový, čichový atd.. Jakmile jediný ze smyslů vyběhne ven, tj. jakmile vnímá svět buď zvuky, tvary, pachy atd., ihned mysl počne se rozvíjet, myšlenky počnou se vynořovat. Nejvíce vinen na tom je smysl zrakový, že obraznost myslí počne pracovat.

Pohledíš před sebe, oko padne na ten který předmět, vznikne dotek, který pak mysl vstřebá, a tak mysl běře ten který tvar, jsa stále měnlivá. Je třeba, abychom v ě d o m ě si uvědomovali rozvíjení patera smyslů. Je-li to v ě d o m ě činěno, tu smysl šestý, tj. mysl, přestane myslit, přestane se rozvíjet a následek je samočinné Blaho. Přestává-li býti mysl v činnosti, tj. nemyslí-li, nevznikají-li v ní impulsy, vněmy, nalézá se vždy v Blahu, jsa zastíněna Oním Neosobním Pozorovatelem, který je Blahem Sám v Sobě a který je oním Vzneseným Démentem, nebo Životem, o němž jsem mluvil venku před havíři. Toto Blaho, které je ihned pocíťováno, zastaví-li se myšlenková činnost, při pozorování myšlenek a smyslovosti je oním přirozeným Stavem, neboli Rájem člověka.

Tento přirozený Stav nelze však vypořizovat, nepozorujeme-li, jak smysly pracují. Je třeba pozorovat tělesné funkce, pocity, které se nás zmocňují, je třeba pozorovat vnímání zrakové, sluchové atd., je třeba si uvědomovat představy myslí a při tom všem pozorování s t á t i s t r a n o u , n e o s o b n ě , podobni hadu, který ostražitě pozoruje svoji kořist, jsa nepohnutý.

Jestliže jsi uschnopněn pro toto pozorování, je možné, že se ti podaří odhalit N ě c o , co tvůj život zcela změní. A toto N ě c o je právě oním Blahem, Neosobním Pozorovatelem všude jsoucím, nebo jak všeobecně jazyk davu říká: „Bohem“. To není však žádný bůh mlhavý, ale tak reálný jako každý předmět, který vidíš.

Pro někoho je tato práce pozorovací snadná a za krátký čas odhaluje toto N ě c o , co jiný odhalí za čas dlouhý a co přemnozí neodhalí v tomto životě nikdy. Toto N ě c o je vskutku Blahem, je přirozeným Stavem člověka a je v š í m , po čem člověk instinktivně touží.“

„Chápu dobře,“ řekl strážník, „toť analyza sebe“.

„Mocná žádostivost drží všechno tvorstvo v utrpení“, pokračoval poutník; „v žádostivosti jsou kořeny příchylnosti a odporu. Z těchto věcí vzniká tzv. „lidská láska“ a též nenávisť, která je příčinou velké zločinnosti lidí. Je proto velmi nutno pozorovat vlastní myšlení, pozorovat různé pocity, které jsou v základě trojí, pozorovat činnost smyslů, abychom se vyhnuli nežádoucím věcem.

Nevědomí lidé nejsou schopni ovládat své vášně, z nichž jim utrpení vzchází. Následky vášně jeví se ve vraždách, lupech, podvodech, rozvodech, hádkách a podobných věcech.

Lidé, podléhající té které vášni, jsou v pravdě nemocní, a bylo by třeba, jako s nemocnými, shovívavě zacházeti.

Lidé jsou však za své zlé činy, které spáchali, odměněni světským zákonem ještě větším zlem. Zákon světa jedná často tak, že za jedno oko, zničí obě oči pachatele, nebo mu i život vezme. Srdce trestaného ztvrdne. Když se trestaný vrátí ze žaláře zpět do života, stává se, že ze zatvrzelosti provede čin ještě horší, než byl ten, za který jej zavřeli. Tak, násilně, ničí zákony světa to, co nezbudovaly, lidské tělo, to, co nejvíce miluje člověk nevědomý. Kolo lidských zákonů se stále nesprávně otáčí.

Lidé se vzájemně všelijak týrají, ale nedovedou soucítiti jeden s druhým. Proč? Protože analysu sebe neprovádějí. Kdyby ji provedli, byli by v souhlasu s velikým Slitovníkem, který umí odpouštět různé přestupky. Nalezli by Mír v Pravdě. Takto Jej však nemají.

Zkoumání činů, podle lidských zákonů, mají ovšem na starosti soudci, neboť není vaší prací toto činit. Soudci však necht' nejprve zkoumají důkladně sebe. Budou-li tak činit, budou velmi opatrní, než koho odsoudí.

Kdo neumí druhému odpustiti, aniž jemu bude odpuštěno. „Kdo jsi bez viny, udeř první kamenem“, řekl Ježíš farizejcům, kteří chtěli kamenovat ženu, která cizoložila.

Žádný z farizejců nezvedl ruku k ráně, neboť pocítili, že sami jsou přeplněni hříchy.

„Aniž já tě odsuzuji, ženo. Jdi a více nehřeš!“ řekl Ježíš ženě.

Jak hluboké je soucítění člověka, který vlastní čisté Poznání. Jak veliké je jeho slitování.

Na písku však má základy poznání toho, kdo neumí odpouštět křivdy na něm spáchané.

Různá neštěstí, která si lidé sami tvoří, přisuzují Bohu. Jaké to pošetilé myšlení? Jaká nevědomost? Každý sám v pravdě osud svůj tvoří. Proto si též osud svůj vědomě tvoří, strážmistře!“

„Myslím,“ řekl strážník, „že každý je v skutku strůjcem svého štěstí nebo neštěstí. Ocitne-li se někdo na šikmé ploše dolů vedoucí, jistě z větší části je toho sám vinen.“

„Dobře uvažuješ“, řekl poutník, „často máme dojem, že toho, nebo onoho člověka neštěstí, neúspěch stále provází a že jsou vinni jeho spoluobčané. Hledíme-li však na skryté příčiny, nedivíme se, neboť osud si tento člověk sám dříve již zapříčinil v čase minulém, svými zlými činy. V pravdě, každý sám sobe je zákonem a osudem.“

Brzy z rána opustil poutník město havířů. Do veliké dálky se rozprostíraly polnosti. Někde se pole již zelenala, jinde teprve zasévali. Mnoha vískami tak prošel, po silnicích, cestami i pěšinami a veliký kus cesty měl za sebou, když unaven usedl na velký kámen u cesty a odpočíval. Vedle na poli hospodář ze zástěry oséval. Přiblížil se k cestě a prohlížel si poutníka.

„Pomoz Bůh“, volal na něho poutník.

„Pámbu dej“, zněla odpověď...

Když dosil, přišel k cestě a otázal se: „Daleko, daleko jdeme?“

„Kam nás nohy donesou a pak ještě dál,“ s úsměvem odvětil poutník.

„Musím si též na chvíli odpočinout“, pronesl hospodář a usedl na mez blízko poutníka.

„Kousek chleba nemáš, hospodáři? Jsem hladov a do vsi ještě kus cesty zbývá.“

„Chleba bude pro nás oba dost“, řekl hospodář.

Seděli a pojídali chléb se sýrem a máslem. Když pojedli, řekl poutník. „Hleď, nebe modré, jak květ chrpy.“

„Ba, to je barvička. Vláhý máme také letos dosti, tak ať jen slunko hezky hřeje. Což, vám lidem z měst vůbec nezávidím, neboť tam kdybych bydlil, umřel bych steskem a zadusil se prachem. Mám rád přírodu a širý pohled v oblohu a do dalekého kraje.“

„Věřím“, přikyvoval poutník a hospodář dále hovořil:

„Vidíš, cizinče? Ta krása polí, když se počnou zelenat? A pak, když stále více osení roste a stébla se zvětšují, to je radost potom z vlnivého obilí. A když nám příroda přeje, tu zlatých klasů, plných zrní, nespočítáš. Ovšemže, někdy též přijde náhlé krupobití, nebo se neurodí. Pak ovšem je to dosti zlé. Ale zde na venkově jsme drsnosti přírody uvyklí.“

Svá pole mám velmi rád. Bez nich bych nemohl snad ani žít. Jak si člověk zvykne na rodnou hroudu, nemůže se již od ní odtrhnout. Hospodářství mám pěkné, ženu hodnou, pracovitou a tři budoucí chasníky. Však by se mohl někdo opovážit a brát mě mé polnosti. To se neznám. To by s každým zle dopadlo.“

„Věřím“, přitakával poutník a pak řekl: „Musím se opět dále ubírat, hospodáři. Děkuji ti za pohoštění. Máš dobré srdce, avšak nepoutej se na nic, svobody si važ. Pracuj, ale výsledky

své práce Bohu odevzdej. Nejsme zde na zemi na stálo, hospodáři, ale jednou půjdeme tam, kam všichni jdou a odkud všichni přichází. Proto se na nic nepoutej, nechceš-li mítí žal.“

Rozloučil se a spěšnými kroky odcházel.

„Nepoutej se na nic,“ ještě dlouho zněla tato slova v uších rolníka...

Mnoho dní uplynulo, na mnoha místech, v různých vesnicích i městečkách poutník pracoval. Březnové nedělní jitra jej překvapilo v jedné vsi na jihu země. Ves byla dlouhá, silnice do kopce se vinula a nahoře na kopci trůnil vesnici výstavný kostel, jehož zadní část byla obklopena krásným hájem břízek, mezi nimiž bylo mnoho laviček, zvoucích k posezení. Přední část kostela hleděla do údolí dlouhé vesnice a dále do širého kraje.

Usedl na lavičku v háji a odpočíval. Vůně břízek příjemně sytila ovzduší.

Zvon kostela počal vyzvánět a proudy lidí se hrnuly ven, neboť pobožnost se skončila. Mnozí se dolů do vsi ubírali a opět jiní šli dále nahoru a za les břízek, do vsi sousední. Mnozí šli kolem něho a prohlíželi si jej zvědavě, jak to na vesnici bývá zvykem, vidí-li cizí tvář.

A on si též prohlížel tváře kolem chodících vesničanů. Hlouček asi dvaceti lidí v družném hovoru se blížil k němu. On povstal z lavičky, šel jim naproti a řekl: „Přátelé, jak vidím, jdete z kostela z kázání. Posečkejte chvíli, neboť vám též něco povím. Dlouho se nezdržíte a zde je hezky na vyprávění.“

Oni se zastavili, seskupili kolem něho a jen ti, co spěchali šli dále, což byly jen tři osoby.

„Lidé Boží. Vy jdete z chrámu, a přece máte v sobě Chrám, který je pravým Chrámem. Ten však není zhotoven lidskou rukou.“

„Jaký chrám?“ ptali se.

„Vaše srdce je to,“ řekl on a pokračoval:

„Je jen jediný Kněz, který je pravým Knězem každému z vás.“

„Kdo je tím pravým knězem,“ ptali se opět mnozí, a on řekl:

„Je to Hlas vašeho nitra, který sídlí v Chrámu srdce a jemuž mnozí z vás říkáte –
s v ě d o m í .

Srdce, tento Chrám chrámů, žádnýma rukama lidí stvořen není, ale Bohem. A Kněz, který je Hlasem svědomí, je Bůh sám, který k vám hovoří. Sledujte proto pozorně, co k vám tento Hlas svědomí mluví a nepřehlušujte jej svým zevním rozumem.

Tímto způsobem udržíte svá srdce čistá, bezelstná, budete-li pilně naslouchati Hlasu nitra, Knězovi to, který stále tiše, beze slov k vám hovoří.“

„Chrámem je příroda okolo nás a obloha nad námi,“ řekl jeden z vesničanů.

„Tvůj rozum tak hovoří,“ řekl on a pokračoval:

„To, co vidíme jakoby kolem sebe, to budeme cítiti a cítíme v sobě, když rozum umlkne a Hlas nitra necháváme žít.

To, co vidíš, je zrcadlením Stvořitele, který hledí z tvého srdce ven a vše ze Sebe vyzařuje. Širá obloha a příroda kolem je odlesk Boha, hledícího ti ze srdce.

Vše, je v pravdě ve vás. Vše, co vidíte je vlastně obraz, vaší pravé Přirozenosti, která je nesmírně veliká. A protože vidíte přibližně všichni stejně, proto i vaše Duše jsou si příbuzné vzájemně, jsou téže Podstaty.

Nebude-li Stvořitel chtít, Stvořitel, který v srdci sídlí, tu, ačkoli budete mítí oči zdravé, neosvětlí-li je Svým Světlem, přece nebudete ničeho viděti, podobně jako nevidíte, nalézáte-li se v hlubokém spánku.“

Tu řekl jiný vesničan: „Má živá duše nemůže býti přece tímto kamenem,“ a ukázal na kámen u cesty.

„Protože jste se odpojili od Jednoty a přiklonili k zevnímu rozumu, proto rozlišujete a Jednotu nechápete,“ řekl poutník.

„Nebo nemůže býti tímto mravencem, který tuto po zemi leze, nebo břízkou, broukem a podobně. To jsou přece mrtvé věci proti člověku, které nemohou míti v sobě duši,“ tak řekl třetí vesničan, a mnozí další příkyvovali na souhlas.

„Ó, jste velké děti,“ řekl. „Slyšte a vizte!“ ukázal na kámen u cesty, vzal jej do ruky a pokračoval:

„Kdo protkal tento kámen těmito rudými žilkami, které, jak vidíte, samy od sebe nevznikly, ale musely vyrůst? Proč říkáte kamenům nerosty, když vyrostly tak, jako vše ostatní? A jestliže se kámen v prach rozdrobuje, tu z toho prachu se rodí opět nový život, který vyrůstá v pravdě i z kamene. A co roste, v tom je schován život. A život je v pravdě vše.“

Vzal do rukou lezoucího střevlíka a řekl:

„Vidíte? Jak dokonale je takový brouček vytvořen a k životu opatřen a vyzbrojen k obraně. Každý tvor je různým způsobem utvořen, aby mohl existovat, aby mohl žít. A jak drobnou je organismus takového broučka a přece přesně pracuje. A věřte, že v něm, a nebo ještě daleko menším mravenečku nebo jiném živočichu, je skryto cítění a často i rozum. Rozum je sice ve stavu většinou latentním, ale cítění je v rovnováze s cítěním každého jiného tvora.

A každé cítění, aby mohlo cítit, je osvětlováno Vědomím Tvůrce, který všemu dává život a vše v Sobě zahrnuje.

Ó, velké děti, což mnoho druhů jiného tvorstva? A což když pozorujete včelstvo a inteligenci každé jednotlivé dělnice? Nevidíte v tom všem skrytou Jedinou Velikou Inteligenci?

Tato Inteligence hýbe každým stéblem trávy a je schována i v tom nejmenším zrnečku prachu.

Ó, milí, v š e dýše neustále jediným Velikým Životem. Ve zdánlivou nicotu se každá věc a každý tvor vrací a z ní opět do života znovu přichází.

Život, i zdánlivou smrt, prolíná neměnná Inteligence, která je Velikou Všedusí, ve které jsou zapojeny duše lidí, zvířat i všech menších spolutvorů.

Ó, přátelé! Je třeba, abychom se dovedli naplniti všeobsahujícím Soucítěním, které Všelásku v Sobě zahrnuje a pak Jednotu všude cítíme, zříme.

Vězte, že život, který proudí tělem každého z vás je tentýž, který proudí těly těchto břízek kolem, a který je všude jinde v každé věci skryt a který vdechujete se vzduchem. Míza sama o sobě by nedala život stromu nebo keři, kdyby nebyla oživena Universální Všedusí. Krev sama o sobě by též nedala lidskému tělu život, kdyby ji tatáž Všeduse Universa neoživovala.

Vdechnete-li, vdechujete Život Boha.

V dechu je schována Síla Universa a věřte, milí přátelé, že vše je Dechem Universa naplněno.

Vše, všecičko dýchá.

Je třeba zapustiti skromnost, pokoru a shovívavost hluboko do srdce a uvědomit si, že osobně jsem jen nepatrnými buňkami Nekonečna, nezbádaného a nezměřitelného. Jen když osobnost svoji ztratíme a přestáváme býti vlastníky, byť sebemenšími, žijeme nezměřitelnou Velikostí.“

Mnozí kývali na souhlas a kdosi řekl: „Nejsi snad též knězem, že umíš tak hovořit?“

„Není třeba zastávati kněžský úřad, přátelé, abychom si rozuměli, abychom chápali Pravdy Boží, které jsou skryté a přece zjevné pro toho, kdo srdce je prostého a upřímného. Dobrý kněz zná zajisté dobře sebe. Ne tak kněz špatný,“ tak odvětil a dodal: „Modlete se tak, abyste se modlili stále, ale ne jen tu chvíli, kdy jdete spát, nebo když jste v neděli v kostele. Když pracujete, necht' cítíte, že práce vaše je vám zbožnou písní, kterou Bohu odevzdáváte a za kterou ničeho od Něho zpět nečekáte. Modlete se tak, aby každý všední den jste cítili, jakoby byl nedělí. Modlete se tak, aby Nesmírná Vznešenost Boží vás stále znovu za srdce chápala.“

Ne ale tak, abyste na povinnosti ku světu zapomínali. Modlete se tak, abyste ve svaté úctě a veliké zbožnosti Boha všude, stále cítili.“

Mnozí řekli: „Pojď s námi kousek naší cestou!“

A on je vyprovázel k jejich vesnici a mnohým odpovídal na různé otázky...

Zadumán, v sobě pohroužen, seděl jednou u lesního potůčku. Křoví lehce zapraskalo a pár kroků před ním stála srna.

Jako přikovaná zírala na něho. Její veliké, měkké oči hleděly tázavě...

Seděl tiše, nehnutě a hleděl jí v oči. Srdce jeho ji tiše hladilo a laskalo.

Opět větvička kdesi v houštině zapraskala. Srna zbystřila sluch. Jako struna, napnulo se její tělo a ona zmizela dlouhými skoky v blízkém mlází...

Myšlenky jeho za ní letěly a volaly: „Buď opatrná, krásná rychlonohá!“

A dále seděl v srdci hvozdu a ticho v šeru panovalo. Ticho velké, v němž bylo skryto plno života...

Ještě pár dnů prodléval v kraji na jihu a pak zaměřil k severozápadu.

Opět meškal v lese a tu vidí chlapce, jak prakem střílel malé ptáčky, zvané „palečci“, nebo „kolibříčci“. Gumy praku se napnuly a tílko maličkého ptáčka spadlo na zem, s ustřelenou hlavičkou.

Přistoupil k chlapci a řekl: „Proč jsi jej zastřelil?“

„Proč? No, jen tak. Učím se střílet. Již jsem jich zastřelil více.“

„A není ti jich ani trochu líto?“

„Proč?“ odpověděl chlapec, „zde, v těchto lesích je kolibříčků dost.“

„Co dělá tvůj otec?“ ptal se opět poutník.

„Je zaměstnán na pile,“ zněla odpověď.

„A čím chceš býti ty, až vyjdeš školu?“

„Budu lesníkem.“

„Ah, proto se již teď učíš střílet prakem?“

Chlapec přisvědčil a poutník řekl:

„Pojď si sednout na chvíli do trávy a já ti něco hezkého povím.“

Usedli a on řekl: „Je mnoho myslivců, hajných a lesních dělníků. Jestli pak víš, kdo z nich je nejmoudřejší?“

„To věru, nevím,“ řekl chlapec.

„To je snadné k uhádnutí, - je to ten, který má přírodu nejraději ze všech. A víš, hochu, co to znamená, mít přírodu rád?“

„No“, řekl chlapec, „lidé říkají, že příroda je zde proto, aby jim sloužila a měli z ní užitek.“

„Ano,“ děl on, „mnozí tak říkají. Avšak věř, hochu, že lidé, kteří čekají vždy jen užitek od přírody, jsou velikými sobci a proto srdce tvrdého.“

Člověk, který svou inteligencí převyšuje spolutvory, má bránit slabé proti silným. Věz, že my, lidé, nejsme zde proto, abychom od přírody jen brali, ale hlavně proto, abychom jí dávali.

Milý hochu, vždyť my jsme jen malou částičkou přírody. A chceme-li pochopit celek, musíme jí nesmírně mnoho dávat, ale ne brát.

Čím přírodu máš raději, tím méně ubližuješ jejím dětem. A jejími dětmi jsme všichni, bez rozdílu, lidé, zvířata a jiní tvorové.

Věz proto, že takový člověk z lesních zaměstnanců je nejmoudřejší, který co nejméně ubližuje obyvatelům lesa. Jen tehdy, když lesníka obtěžuje příliš některá škodná, zastřelí ji. Je to však takový tvor, který sám příliš zabíjí.

Nejmoudřejší lesník má pušku proto, aby zvěř, která je mu přítelem a kterou má rád, ochraňoval, před divokostí jednotlivců.

Vždyť víš, že když napadnou velké sněhy, a není pro zvěř dosti potravy, tu brouzdá se častokrát obtížně velkými návějemi, aby zvěři do lesa přinesl potravu, aby hladu nezhylnula.

Milý hochu, aby se takto choval, k tomu je třeba nejen smysl pro povinnost, ale též velké lásky ke zvěři. Špatný lesník ji nemá, ale moudrý lesník a dobrý, má mnoho lásky v sobě.

Jak by ti bylo smutno, kdybys žádného ptáčka neslyšel v lese zatípat.

Otec tvůj jistě obdrží dost dřeva z pily, když vám tuhá zima počne hleděti do oken. Ty si hoviš v teple světnice v zimě a nevíš, jak mnoho zpěvného ptactva každou zimu zhyne, buď hladem, nebo mrazem. Věř, hochu, že oni cítí podobně, jako ty.

Věř, že samečkovi nebo samičce drobounkého ptáčka, kterého jsi zastřelil, pláče srdíčko žalem nad ztrátou druha.

Mají-li ve hnízdě mladé, často tato mláďata zhynou hladu. A to proto, že ty a tobě podobní, jste nerozumní a nepocítíte lásku k maličkým opeřencům.

Vidíš ty zelené větve nad námi. Vidíš, co je na nich nespočtu jehličí, tolik, že bychom je s těžkou námahou spočítali. A představ si, že každá ta jehlička dýchá. Je to list stromu. A v každé té jehličce je skrytý život – ten samý, který je v našich tělech, a který koluje v krvi.

Vidíš, tomu se říká zázrak stvoření. A umíš-li se dívati, pak v každé maličkosti přírodou vytvořené, vidíš veliké zázraky.

Uč se proto dívat tak, abys viděl všude a ve všem zázrak stvoření. Pak budeš velmi blízko Bohu, již zde na zemi a budeš míti přírodu vskutku rád.“

Držel v ruce drobounké tílko malého opeřence.

Oči chlapce hleděly na mrtvé tělíčko bez hlavičky. Pak se počal chvět a rozplakal se...

A on tiše vedle něho seděl a nic již neříkal...

Hochovo tělo se otřásalo pláčem.

Když se vyplakal, zahleděl se dlouze na poutníka, jenž tiše seděl s hlavou pochýlenou, vyndal z kapsy prak a pomalu jej rozlámal..

„Odpusťte mi,“ řekl, „již více střílet nebudu.“

Vstal, dal se do běhu a utíkal z lesa pryč.... ..

Život všude hýřil. Zpěvné ptactvo přiletělo z jižních krajů a zařizovalo si nové domovy. Vše jásalo radostí, v polích skřivánkové se vysoko vznášeli, v hájích mnoho života bylo ve vývoji.

Fialky rozdávaly svou vůni v okolí a nečekaly ničeho v odměnu, jsouce rády, že mohou potěšit, neboť to bylo u nich samozřejmé.

Vlaštovky těsně nad hlavou poutníka vykružovaly a švitořily. Pozoroval jejich rej v teplém jarním vzduchu. Vznášel se s nimi vysoko k oblakům a opět těsně k zemi. Mysl jeho stala se vlaštovčími těly a dělala vzdušné serpentiny. Jeho srdce též jásalo, jako srdce tvorů jiných a opěvovalo krásu...

Po mnohých zastávkách v různých místech, přišel do velkého města, v němž větší část města tvořily veliké tovární objekty. Bylo to město kovodělníků.

Procházeje ulicemi města, viděl jakýsi neobvyklý ruch. Jeden občan, kterého se ptal po příčině, pohlédl na něho udiveně a řekl: „Což jsi zaspal dobu, že nevíš, co visí ve vzduchu?“

Opustil jej, aniž by více řekl...

Ptal se jiného občana a ten mu řekl, že lidé spěchají na veliký tábor lidu, na kterém promluví různí předáci z řad dělnictva.

A on šel tam, kam šli druzí, až se s nimi dostal na veliké náměstí, které již ze dvou třetin bylo naplněno a stále noví lidé přicházeli.

Protlačil se blízko k řečnické tribuně a poslouchal pozorně mnohé řečníky, jak hovoří o různých nesnázích. Bylo to v době, kdy byla volnost projevu a každý se mohl přihlásiti k proslovu, dáti svůj návrh, nebo říci posudek.

Doba byla čímsi neznámým těhotná a nikdo nemohl přesně říci, jaké události se dostaví zítra či pozítří.

Protlačil se přímo až k tribuně a žádal pořadajícího o slovo.

Tu oni se jej tázali: „U jaké jsi strany?“

„Jsem bezpartajní“, zněla odpověď.

„Hm,“ zabručel jeden z pořadačů a druhý dodal: „Tak rychle pojd' nahoru, ať víme, co nám řekneš moudrého v této době, v níž může si každý zařecnit. Tož můžeš i ty, třebaže jsi neznámé tváře a nevíme, kdo jsi.“

„Ať počká, až přijde na řadu,“ křičel jeden z hloučku u tribuny čekajících lidí, kteří chtěli též řečnit. Pořadající však znali své známé, ale tohoto člověka vůbec ne. Byli proto zvědaví na jeho proslov a pustili jej bez čekání.

Předcházející řečník, kterému byla vymezena lhůta k proslovu, domluvil a neznámý řečník vstoupil na tribunu rychle a rozhlédl se. Hučení davu ustalo, neboť čekali na novou řeč. A většina příchozích byla v továrních oděvech, v halenách a montérkách.

Jeho hlas ozval se jako zvon, když zvolal:

„Kováři, slevači, soustružníci, zámečníci, brusíči, nástrojaři a všichni obraběči kovů, kteří se zde nalézáte a vy, vy všichni další přítomní, slyšte!

Jsem jeden z vás, dělníků, třebaže konám jinou práci. Mám k vám však velmi blízko srdcem a jako člověk k člověku k vám promlouvám. Jsme všichni dělníky na vinici Páně a každý dostává svou mzdu podle zásluhy od Toho, který, když vydechl, nastal život tvorstva na zemi.

Nechť práce, rukama vašima vytvořená, je požehnáním pro lidstvo, ale ne neštěstím.

Výrobky, od vás zhotovené, nechť nesou blaho lidem celé zeměkoule.

Nechť zhyne nad vzájemné stranické řevnivosti a národnostní nenávisti, který popuzuje stále k novým válkám a bratrovraždám. Nechť vaše srdce zaplaví soucítění ke všem spolubližním a ne jen ku členům rodiny příbuzných.

Nechť odejde z vašeho srdce tvrdost, která je vlastností ocele.

Ó, přátelé, kteří s tvrdostí ocele zápolíte, vězte, že Láska je větším a lepším bojovníkem a lepší zbraní, než zbraně střelné, a T e n , který v Tichu hovoří ze srdce každého z vás, potvrdí pravdu těchto slov, budete-li se učit, tiše Mu naslouchat.“

Oči shromážděného množství počaly více zářiti a on pokračoval:

„Přátelé, vzpomeňte, kam had nenávisti přivedl sousední, výbojný národ.

Vzpomeňte, jak ti, kteří nenávistí plálí, se chvástali, že celý svět dobudou, že celý svět bude jejich podnoží.

Přátelé, to vše znovu číhá v jiné podobě. To vše může býti kdykoli obnoveno, jestliže nenávist bude doutnati ve vašich srdcích podobně, jako zapálená šňůra, vedoucí k náložím dynamitu.

Volám proto k vám! Pěstujte lásku k spolubližním nejen svého národa, ale k spolubližním celého světa!

Slyšte! Mysl lidská, je-li soustředěna, je mocnější dynamitové nálože.

Mysl lidská, je-li soustředěna, je mocnější atomové pumy.

Je-li soustředěna, propálí nejožehavější problém, problém, který odevždy byl nejtěžším problémem a hádankou světa.

Je to problém – poznání Sebe sama.

Soustřeďte proto mocně svou mysl, podobně jako svařeč soustřeďuje oheň v jedno místo, chce-li dva kusy k sobě spojit. Touto soustředěnou myslí vysílejte pravidelně lásku v celý svět.

Vězte, že budou-li vaše srdce takto lásku vstříc světu vysílat, tu obrovské vlny nepřemožitelných skrytých sil, vylejí se z vaší země přes hranice a atomické zbraně budou proti vám bezcenné.

Naopak, svět vám bude nabízet to, co si budete přát.

Ó, kováči! Vypovězte boj všem silám temna, které se v různých podobách k vám blíží. Vězte, že člověk člověka když zabijí, sama sebe ničí.

Vězte, že hodíte-li hrách na stěnu, zpět k vám se vrhne. Počnete-li ubližovat někomu, tu on vás počne nenávidět. Nenávist škodí jemu i vám.

Každý je jistě rád, když jej spolubližní milují.

Není pravdou, co vám říkám?“

A oni v souhlase příkyvovali.

„Vidíte“, pokračoval, „že lépe je milovat a mítí všechny lidi rád a uměti odpouštět, než vyzařovat chlad a nenávisť plát, která zžírá nitro jako mnohý cizopas.

Je-li mysl v lásce a soucítění soustředěna, tu z takovéto mysli se rodí velký K l i d .

Hleďte na své bratry v zemích na severu, jak jsou klidní a rozvážní.

Vizte v přírodě obrovskou sílu slona, vizte jeho rozvahu a klid. Král zvířat, lev, je proti síle slona bezmocný.

Přátelé milí, vězte, že tam, kde klid a rozvaha se nalézá, tam sídlí skryta veliká Síla.

Život vašich bratrů na dalekém severu je proto tak klidný, že není tak uspěchaný. Vidíte, že slon nikterak nespěchá a má na vše dost času.

Mnohá šelma divoká však, napíná každý sval neustále a proto je neklidná.

Vždyť to sami vidíte a víte, že člověk divoký a zlobný je ve skutečnosti slabý, protože je neklidný.

Ó, přátelé! Buďte proto dobří, buďte klidní, neboť všichni na zemi jsme pouhými jen hostmi a jednou půjdeme.

Buďte dobří, abyste byli šťastni, abyste ve štěstí žili a s lehkým srdcem umírali, až přijde chvílka poslední.“

Zvučný jeho hlas dozně, on sestoupil z podia a další řečník vystoupil nahoru, připraven jsa k proslovu.

A on vplynul rychle v dav lidí, ve kterém se ztratil. Prodral se z náměstí ven do volné, přilehlé ulice, spokojen s lidmi a spokojen též sám se sebou.

Hned druhý den odvážel jej vlak z tohoto velkého města, směrem k východnímu cípu země, do kraje...

Vystoupil v jedné malé stanici, v blízkosti lesů... V tomto kraji byly lesy vesměs borové a dosti prořídle a země byla na mnoha místech velmi písčité.

Seděl v lese, když uslyšel křik mnoha hlasů, který se rychle přibližoval směrem k němu a tu uviděl smutné divadlo. Chlapci z přilehlé vesnice, jichž bylo asi deset, měli za krk uvázanou veverka na provaze. Jeden chlapec ji hnal před sebou, drže provaz v ruce.

Chytili ji následovně: Od jednoho stromu ji hnali svým křikem ke druhému. Když se nechtěla z některé koruny stromu hnouti dále, vždy jeden z chlapců lezl na strom, křičel a plašil ji tak dlouho, až opět dále skákala. Pak ji dohnali přes vysoký les do mlází, uhoněnou, znavenou, nebo skočila na zem a pak ji snadno již chytili. Tímto způsobem je chytali často.

Poutník znal velmi dobře tento kraj i jeho tak často zdivočelou mládež.

A oni hnali veverka uvázanou za krk na provaze, před sebou, do vesnice. Ten, který držel provaz, krvácel z prstu, neboť veverka jej silně kousla. Poháněl ji prutem ke běhu.

Poutník zavolal na ně: „Hoši.“

Zastavili se a hleděli tázavě na něho.

„Co učiníte s tou veverkou?“

„Zabijeme ji a stáhneme,“ odpověděl nejstarší z nich.

„Maso zahodíme a kůži prodáme hajnému.“

„Za kolik?“, ptal se dále.

„Za pětku“, zněla odpověď.

„A co, když vám dám vydělat více? Prodáte mě ji?“

„Co by ne,“ řekl chlapec s krvácejícím prstem, „zabijeme vám ji a stáhneme, chcete?“

„Ne“, řekl, „potřebuji veverka živou koupit.“

Zaplatil za veverka, převzal provaz a řekl: „Tak, teď je moje.“

Chlapci stáli, hleděli hned na něho, hned na veverka, ale k odchodu se neměli.

A on se ptal: „Je v těchto lesích hodně veverek?“

„Moc ne,“ řekl jeden z chlapců.

„A proč je tedy hajný střílí?“

„Činí mu velikou škodu.“

Tu on řekl: „A co myslíte, škodí čtyřnohé veverka více hajnému, nebo dvounohý hajný se svou puškou škodí více veverkám? A co myslíte. Který tvor ze všech tvorů na zemi je nejškodlivější?“

Oni se smáli a jeden z nich řekl: „Samozřejmě, že hajný škodí více veverkám, než on jemu, a který tvor je nejškodlivější? To nevíme.“ A ani ostatní nevěděli, neboť jeden mluvil o jednom tvorů, druhý o jiném, ale na člověka nevzpomněli.

„Nu, tak slyšte,“ řekl, „je to dvounohý člověk.“

A oni se velmi smáli této odpovědi...

Ptal se dále: „Je zdejší hajný bohatý?“

„To víte, že je,“ řekl jiný z chlapců, „ten se má ze všech lidí ve vsi nejlépe. Prochází se jen s flintičkou, obchoduje s kůžema a má nejvíce peněz.“

„Hoši,“ co kdybychom ji pustili opět na svobodu? Hled'te, jak je chudinka od vás uhoněná. Hled'te, jak rychle oddychuje.“

„No,“ řekl nejstarší chlapec, který dostal peníze, „nebudete své peníze chtít zase zpět?“

„Nechte si je,“ řekl, „ale slibte mi též, že ji nebudete zase honit.“

„Slibujeme,“ zněla sborem odpověď.

Jeden z chlapců přiskočil k veverce, rychlým hmatem ji popadl za krkem a odvázal provaz.

Uvolněná veverka učinila skok a chytila se kmenu nejbližší borovice. Schovala se za kmen, těžce oddychujíc a pak s námahou šplhala vzhůru. Vždy kousek popolezla, bázně pohlédla na skupinu chlapců, divíc se, že ji nepronásledují, až za chvíli byla v koruně stromu.

„Vidíte, chlapci, je šťastna, že ji nedržíte, že ji nehoníte. Vy jste též spokojeni, že nejste nikým uvázaní a že se volně probíháte, že vás nikdo nehoní, aby vás o život připravil.“

A oni sledovali veverka stále, hledíce do koruny stromu.

„Proč bychom jí neměli přát svobodu,“ řekl, „chce-li zdejší hajný kůže, tu, když je tak lačný po nich, nechť si jde, a veverka si zastřelí a sám stáhne. Co vy byste mu v tom pomáhali. On vám za kůži dá pětku a sám vydělá dvakrát, nebo i vícekrát tolik a bez práce. Neníliž pravda?“

A oni na souhlas přikyvovali.

„Nechyťte je více,“ řekl, „hled'te, jak jsou vaše lesy prořídle a jak by byly smutné, když byste tato čilá zvířátka nikde nespátřili, kdybyste je vyhubili. Věřte, že jsou též veverka mnohým způsobem velmi užitečné. Často mnohem více, než člověk, puškou ozbrojený. O tom nepochybujte.“

A nejstarší hoch řekl: „Máte pravdu, necháme chytání veverek.“

„Pojď, ošetříme ránu,“ řekl chlapci s pokousaným prstem.

Vyšli z lesa do louky k potoku. Chlapec umyl ránu v bublající, pramenité vodě, poutník utrl pár listů čistého jitrocele, omyl, rozemnul a přiložil na ránu. Jeden z chlapců zapůjčil mu kapesník a on ránu ovázal...

Opustili jej a ubírali se do vsi...

Přišel do většího města, kde opět měli tábor lidu. Ve městě bylo hluku jako ve včelíně. V ulicích stály hloučky lidí a důležitě rokovali, plni jakéhosi neklidu. Někteří vesele, jiní smutně se tvářili. Snad volby měli za dveřmi.

Šel k hlavnímu náměstí, kde mluvili řečníci a po dlouhém zdráhání jej též pustili řečnit, když se toho dožadoval.

Vstoupil po druhé na tribunu a rozhlédl se v dav.

„Přátelé,“ zvolal.

A oni ztichli...

„Zklidněte se a poslouvejte.

Mé oči zří mnoho blyštivých věcíček. Zřím mnoho různých odznaků, které hledí z klop vašich kabátů.

Kež byste jen jediný, pravý odznak nosili ve svém myšlení více si rozuměli.

Vaše odznaky jsou však různé, neboť i vaše myšlenky stejné nejsou.

Vím, že nosíte své odznaky proto, abyste ukázali různé zásluhy, které jste získali za práci, nebo mnohou jinou službu.

Bohužel však, mnozí z vás nosí odznaky, aby ukázali své přednosti a jimi se pyšnili.

Ó, velké děti, které si hrajete, však přijde doba, kdy budete tak dobří, že žádné odznaky nositi nebudete.

Proč? Protože jich nebudete potřebovat.

Tak čistá budou srdce vaše, že ctižádost a pýcha v nich žítí nebude.

Slyšte však teď o odznaku, který Stvořitel všech lidí, každému z vás, vtiskl v tvář, neboť tváře vaše jsou různé a ani jediná není stejná s tváří druhou.

A právě v tom se zrcadlí dokonalost velkého Stvořitele, že netvoří podle norem, jako malí tvůrci, lidé.

Váš odznak vám nejen hledí z tváří, z rysů jejich, ale též z očí, neboť oči každého člověka zrcadlí nejvnitřnější myšlenky, které by mnohý rád skryl. Necht' jsou proto vaše myšlenky dobré, světlé, krásné, aby i oči vaše krásné byly.

Odznak váš je též ve tvaru vašich hlav, tvaru trupu a též končetin.

Je též vyryt v rýhách rukou i nohou a též v pohybech a chůzi vašeho těla.

I v písmu vašem je skryt.

Přátelé, vždyť celá vaše bytost je odznakem vaší Duše.“

Odmlčel se a oni překvapeně hleděli na něho, neboť takovouto řeč nikdy v životě neslyšeli. A mnoho odznaků tajemně zmizelo z klop kabátů.

Pokračoval: „Přátelé milí, vždyť všichni jsme v první řadě lidmi. Proč se chceme vzájemně od sebe různiti?

Jistě víte, že ušlechtilost je krásná vždy, ať je v jakýkoli šat oblečena.

Jistě víte, že ušlechtilost není třeba, aby blyštivá pozlátka nosila.

Ušlechtilost je prostá paní, skromně žije a nenápadně se lidmi proplétá.

Přátelé milí, učte se od pravé Moudrosti, která nenosí odznak svého důstojenství.

Buďme především nejprve sami k sobě přísní a k bližním shovívaví. Odstraňujme nejprve své vady, které v každém více méně dřímají a jsou schovány.

Jen takovouto sebekritikou se připodobňujeme ke svému Tvůrci.

Pak odejde stranická řevnivost a nenávisť.

Hleďte na tu čistou oblohu nad námi. Proč je čistá?

Proto, aby čistou byla. Čistota je její pravou přirozeností. Jestliže se zakalí mračny, proč se tam ta mračna objeví? Samozřejmě, protože je vítr přivěje.

Jistěže většině z vás se líbí, je-li obloha nádherně modrá a jistě je daleko méně těch, kteří mají rádi oblohu zachmuřenou.

Obloha modrá, krásně čistá, je podobnou samozřejmostí, jako čistá, pitná voda.

Je-li srdce člověka nenávisť a zlobou zaplaveno, je podobno obloze, těžkými, temnými mraky pokryté, z nichž často kroupy bijí a škodu přináší, a nebo je podobno kalné vodě, která se nedá pít.

Hled'te, jak slunko krásně hřeje. Zahřívá bez rozdílu vše. Nesvítí jen dobrým, ale též zlým a to proto, aby tito zlí se též dobrými stali. Buďte jako slunce, ať se tváře smějí stálou radostí.

Proč bychom hubovali, jestliže radost i smutek lze za jedny peníze koupiti? Jistě si každý z vás za stejné peníze raději radost vybere, aby obšťastnil též své spolubližní.“

Odměl se, usmívaje se a oni též byli úsměvní.

„Přátelé milí“, jen se mějme více rádi a pak nám již mnoho ku Štěstí pravému neschází, neboť v našem scelení, vnitřní S l u n c e skvěle zazáří.“

Skončil řeč a rychle vklouzl v proud obecenstva, tak rychle, že neměli ani čas, aby se snad na to nebo ono jej ptali.

Opustil město a k vysočině putoval...

Šel opět lesem, kterým rád chodíval. Tu viděl v mlázi lidské mládi. Dvojice mladých lidí v objetí byli spojeni.

Jeho myšlenky k nim letěly a promlouvaly: „Ó, mladé opojení. Kéž vnitřně též, jste stále jedno tělo a jeden duch. Kéž vonné růže bez trní, vyrostou z vašeho spojení. Kéž šťastni jdete žitím a budoucí hrob, necht' v ráj se vám promění. Ó, necht' Boží stvoření, více již netrpí.

Stranou ustoupil v podrost vysoký, aby jej nespátřili. A vřes voněl dál a kukačky stále stejně volaly...

Šel zase lesní tišinou a hleděl vpřed. Zastavil se, zastavil dech a znehybněl.

Malý kousíček od něho byl měkký pelíšek ve vřesu a otevřené oči zajíce, v úleku na něho hleděly.

On hladil jej láskou svou. Však oči ušáka dál ostražitě hleděly. Tu pohnul sebou maličko a zajíc, jako šíp když vystřelí, vyběhl rychle z pelechů a lesní tišiny jinde jej objaly.

A myšlenky poutníka za ním letěly a volaly: „Ó, ušáku milý. Kéž by ti pomohly tvé běhy, abys mohl uniknouti velikému utrpení, které vládne na této zemi...“

A dále se tiše ubíral a hvězdy tajemně šeptaly...

Blíž a blíže přicházel k vysočině a od mnohých lidí šla po kraji zvěst, že jakýsi tulák moudrý, rozsévá Lásku po zemi.

„Jak vypadá?“, ptali se mnozí.

„Jako každý jiný člověk“, řekli ti, kteří s ním mluvili a dále říkali: „Setkáme se s ním a nevíte, čím a kým jest. Zastaví se s vámi, pohovoří, objeví se zde i jinde a zase zmizí. Ani nevíte, že on to jest.“

A dali mu přezdívku: „Rozsevač“.

A on sil světlé myšlení komukoli, s kým jen hovořil.

Jednou stál na pokraji lesa a hleděl do údolí, v němž menší městečko se nalézalo.

Stranou města, blízko u lesa stála tkalcovna a šum strojů, zaléhal mu v uši...

Usedl a oddal se dumání...

Tkalcovna odpískala dvanáctou. Mnoho tkalců se vyhrnulo ven ze vrat továrny a spěchalo na oběd. Někteří šli k blízkému lesu, aby ve stínu stromů poobědvali...

Po obědě mezi sebou besedovali...

On seděl stranou od nich a pozoroval je. Pak vstal, šel blíže k nim a řekl:

„Tkalci a přadláci. Slyšeli jste již o Tkalci všech tkalců?“

Tu mnozí zvědavě zvolali:

„Neslyšeli, mluv co víš!“

Tu řekl: „Vy spřádáte len, vlnu, bavlnu a z těchto věcí tkáte krásné látky, plátna, kepry, kanafasy.

Tkadlec všech však upředl tento krásný les.

A rozhodil v něm zeleň všech odstínů.

A nad vámi utvořil modrou oblohu.
A do prostoru zavěsil čarokrásné slunce.
A nespočetné množství hvězd.
On upředl nádherné květy všech barev a obdařil je vůní mnohou.
On utkal všechny druhy ptáků a jejich peří, všech barev.
A do hrdélek jejich vložil zpěv.
On dal srnám měkké, mandlové oči.
On, Tkadlec tkalců všech, z velejemných vláken utvořil těla všech tvorů.
A těla vaše.
A v ně vsadil rubín, který má podobu srdce.
On v toto rubínové srdce vložil cit.
A v krásnou hlavu, která korunou těla jest,
vsadil vám dvě světla, která často září, jak světlo hvězd.
On, veliký Tkadlec všech, vyplnil všechnen prostor.
On dechl a vše, životem ihned naplněno jest.
Ó, tkalci a přadláci.
On se z vašich srdcí dívá očima na Svoji práci.
Vy předete v pravdě stále jen pro Něho.
Konejte proto dobře práci, kterou pro Něho jen konáte.
Vězte, že On je velmi Moudrým Tkalcem.
A dobře tká, a nikdo se Jemu nevyrovná!“
Odměl se...

Tu jeden z tkalců řekl: „Mluv dál!“

Píšťala továrny však, která se ozvala vysokým, táhlým hlasem, ukončila další jejich poslech a odpočinek a oni rychle do práce spěchali.

Mávali mu rukama a volali: „Buď hodně zdrav!“

A on tiše stál, s očima hluboce rozšířenýma a mlčky jim též mával rukou...

Jednou odpoledne uviděl školní děti, jak s učitelem se ubírají polní cestou k lesu. Pozdravil se s učitelem a dětmi a sedě na pařezu, pozoroval, co budou činit.

Učitel řekl: „Máme krásné počasí, tak jsme si vyšli, vyučovat do přírody.“

A on přikývl mlčky...

„Hleďte děti, co je zde písečných důlečeků,“ řekl učitel.

„Pod každým z těchto důlečeků je skryt mravkolev, který je asi takovým nepřitelem mravenců, jako na příklad pavouk mouchám.“

Děti poslouchaly a učitel řekl dále: „Hleďte děti, tohoto mravence dám do důlečku.“

Děti seskupily se kolem učitele a pozorovaly důleček, ze kterého se mravenec namáhal vylézt ven. Avšak běda. Při jeho pokusu z písečné jamky vylézt, pačal se písek sesypávat a tu, přímo vprostřed důlečku objevila se jakási kusadla a ubohého mravence stáhla pod zem. A písečná jamka dále čněla prázdnotou.

Učitel řekl: „Takový nepozorný mravenec, který leze a spadne pojednou do podobné pasti, obyčejně se již nezachrání.“

Tu ozval se hlas od pařezu: „A on ten mravenec do té pasti spadl?“

Učitel se rozesmál a zvolal: „Ale kdepak. My jsme mu tam pomohli,“ A děti se smály též...

Člověk, sedící na pařezu, nic více již neříkal...

Děti se rozprchly po blízkém okolí, kde bylo mnoho podobných důlečeků, sbíraly mravence a pozorovaly marné jejich zápasy, jak se snaží dostat z důlečeků ven, do kterých je dávaly. Zabraly se zcela do své práce a velmi se radovaly, když spatřily hrozná kusadla skrytého

nepřítele, který stáhl ubohou oběť pod písek. Zapomněly na učitele, který osaměl s člověkem, sedícím na pařezu.

Učitel usedl v blízkosti na protější pařez...

„Zajímavé divadlo, ale trochu tvrdé, uvážíme-li, že se děcka radují ze smrti mravenců,“ řekl cizinec, a učitel odvětil:

„Nebud'te takovým citlivkou, příteli. Mravenců je statisíce, miliony, miliardy a ještě více a nikdy je nevyhubíte. Z těch si můžete připravit i hojivé mazání proti revmatismu, jste-li nemocen.“

„Hm, hm, Bohu díky, jsem zdrav, jako rybička,“ řekl neznámý a pokračoval:

„Víte, milý učiteli, že bychom se mohli od mravenců mnohým dobrým věcem naučiti? Na příklad tomu, abychom nebyli tak velkými sobci a pracovali s větší láskou pro kolektiv, neboť se tak mnoho zlepšuje povaha člověka.“

Tu učitel řekl: „To bych rád věděl jak, příteli. Přečetl jsem mnoho přírodopisných knih, ale že bychom se mohli něčemu moudrému naučit od mravenců, to jsem věru nečetl. Vždyť to jsou zcela nemyslní živočichové, hloupý hmyz, který to, co dělá, činí jen zcela mechanicky. Nevědí, co činí a nevědí, proč to činí. Čemu od nich bych se mohl přiučit?“

Opět se zasmál a řekl: „Vy si asi švandu ze mne tropíte?“

„Naprosto ne,“ řekl neznámý vážně.

„Přečetl jsem též kdysi jednu přírodopisnou knihu a ještě špatně. Lépe řečeno, ani jsem ji skoro nečetl, ale jen obrázky prohlížel, neboť jsem líný čtenář. Přesto však máte-li zájem, mohl bych vám něco povědět z pozorování mravenců, z jejich života.“

Učitel jej pobídl, ať vypravuje a on započal:

„Velicí, lesní mravenci, jak uhel černí, rozlezli se ze svého sídliště v určitý směr, jakoby je pojednou napadlo, pryč se zcela stěhovali. Bylo jich mnoho, velmi mnoho. Celý jejich národ se dal v pohyb.“

V nedalekém jejich sousedství, v písčité půdě, žil národ zrzavých mravenců, kteří byli drobní, ale nesporně dovedli štípat. I tito mravenci se stěhovali, z jakési neznámé příčiny. A bylo zajímavé, že se stěhovali tím směrem, kde sídlili černí, a černí opět se vrhali ve směr, kde měli sídliště zrzaví.

Černí, velicí mravenci utvořili jakési výzvědné čety, které byly do široka roztažené za nimi v semknutých řadách pomalu postupovali jejich soukmenovci.

Drobní, zrzaví mravenci, učinili podobně.

Setkaly se dva národy a nastal krutý boj.

Mravenec proti mravenci.

Černí se na zrzavé vrhli, a poněvadž byli proti nim úplnými obry, rychle zrzavé zakusovali. Žlutí však lezli stále dále dopředu. Když se opět setkali s černými a tito je znovu zakusili, tu výzvědné čety zrzavých mravenců se zastavily.

Nastalo jakési dorozumívání. Přední sdělovali zadním co se děje a tu celý národ zrzavých mravenců se hnul zvolna zpět.

Černí, velicí mravenci, kteří měli namířeno směrem k zrzavým, dorozumívali se podobně a zadní voje těchto mravenců též počaly ustupovat.

Tak se obě vojska vrátila zpět ze své výpravy a na bojišti zůstaly řady zrzavých mravenců z předního voje, mrtvé.“

„Co myslíte, učiteli, že znázorňuje tento skutečný příběh?“ otázal se vypravěč.

Učitel však mlčel a vypravěč pokračoval:

„Když se dva národy ve světě lidí řežou, hlava nehlava, jak lidově se říká, když vedou spor, mají místa přece dost na zemi, ale chtějí si druhé podmanit. Běda těm, kteří jsou slabšími. Co učinil však národ silných, černých mravenců? Vrátil se zpět a nechal slabší žít v klidu. Kdyby tito mravenci neměli zcela žádnou inteligenci, jak říkáte, mohli klidně, automaticky zahubit národ zrzavých.“

Vidíte? Třebaže mravenec neumí přemýšlet a uvažovat jako člověk, přece je moudrý, neboť jeho instinkt mu říká, co má a co nemá činit. A je vidět, že jeho instinkt není špatný, ale pln dobroty. Je daleko lepší, než rozum člověka, který našeptává, aby byl zničen slabší tvor.

Nestudovaní mravenci, milý učiteli, často předčí svou přirozenou moudrostí mnohé studované doktory. Měl byste si proto více vážit mravence a poklonit se před jeho přirozenou moudrostí.“

A učitel, stále ještě jaksi zamyšlen, řekl: „To je zvláštní.“

„Na tom není zcela nic zvláštního,“ řekl neznámý. „Lidé velmi rádi zabíjí vše, co je slabší. Prostě proto, že se jim to líbí, že mají ze zabíjení potěšení, a protože jejich charakter je vadný.

Zvířata však nečiní tak, ani hmyz, neboť oni zachovávají zákon přírody. A ten je takový: „Abych mohl existovat, musím nalézt potravu, živou, neživou, jakoukoli.“ U člověka však tomu tak není, neboť ten zabíjí z nenávisti, z dlouhé chvíle, ze zábavy, z tyranství atd.. Černí mravenci nezabili zrzavé proto, že měli hlad, ale prostě, aby mohli sami existovat.“

Učitel stále mlčel a on pokračoval: „Mravenec je skoro tak maličký, jako zrnko písku a přece unese dvakrát, třikrát i vícekrát tolik ve svých kusadélkách, nežli sám váží.

Člověk proti mravenci je nesmírným obrem a neunese mnohdy ani polovinu své vlastní váhy.

Člověk říká: Já jsem proti mravenci veliký, rozumný.

Jak velikým je však ten, kdo takto mluví, v poměru k vesmíru?

A jakým je vesmír, který hvězdáři prozkoumali, s množstvím hvězd, které různými jmény pojmenovali, proti nekonečným bezmezným dalším hlubinám prostoru telesmu, který nikdy neprobádají?

Pouhé nic, milý učiteli.

Pouhé nic je makrokosmos, astronomy probádaný, i s mléčnými drahami, proti bezmezným hlubinám telesmu, v nichž všechny makrokosmy se tratí, jako kapky v moři.

Pouhé nic a ještě méně je člověk, proti bezmezným těmto hlubinám, a proto n e m á ž á d n é p r á v o , vyvyšovat se nad mravence.

Vlastnost pochybování, vzniká z velkého rozumu a malého citu.

Čím větším nic budete se snažiti, abyste se stal, tím více objevíte.

Čím většího však budete ze sebe dělati, tím menším jste a méně víte.

Hleďte na tělo člověka a jiných tvorů. Jaký zázračný mechanismus, který samostatně pracuje.

Jak je na příklad možné, že z vajíčka, v němž kapalina se nalézá, mládě se zázračným organismem se vylíhne? Takřka z ničeho a přece z N ě č e h o .

Dovedou tak tvořit ruce člověka? Vyloučeno!

Jak nesmírně mnoho dá člověku práce, aby tu neb onu věc vytvořil.

A R u c e B o ž í ? Nejsou vidět a přece neustále zázrak k zázraku hromadí, aniž se namáhají.

Kolik žilek větších i menších, je skryto v listech protějščího habrového keře? A to vše z maličkého seménka jen povstane. Ze zdánlivého nic, v kterém je přece N ě c o .

A toto N ě c o je nesmírně Inteligentní a Ušlechtilé. Toto N ě c o je tak Vznešené, že rozum člověka toho nikdy neobsáhne.

Z drobulinkých věcí, milý učiteli, rostou ty největší věci.

Zmenšujte se proto a s úctou hleďte na drobný organismus přírody. Jen tak, ve vlastním zmenšení se, můžete odhalit, rozřešit problém, který jinak nerozřešíte, co živ budete v tomto těle.

Saňte se ničím a ještě méně, než ničím. Ztratíte i toto nic, a v š e vědět budete.“

Vstal, rychle se rozloučil a zmizel v lese...

Byla neděle. Jakýsi člověk v ošumělém oděvu seděl na mezi u polní cesty.

Bylo léto, obilné klasy zrály, zrna se nalévala.

Veliký lán pšenice, který oddělovala mez od cesty, měl nádech žlutavé barvy. Bylo vidět, že zanedlouho nastanou žně.

Mnozí ptáci v houfech se sletovali na různých polích, kde měli hojnost potravy.

Člověk, na mezi, u cesty sedící, uslyšel hovor mnoha hlasů, který rostl na síle. A již bylo vidět velký houf vesničanů, přicházejících se vzduchovkami. Rychle se blížili a již šli kolem člověka na mezi sedícím.

„Počkejte lidé, kam s takovým chvatem?“ ptal se jich.

„Co chceš? My tě neznáme,“ řekl jeden z nich.

„Kampak s těmi vzduchovkami? Snad ne kosit obilí?“

„To ne,“ zasmál se z nich jeden a další řekl: „Měl bys vědět, že jsme vypověděli boj. A komu? Vrabcům, neboť nám drolí moc obilí a moc škodí.“

Jiný pokračoval: „Což nevíš, že vláda to nařídila?“

Tu on řekl: „Pokud vím, vaše vláda je dobrou vládou.“

„Ovšemže“, řekli, „a vláda, to jsme dnes my všichni, v této zemi. Copak toho nevíš? Což nejsi z této země?“

„Pokud jsem slyšel,“ řekl neznámý, srdce vašeho národa je dobré a srdce vlády též. Či to není pravdou? Pokud vím, zpěvné ptactvo si o tom v polích a lesích vypráví.“

Tu oni se zarazili a jeden z nich řekl:

„Ano, srdce naše, srdce všeho národa je dobré.“

„A zabíjejí srdce dobrá ptactvo nebeské?“

Tu oni byli ještě více nerozhodní, hleděli v rozpacích, co mají činit a odpovědět.

Pak řekl jeden vesničan: „Tvá řeč je zajímavá.“

„Má řeč, není mou a mé tělo není v pravdě též mým.“

„Kdo jsi tedy? Tělo a řeč je přece naše,“ řekl opět ten samý vesničan a on odpověděl: „Jsme všichni lidmi a jména si dali, abychom si hráli. Těla máme všichni z masa, krve, kostí. V těchto tělech sídlí Všemocný, Jehož Hlasu máme pilně naslouchati, co k nám hovoří.“

„Aha, již vím,“ řekl jiný ze zástupu rolníků.

„Nejsi snad ten rozsevač, který prý chodí kdesi po kraji?“

A on řekl: „Rozsevač? Člověk? Neznám!“

A hlas mu změkkl, když řekl: „Znám však Rozsevače, který vložil Lásku v lidská srdce. Však mnozí jsou, kteří ji v sobě tlumí. Znám velikého Rozsevače, který rozsel všechno lidstvo po zemi.

A stvořil zlatá zrna a rozsel je do měkké půdy.

A zvedl vodu z moří a vložil ji v mračna.

A stvořil vítr a jemu poručil, aby mračna přihnal nad vaše pole.

A z nich spustil déšť.

A zrna zlatá vzrostla, klasy dozrávají a čekají na žence.

Tak postaral se o vás Rozsevač všech, abyste měli co jísti a hlady nezemřeli.

Ó, Rozsevač všech je velmi, velmi veliký, mocný a plný Míru.

On všechno prolíná a Jeho Lásku všude vibruje.“

Tu mnohým vesničanům se zarosily oči, a on pokračoval:

„Jeho dílo je dokonalé.

Aby nebylo lidem smutno na zemi, stvořil veliké množství různých druhů ptáků.

A oni se rozletěli po celé zemi a Moudrost velikého Rozsevače, v každém čase velice opěvují.

I vás obveselují svým švitořením.

On, Rozsevač všech, stále všem dává.

A ne jen lidem, ale všem tvorům, opeřeným i čtvernohým a jiným.

Všechny Svou nekonečnou Láskou stále objímá.

Také vrabečkům dal a nejen vám. A vy je chcete pro pár zrn zabítí?

Cožpak máte málo jídla, či jste tak skoupi?“

„To ne,“ řekl rychle jeden z nich, a většina z nich řekla:

„Necháme vrabce na pokoji.“

Avšak jeden z nich se ozval v protestu: „Toho obilí však vrabci mnoho zničí.“

A on děl: „Desítky let jste nechali vrabce žít v klidu. Ani vaši otcové, dědové, ani pradědové je nestříleli, a Bůh jim žehnal, neboť měli vždy dosti potravy.“

Odmlčel se a většina jich řekla: „Pověz nám ještě něco!“

A on hovořil:

„Jeden rok jste byli velmi smutní, že se vám urobilo maličko brambor na polích.

Minulý rok však, před rokem kritickým, postříleli vaši honci velmi mnoho koroptví.

Proč? Pro své nenasyté labužnické choutky, a proto, že byli srdce bezcitného, tvrdého.

Tu, pojednou jste zjistili, že koroptve jsou velmi užitečné, neboť sbíraly různé larvy a ponravy a mezi jiným též larvy broučka mandelinky, které užíraly bramborové kořínky.

Tu jste rychle nařídili, že odstřel koroptví musí být omezený. Avšak trvalo to delší čas, než byly larvy mandelinek pohubeny tak, aby úrodě brambor nehrozily.

Pak bylo zase brambor dost, takže jste měli čím krmit nejen mnohá domácí zvířata, ale též pro vás zbylo.

A chudí lidé ve velkých městech žijících, radovali se též, neboť brambory jsou pro ně vskutku Božími dary, k obživení početných rodin.

Vidíte, milí? Ani jediný ptáček není zbytečný na zemi. Každý koná své povinnosti, které mu byly Tvůrcem uloženy.

I vrabci činí též mnohý užitek, odstraňujíce mnohé nezdravé pro vás a škodlivé látky ze země a věřte že nejsou zbyteční na světě, pomáhajíce Velikému Rozsevači v Jeho práci.

A Veliký Rozsevač stále všem dává a odměnu žádnou nežadá.

Je to Jeho Rozkazem, aby všechno stvoření dále se v Lásce Jeho zrcadlilo a osobní sobectví zahodilo, více neznalo.

Jděte domů, neubližujte svévolně spolutorům a On vám bude stále žehnatí.“

Tu oni šli zpět do vesnice a on zůstal sedět dále na mezi.

Jednou k večeru přišel k lesnímu srubu. Obhlédl jej a zaklepal. Srub byl obydlený, neboť nevlídný hlas ozval se zevnitř: „Kdo je?“

„Zbloudil jsem,“ řekl člověk za dveřmi, „ ukaž mě cestu k lidem!“

Dveře srubu se otevřely zvolna a nevlídná tvář hleděla na pozdního vetřelce.

„Dej pokoj s lidmi,“ řekl obyvatel srubu a nevlídně pokračoval: „když jsi již zde, tož pojď dále, ale o lidi věru nestojím. Mě milejší je přítel čtvernohý.“

Srub byl velmi prostorný, pohodlný a místa v něm bylo pro čtyři lidi, ale ne pro jednoho. Návštěvník se tázal:

„Co ti učinili lidé zlého, že jsi na ně zanevřel?“

A přítel čtvernohých řekl:

„Lidé? Jsou prevíti. Jen samá faleš a štěbetaví jsou jako husy. A perou se mezi sebou často více než psi. Mě vůbec nechtějí rozumět.

Samota, samota, jo, to je slovo. Ó, co ty mně můžeš rozumět. Vůbec ne. Co ty víš o tom, jak lesy zpívají a větěrky tiše šeptají a mnohé věci mě vyprávějí. A když jsem počal mluvit o tom s lidmi, hlupáci, jen se hloupě smáli.“

Vychrlil tato slova ze sebe a bylo utišení...

Návštěvník hleděl pozorně na něho, pln klidu a pak řekl:

„Mám též rád samotu a myslím, že jistě tolik, jako ty. Samotě musíš však rozumět, neboť jestliže jí nerozumíme, jsme nemocní.“

„Ó, to je slovo. Tak se mi líbíš, příteli,“ řekl samotář, „tož můžeme si více pohovořit, když jsi také milovník samoty. Orlové a supové, to je něco. Před nimi má všechno strach, neboť samota je činí silnými. Ale štěbetaví lidé? To se mě nelíbí, to nic není. Raději nežítí s nimi.“

Opět ztichl, když tato slova rychle proslovil.

Prohlížel si příchozího, kterému se mihl na tváři lehký úsměv.

Postřehl to a řekl:

„Co tomu říkáš? Líbíš se mi sice, ale jsem snad směšným, že ses tak usmál?“

„Oh ne,“ děl příchozí, „velmi ti rozumím, avšak potřebuješ trochu léčby a pak budeš též úsměvný a šťastnějšíma očima vidět svět.“

„Tak mluv, já budu dobře poslouchat,“ řekl samotář a příchozí řekl:

„Ó, samota, ta čarodějka mocná, - jak mám ji rád.

Avšak, vůbec se k ní nepoutám.

Poutáš-li se k této mocné čarodějce, tu tě k sobě přivine a velmi očaruje.

Její kouzlo mnohým velmi prospívá, jiným však nesmírně škodí.

Věz, samotáři milý, že z e v n í - s a m o t a , je pouhou ilusí.

Chceš-li býti šťasten a získati vnitřní Klid, n e o s o b n í S a m o t u , musíš sobě vydobýt.

Pak prohlédneš čarodějkou z e v n í s a m o t u , která tak mnohým, kteří nejsou opatrní, utrpení přináší.

V nitru tvém, ve středu tvé bytosti, sídlí Všemocný.

On je Vševědoucím.

On je Láskou bez konce.

On neomezenou je Moudrostí.

Když se ponoříš ve střed své bytosti, t a m , za myšlení, kde se již nemyslí, tu nalezeš S a m o t u vnitřní, která tě již více nepustí, a kterou tak toužebně hledají všechny bytosti.

Mluvil jsi o orlích, jací jsou mocní.

Cožpak nemáš také rád mírnou holubici?“

„Mám,“ odvětil samotář.

„No, vidíš,“ řekl příchozí, „a přece mocný orel uchvátí často holubici mírnou a roztrhá ji jako d'as. Snad bys nechtěl spolubližným ubližovat?“

„To ne,“ řekl samotář.

„Tak hled,“ pokračoval návštěvník, „tam, kde na jedné straně zříš z e v n í s a m o t u , na straně druhé zříš zase hluk.

Ty prcháš od jedné věci ke druhé, a proto je neklidným tvůj duch.

Vlastníš-li však S a m o t u v n i t ř n í , tu ve hlučném světě můžeš žít, a přece budeš sám.

Když v n i t ř n í S a m o t u však nevlastníš a zde, takto osaměle žiješ, tu z takovéto zevní s a m o t y se rodí často sobectví a nenávisť, kteréžto věci jsou zhoubou pro lidi.

Ty z e v n í s a m o t ě , obklopen lesy a šuměním větru, nasloucháš a při tom na tisíce myšlenek v mysli ti skáče, a proto utrpení znáš a máš.

Ó, příteli samotáři, hled' v n i t ř n í S a m o t u si vydobýt a vrať se zpět mezi lid a měj vše rád. Nepěstuj k lidem chlad. Vždyť oni podobně v nitrech svých cítí, jako ty. Vždyť všichni tvorové jsou si příbuzní a děti J e d n o t y .

A těm, kteří ti nerozumí, nesmíš srdce své tolik otvírat, neboť na nižších stupínech vývoje se nalézají.

Musíš je chápat a nepěstovat odpor k nim.

Musíš býti k nim jak k malým děckám, shovívavý.

Pak budeš silnějším a mocnějším více než orel, jestliže dokážeš býti sám, když ve velikém hluku, obklopen lidmi, se nalézáš.“

Samotář odvětil: „Zůstaň zde na nocleh, místa je zde dost.“

A ráno mu řekl:

„Zůstaň zde se mnou, můžeme bydlit spolu. Mám tě rád, že jsi mne opět sblížil s lidmi a pomohl mě k lepšímu postoji.“

Neznámý však děl:

„Musím jít dále, neboť úkoly na mne čekají.“

A samotář řekl:

„Vrátím se zpět mezi lidi. Do srubu budu jen občas dojíždět, budu-li hlukem unavený. Máš pravdu, lidé jsou dobří. Musí se to však s nimi umět. Ano, tak, jak jsi řekl. Býti k nim shovívavý.“

„Šťastnou cestu na tvé další pouti,“ volal za vzdalující se postavou a jeho zachmuřená tvář se vyjasnila...

V jedné vesnické hospůdce na vysočině, vysoko položené, seděl ošuměle ustrojený a unavený poutník. Byla sobota večer a popíjející hosté byli v družném rozhovoru.

Dva lidé, u nichž byla vidět velká zdrženlivost pití, seděli v koutě šenkovny a polohlasně rozprávěli. A poutník seděl blízko nich u vedlejšího stolu osamocen. Sledoval nit hovoru, naslouchaje, jakoby bez účasti. A tito dva lidé sdělovali si různé vědecké poznatky.

Zábava v šenkovně stala se hlučnější a jeden z příchozích, kterému stoupl alkohol více do hlavy, zvolal:

„Co vy dva, tam v koutě, povězte nám něco o hvězdičkách nebo o něčem jiném, - třebaš ze světa much.“

Jeho společníci se rozesmáli a jeden z těchto dvou lidí v koutě sedících, zvolal: „Dej pokoj!“

Bavili se dále mezi sebou a hlučné společnosti si nevšíмали.

Poutník, blízko nich sedící, přisedl se svolením k jejich stolu a otázal se:

„Vy se zajímáte, přátelé, o vědecké objevy?“

Oni přisvědčili a jeden z nich řekl:

„Máme po práci zajímavou zábavu a při tom poučnou. A každý jinou. Zde přítel má pěkný, amatérský dalekohled hvězdářský a pozoruje oblohu. Já mám mikroskop a pozoruji zase zázraky světa drobného. Občas se sejdeme, jako na příklad zde, vypijeme trochu moštu po večeri a při tom si vzájemně sdělujeme poznatky, pro nás zajímavé.“

„To víte,“ pokračoval, „že jsme zde na vysočině jakousi raritou u našinců, neboť ostatní chalupníci nemají pro takovouto zábavu nejmenšího pochopení. Proto dělají často různé vtipy, ale nemyslí to tak zle.“

„Vaše zábava je ušlechtilá a při tom poučná.“ Řekl poutník.

„Jsem rád, že se setkávám na takovém místě s lidmi, kteří přemýšlí trochu hlouběji, zkoumajíce taje přírody. Je to samozřejmě daleko lepší prací, než promrhati čas povrchním hovorem pijáků, kteří tak často klidné občany obtěžují, a sami si ničí zdraví.“

A což náboženské a filosofické problémy vás nezajímají?“

Tu druhý z občanů, který dosud mlčel, řekl:

„Což o to, mne tyto věci by silně zajímaly, ale zde, v těchto samotách přijdeme velmi málo ve styk s lidmi, kteří by snad mohli něco vědět více, než obyčejní smrtelníci. A literatura? Ta je v současných dobách velmi vzácná, neboť se musí mnoho pátrat po knihách, ve kterých autoři řeší trochu více, nejhlubší záhady života.“

To víte, venkov je venkov. Příroda sice krásná, klid, ticho, ale spoluobčané vám nerozumí. A pak, většinou jsme též nepřetržitě zaměstnáni, neboť zde na venkově, v hospodářství, jdete z práce do práce, a chcete-li se trochu věnovat sebevzdělání, tu, abyste si ukrádal čas v noci. Lidé ve městech mají daleko více času pro sebe. Myslím, že jste též z města?“

„Ano,“ zněla odpověď. „Velmi vás chápu, i vaše potíže. Rád bych si s vámi oběma trochu více pohovořil, ale v tomto prostředí se to nehodí moc.“

„Mohl bys, cizinče, jít s námi,“ řekl přítel astronomie, který měl právě hlubší zájem o filosofii.

„Chtěl jsem zde zůstat na nocleh“, řekl poutník.

„S tím si nelam hlavu, můžeš přenocovat u mne,“ řekl opět astronom.

„Můžeš nás poučit o věcech, které znáš, neboť se rádi poučit necháme,“ řekl majitel mikroskopu a tak trojice lidí odešla z hostince.

Přišli do útulného bytu milovníka astronomie, usedli a hovor započal:

„Přátelé,“ řekl poutník, „zázraky vesmíru jsou jistě velkolepé, neboť svou mohutností drží vše a drží myšlenky, zabývající se všednostmi, malichernostmi tohoto světa, který pluje ve vesmíru, jsa podoben nepatrnému mráčku, plujícím v prostoru v paprscích slunečních.“

Oni se zájmem naslouchali a on pokračoval:

„Zázraky světa drobného, jsou nicméně zajímavé, pozoruhodné, úžasně a velkolepé. Majitel oka, vyzbrojený čočkami mikroskopu, je přechasto užaslý nad divy, které zří.

Avšak vězte, přátelé. Zde jest Tajemství, všech tajemství, které je možno rozřešit člověku jen tehdy, má-li k tomu vnitřní schopnosti a je-li k jiným i k sobě u p ř í m n ý .

„Jaké tajemství?“ ptali se oba současně.

„Poznání Sebe Sama“.

Oni mlčeli a on dále řekl:

„Poznáte-li Sebe Sama, poznáte svou Duši. Poznáte-li svou Duši, poznáváte okamžitě, současně Duši všeho, čili Všeuduši, která vše prostupuje, vše naplňuje.“

Odměl se a byl klid....

Po chvíli mlčení řekl přítel astronomie:

„Je vůbec možné, poznati Sebe Sama?“ Je možné vůbec, poznati skutečně Boha?“

A on řekl: „Ano! Poznáte-li Sebe, poznáváte Jeho. Jeho očima pak zříté. Poznáte-li Jeho, poznáváte Sebe, neboť pak již nezříté rozdíl, které zmizí. Máte-li Sebepoznání, tu není třeba již, pozorovat hlubiny makrokosmu nebo mikrokosmu.“

Opět se odmlčel a hleděl klidně na ně a zkoumavě....

Milovník mikroskopie řekl: „Mluv dále, neboť tvá řeč a tyto problémy mne počínají též zajímat více“. Též astronom přikyvoval, aby dále hovořil.

„Buďte silní,“ řekl, „neboť nejprve vám je třeba zbořiti to, co jste si ve své mentalitě vystavěli. Náhradou za to, chci se pokusit vložit ve slova to, co vám může pomoci, co může vašim myslím ujasnit a poznati vnitřní Štěstí, Jehož zrcadlením je tento svět.“

„Jen mluv, jsme silní dost,“ řekli oba současně.

„Nuže,“ řekl, „to vše, co oči vaše vidí, je ilusí.“

Dávejte dobrý pozor, abyste pochopili a snažili se ilusi tuto prohlédnouti.

Astronomové se ozbrojili velikými teleskopy, kterými dnes vidí až tisícpětset milionů hvězd. To jim však nestačilo, neboť v poslední době zhotovili ještě větší teleskop, kterým jich prý budou vidět kolem šesti tisíc milionů, jak tvrdí.

Přátelé, oni nebudou dlouho spokojeni, neboť budou ještě další teleskopy zhotoveny a dlouhá, namáhavá léta, plná práce, bude jim to trvat.

Avšak objevy, tímto způsobem konané, jsou bez konce, byly i v minulosti bez konce a budou ve všech budoucích dobách bez konce, neboť za hlubinami vesmírů jsou nové a nové hlubiny dalších vesmírů, jichž konce není. Za hvězdnými okresy, nespočet dalších okresů se nalézají, za biliony tvořících se mlžných hvězdokup, biliony dalších hvězdokup již utvořených je skryto, o kterých moderní astronomie zcela nic neví.

Hvězdy se dále smějí dětskému počínání velkých dětí, které napsaly veliké množství knih o astronomii. Avšak nejvíce pozoruhodné na všech jejich objevech je, že všichni tito slavní vědátoři, kteří se kdy zrodili a rodí, zapoměli a zapomínají vždy znovu pozorovat toho, který se dívá, čili - s e b e s a m a .

Oči radaru do daleka hledící, oči fyziologa, kosmické záření zachycující, oči biologa, dělení buněk pozorující, jsou dále klamány, neboť člověk, který je klamem sám o sobě, neustále pozoruje další klam, na který je hrdý a tak šalebná jeho hra nekončí.

Tam, kam trojrozměrný organismus nemůže vniknouti, tam odehrávají se vždy nové zázraky veškerého tvoření. Organismus čtyřrozměrný, jenž neustále zasahuje v trojrozměrnost, určujíc trojrozměrnému organismu ten, nebo onen běh, a pozorovaný mikroskopickými technickými odborníky, je zrovna takovým klamem, jako nekonečné klamy prostorových těles a prostoru samotného, na čas vázaného, který též je jen co pouhý klam.

Jako život od smrti nelze oddělit, jako opět smrt od života, podobně prostor od času nelze odtrhnouti a čas zase od prostoru, mikrokosmos od makrokosmu a tento opět od mikrokosmu. To vše je jediná mocná iluze, vždy znovu se neúprosně vtírající v myšlení, které jí rozvíjí vždy do nových nesčíslných variací drobnějších klamů, zvláště myšlení takových osob, které se odklonily v ostré osobní rozumovosti od Světa všudejsoucího Prazdroje Života.

Vězte, přátelé, že touto šalebnou prací, v níž člověk, jakožto **k l a m**, rozvíjí přemnohé další klamy, protože od Pravdy pravd se odklonil, neučinil dosud nikoho šťastným, a nejméně sebe.

Naopak, takovým vědcům bylo z jejich přílišné zevní učenosti zle, často tak, že nervově byli stále nemocní, a nebo se zcela zhroutili.

Není se co divit, neboť takovíto vědci, od Prazdroje všeho života se odklonivší, rostou od koruny dolů, zatím co kořeny, které hledají, jim hnijí.

Proto nemají pevnou půdu pod nohama a bloudějí.

Vše, co učenci kdy jmény pojmenovali, je jen mámení smyslů, kterému není konce.

Jsou v nesmírně veliké síti klamu uvízlí.

Čím více odborných, vědeckých názvů, tím zvětšující se jejich klam

Milí, přátelé! Bezejmenné a zázračné hlubiny makrokosmu i mikrokosmu mlčí. Z tohoto všeobšáhleho **M l ě n í**, tryská však bez ustání život, aby se vždy znovu v pulsování zpět v toto **M l ě n í** navracel.

Toto všeobšáhle **M l ě n í** je Prapodstatou všeho života, kterou učenci zevní vědy neznají.

A Ona Prapodstata je Životem věčným, Životem všech životů. A Ona Prapodstata je prosta smrti, neboť jen život osobní, smrt současně zahrnuje.

Ona Prapodstata je věčným **D ě n í m**.

Je též věčným **K l i d e m** v němž přece je pohyb.

Zříte-li paradoxy v tomto tvrzení, musíte chápati, že to jsou slovní pomůcky, potřebné k osvětlení **T o h o**, **J e m u ž n i k d y n e b y l o z a p o t ř e b í**, **a b y o s v ě t l o v á n b y l**.

Jsou to jen pomůcky, potřebné k tomu, aby osobní ostrý rozum si uvědomil, že **o N ě m**, **N e z m ě r ě m**, nelze činit rozumové uzávěry.

Avšak slyšte dále:

Na světě je nespočetné množství pozorovatelů, a to: dvounohých, čtvernohých, mnohonohých i beznohých. Všichni tito pozorovatelé neustále pozorují.

Lezoucí moucha pozoruje svoji družku a skočí na ni.

Ukrytý pavouk pozoruje síť a chytí-li se hmyz, ihned se vyřítí ven.

Oči užovky omamují pohledem oči žáby a pak se had vrhne na ni.

Člověk není vyjmut z pozorování.

Vzájemně se lidé pozorují, a v toto pozorování zahrnují okolí. Jakékoli nejrůznější věci pozorují a tak, tímto způsobem vznikají vždy nové objevy, které pozorovatelé činí.

Vězte však, že nepočnou-li pozorovat **s e b e s a m ě**, je jejich počínání vskutku marnost nad marnost. Jest to jen strastičné běhání kolem obvodu vnitřního kruhu, ze kterého nemohou ven.

Všechny pozorovatele zahrnuje v Sobě jen jediný Pozorovatel, který o všech dobře ví!
Avšak málokdo ví o N ě m !

A O n j e Ž i v o t P r a v ý !

O n j e S v ě t l e m s v ě t e l a R a d o s t í , v N í ž všechny ostatní radosti mají své kořeny.

Když člověk odhalí tohoto P o z o r o v a t e l e všech, spočine v nevýslovném Štěstí.“

Jeho oči změkly a více zaplály, a oni pocítili blahodárnou sílu, když na ně upřel svůj zanícený zrak.

„Dávejte dále pozor,“ řekl, „sledujte, jak si máte počínat, jak máte hledat Pozorovatele všech, plného Míru.

Oči pozorují. Aby mohly pozorovat, je zde N ě c o , co jim dává tuto schopnost.“

Jeden z posluchačů řekl: „Je to odraz slunce, odraz světla, které vrhají předměty v oko. Kdyby slunce nesvítlo, tu, je-li tma, nemohou vrhati předměty žádné odražené světlo v oči, a proto oči nevidí. Příčinou vidění je proto slunce.“

„Není“, řekl poutník, „je to chybný názor. Co když je člověk někdy tak hluboce zamyšlen, že sítnice jeho oka nezachycuje žádné zevní tvary? Je to v tom případě, když oči jsou plně otevřeny a m y s l je nepřítomná. A je-li m y s l nepřítomná, tu oko nevidí, třebaže je plné denní světlo, které dopadá na předměty.

A dále, nesvítí vůbec slunce a je noc, nebo, je-li naprostá tma v pokoji v němž sedíme, tu každý předmět má svoji samočinné vyzařování světelné. Některý předmět více, jiný méně. Ve skutečnosti neexistuje vůbec žádné tzv. temné, nebo černé, nebo jinak zbarvené hmoty, která se nechá ohmatat, ale jakákoli hmota je v pravdě sama o sobě světlem.

Z toho všeho je patrné, že ne slunce, ale mysl je osvětlovatelem oka, hledí-li toto ven.“

Tu řekl druhý z posluchačů: „Tož posledním pozorovatelem je mysl.“

„Není“, opět namítl poutník. „Jestliže člověk omdlí, nebo je-li ponořen v hluboký spánek, v němž není snů, tu jeho mysl se k a m s i p r o p a d n e a z m i z í .

Když člověk opět procitne, tu mysl počne ihned myslit, čili, je č i n n á , protože pět smyslů počíná ihned vnímat okolí a vjemy těchto smyslů jsou předávány myslí, která je počne zpracovávat v podobě rozvíjení se mentálních obrazů.

Sama o sobě však mysl není schopna života. Ona osvětluje sice oči, ale sama je osvětlována N ě č í m , které ji na živu udržuje, a do čeho se propadá, ztrácí-li člověk vědomí, buď v hlubokém spánku beze snů a nebo v omdlení.

A toto N ě c o , je ten pravý a konečný P o z o r o v a t e l všeho, který je B l a h e m Sám o Sobě.

Proto ve stavu omdlení a nebo v hlubokém spánku beze snů, je mysl ponořena v m o ř i tohoto B l a h a .

Odtud se vrací osvěžena a dále udržuje fyzické tělo při životě. V pravdě tento skrytý, poslední Pozorovatel, udržuje vše v harmonii a všemu dává život.

Jsou mnozí inteligentní jedinci z řad lidí, kteří, když se vrací z uvedených již stavů, buď ze stavu omdlení, nebo stavu bezesného spánku, postřehují odlesk tohoto B l a h a posledního P o z o r o v a t e l e .

Slyšte však dále, milí posluchači: Toto B l a h o , které je posledním Pozorovatelem a které je čistým Vědomím všech tvorů, Vědomím, všude se nalézajícím, a které je též onou V š e d u š í všeho, j e m o ž n o p o z n a t v ě d o m ě , a nejen postřehovat po spánku beze snů, nebo po stavu omdlení, když z těchto stavů se člověk vrací.

Jen tehdy, je-li toto B l a h o poznáno v ě d o m ě , při plném b d ě n í , tu teprve má člověk nesmírný užitek z tohoto Poznání, neboť při něm je poznána duše člověka, čili mysl, jako totožná s V š e d u š í , čili V š e m y s l í . Rozdíly duality zmizí v tomto případě, neboť rozdíly činí vždy jen osobní myšlení. Když mysl se v ě d o m ě propadne do tohoto B l a h a , tu již nemyslí, ale spočívá jako V š e m y s l v původním svém S t a v u .“

„Jak si máme počínat, při pozorování myšlenek?“ tázal se milovník astronomie.

„Pozorujte nejprve tělo a pocity. Pozorujte činnost smyslů, uvědomujte si, čili zaznamenávejte vnímání zrakové, sluchové, čichové, hmatové a chuťové. Uvědomujte si, že tyto věci fungují současně s tělem, ale že vy nejste jimi. Obyčejně člověk nezaznamenává, nekontroluje vnímání smyslů, pocitů a těla, v němž bydlí. Prostě vidí, ale nepřemýšlí, čím je to, že vidí. Prostě slyší, čichá atd., ale jakým způsobem se prostě čichání, slyšení atd. odehrává, o tom neuvažuje. A právě o tom je třeba uvažovat. Snažte se proto nejprve pozorovat tělo, jeho funkce dýchací, zažívací a vyměšovací, dále pocity a vnímání, jak již bylo řečeno a budete tak více a více poznávat sama sebe.

Je-li oko plně otevřeno, tu plně vnímá objektivní svět. Přimhouřím-li oči a vědomí upnu do nitra, v místo, kde je cítěno, tu vidím dále objektivní svět, ale on není již tak ostrých rysů, není již tak mocný, méně působí, méně naráží v myšlení. Vidím jej jakoby v mlze, neboť vědomí dovnitř hledí a ne ven.

Je třeba, abyste pochopili tuto věc, neboť tak se naučíte hledět dovnitř sebe sama při rozevřených očích, které budou hledět ven a přece neuvidí.

To je způsob, jak se vědomě můžete učit odtahovat zrakový smysl od objektivního a obrátit jej tam, odkud vychází, tj. ponořit jej do mysli.

Podobně je třeba, abychom věnovali pozornost smyslu sluchovému, abychom si uvědomovali jeho činnost. Sedíte-li například v hostinci, tu smysl sluchový v n í m á hluk, hovor a podobně. Tu je třeba, abychom si uvědomili: „Zde je slyšeno.“

To, co je jakoby zvenčí slyšeno, to, při uvědomovacím, slyšicím procesu přenáším dovnitř, do nitra a v pravdě pak je slyšeno uvnitř. Objektivní tak měníme v subjektivní. Podobně se tomu má s ostatními smysly.

Když všechny smysly jsou odtaženy z objektivity a soustředěny v subjektivu, tu zbývá – pozorovat samo myšlení, což menší je již práce.

Dále je třeba, abychom si uvědomovali dýchání. Obyčejný člověk neláme si hlavu, jak se lidově říká, nad tím, jak dýchá. Prostě dýchá a neví naprosto, je-li jeho dech krátký, dlouhý, trhavý, čili krátký a dlouhý, hluboký nebo mělký, povrchní nebo plný.

Uvědomujeme-li si dýchací proces, klidíme myšlení, které je odvislé od dýchání. Vždyť víte, že když člověk omdlí, vypadá tak jakoby skoro ani nedýchal, a současně s tím se dechem ztratí se i vědomí-mysl člověka, protože myšlení se propadlo v Prazáklad. Je proto třeba, abychom si j a s n ě uvědomovali „zde je dýcháno“, a j a k je dýcháno, neboť to je velmi nutná práce v pozorování těla.

Je-li předchozí prováděno a toto prováděno, tu myšlení vaše se velmi zklidní, aniž byste si násilně počínali. Sledujte dýchací proces při chůzi, při práci, sezení a v každé tělesné poloze, dále při hovoru, i mlčení a při jakékoli náladě. To vše a mnohé jiné je třeba, chce-li se člověk přiblížit více ku Klidu-plné, pravé své Podstatě.

Tímto způsobem uvědomovacího procesu činnosti tělesné, počíná se samočinně jevit stav B l a h a , které nepřišlo a proto ani odejít nemůže, neboť je mimo trojrozměrný čas – nepřetržitě přítomno. Z Něho povstává všechen život a v toto Blaho se opět navrácí.

Při nepřetržité činnosti pěti smyslů, které má člověk vrženy ven v objektivitě, dále při neustávajícím vdechu a výdechu, je zde pociťováno.

Slučujeme-li se s pocity nepříjemnými, trpíme.

Slučujeme-li se s radostnými, příjemnými, radost pociťujeme. Dostaví-li se pocit neosobní, tu pozorujeme, že příjemné i nepříjemné pocity zmizely.

A teď dejte dobrý pozor. Máte-li radost z něčeho, zpozorujete, že tato radost pozvolna slábne, poznenáhlu ustává, až zcela vyprchá. Po radostném pocitu dostaví se buď pocit indiferentnosti, jak bylo již řečeno, nebo pocit nepříjemný, neradostný. A opět opačně. Je-li zde pocit nepříjemný, nebo indiferentní, tu můžete očekávat, že až první nebo druhý pocit zmizí, dostaví se pocit třetí, tj. radostný.

A teď mi odpovězte. Může člověk, hledající kořeny pravé Moudrosti, považovat pocit radostný za konečný, trvalý? Vždyť pocity hýbají člověkem sem a tam po celý život a on mezi nimi se potácí jako tonoucí.“

„Jistěže nemůže,“ řekl majitel mikroskopu.

„Z toho je patrné,“ pokračoval poutník, „že trojí druh pocitování je třeba stále pozorovat a že nesmíme lpět ani na pocitu radostném, protože víme, že je pomíjející. A je samozřejmé, že vše, co je pomíjející je plno bolesti a strasti, jak říká jeden z největších Učitelů všech dob Gotamo Buddha.

Pociťujemeli odpor, je třeba si plně tento stav mysli uvědomit, abychom nepropadli nenávisti.

Pociťujeme-li přichylnost, je třeba, plně si uvědomit tento stav mysli, abychom nepropadli osobní lásce, která je plna sobeckosti.

Pociťujeme-li stav neosobnosti, je třeba plně si tento stav mysli uvědomit, abychom nepropadli velikášství a z něho pramenícímu stavu lhostejnosti nebo lenosti, ze kterýchžto stavů bychom znovu vpluli do některého ze stavů předešlých.“

„To je těžká práce,“ řekl astronom. „K tomu je třeba vyvinouti mnoho úsilí.“

„Jistěže, úsilí zde musí býti,“ řekl poutník, „neboť, jak vidíte, je vždy daleko snažší pozorovat objektivní, než-li pozorovat subjektiv, tj. sama sebe.

Zde, při této práci je však třeba nejen subjektivní pozorovat, ale současně i objektivní, neboť jedno s druhým se váže, doplňuje. A z tohoto náčrtu jak jsme uvedli, vidíte, jak vědci, kteří jsou pyšní na svou zevní vědu, jsou polovičatí.

Musíme dále pozorovat myšlení, je-li plno žádosti, nebo – je-li méně žádostivé.

Jsme-li plni touhy po zevních věcech, nezdaří se nám, zklidnit myšlení a proto i dech bude trhaný, neklidný.

A samozřejmě i činnost smyslů bude bouřlivá.

Je proto třeba usměrňovat různé choutky.

Je třeba zklidňovat, ztišovat mnohé žádosti, které se vždy znovu zvedají.

Tišíme-li chtění, srdce pociťuje klid.

Pociťuje-li srdce klid, je to předzvěstí blížícího se Veleklidu onoho posledního Pozorovatele.

Pak se vám bude dobře dařiti pozorování myšlenek, jak přicházejí a odcházejí.

Klidně, nepřetržitě stopujte jakoukoli myšlenku, když se zjeví.

Mysl myslí takto: Vynoří se představa, neb impuls a již tyto věci počnou se rozvíjet v další řadu dalších představ a impulsů a tak nakonec vznikne celý řetěz těchto představ, nebo hnutí mysli, což zapříčinila nejprve představa, nebo pohnutí mysli - j e n jedna.

Je to jako na plátně kina.

Je třeba, abyste to omezili. Proto je třeba úsilí vyvinout, potřebné k sebezpozorování, jak myšlenky povstávají, jak se do mysli vtírají.

Budete-li vytrvalí, tu současně s touto vytrvalostí bude se prohlubovat klid a myšlenky stále méně počnou dotírat, neboť čím méně myšlenky dotírají, tím méně přestává doléhati strast.

Mějte k této práci lásku.

Mějte vroucnost v srdci k Bohu, který je Pozorovatelem všech pozorovatelů a který, skryt, pozoruje člověka, jak sám pozoruje. Pozoruje jeho myšlení, je-li zbarveno impulsy sobeckosti nebo jiných záporů. Jsou-li zde zápor, nedává se člověku poznati.

Je-li myšlení člověka zakalené kazy pohnutek sobeckých, vtírají-li se do mysli myšlenky zlé, škodlivé, obračejte se v pokorné prosbě k P o z o r o v a t e l i všech, který je zcela prost těchto škodlivých věcí a On vám pomůže tyto věci smazávat, a tak Jej budete stále více poznávat.

Bude-li vaše láska k Němu veliká, taková, která nebude mít místa pro myšlenky špatné, zlé, budete-li naplněni skromností a pokoříte se v prach nicoty před P o z o r o v a t e l e m všech, tu setře strastiplné myšlenky z vašich myslí tak, jako vy stíráte prach z různých věcí.

Pak počnete vyzářovat.

Proto, přátelé milí, zklidňujte svá srdce, ať myšlenky mizí.“

„Vskutku, těžká práce,“ řekl opět jeden z těchto dvou posluchačů.

„Ze začátku,“ řekl poutník, „jeví se vám tato práce jakoby těžkou, namáhavou, nesnadnou. Návykem však stane se vám samozřejmou a snadnou, podobně jako jídlo a pití, takže bez sebezpozorování, nebudete schopni více žítí.

Jest to sice největší sebezapření, v němž však je skryta největší Síla.

Nesmíte odhánět myšlenky násilím, jak stojí v mnohých knihách psáno, neboť tato práce je jen pro jedince k tomu zvlášť uschopněné. Poněvadž musíte mnoho fyzicky a těžce pracovat, vyplýtvali byste mnoho síly, kdybyste násilím si počínali. Sledujte však myšlenky podobně, jako had sleduje svoji kořist a tak při menší námaze, při menším vyvinutí energie, docházíte k Sobě. Inteligenci k této práci máte a proto tato stezka – stezka vědění – snadněji vás povede. A při této práci jste nejvíce činní, nejvíce světu dáváte.

Milujte vše, neboť vše co zříte je odrazem vaší pravé Přirozenosti.

Buďte vytrvalí, neboť touha po Poznání, usnadňuje tuto vznešenou práci.“

Vlastník mikroskopu řekl:

„Zůstaň s námi zde na vysočině na pár dnů, můžeš-li. Ještě bychom mnohé rádi věděli. A nauč nás více, abychom tuto sebeanalysu dobře prováděli.“

A on jim slíbil a zůstal s nimi na vysočině...

Uprchlo mnoho dní, od jeho pobytu na vysočině. Často sedával s těmito přáteli na verandě v podkroví u milovníka astronomie. Dalekohled astronoma však zahálel a též mikroskop přítele druhého byl uschován a on místo pozorování mikrokosmu, chodil po denní práci často na besedu k astronomovi a poutníkovi, který jim trochu vypomáhal v polních pracích.

Tito dva vesničtí samoukové, hloubatelé, našli si vždy příležitost a čas, aby trochu dříve byli s prací hotovi.

A tak všichni tři často sedávali na verandě a pozorovali rudou kouli, jak zvolna klesala k obzoru. A když soumrak nastával a červánky stále více tmavěly, tu seděli tiše a v introverzi sami sobě se ztráceli.

A poutník jim často říkával:

„Co byste pozorovali? Vše, co zříte, je zrcadlením Universální Síly, která vám hledí ze srdce. Vždyť to vše jste vy sami.“

A když se často v sebe vnořili, tu jim dával různé pokyny, aby se jim pozorování sebe lépe dařilo.

A oni v jeho blízkosti činili vskutku pokroky.

Již dovedli seděti velmi dlouhou dobu zcela bez hnutí, kdy zevní svět jim zmizel a myšlenky zcela se ztišily. A oni často byli maličci, jak špendlíkové hlavičky, a ještě menší.

Tu, když se vraceli z pohroužení, Mír zářil jim z očí, a poutník, jenž tiše s nimi seděl a oči měl vždy otevřené, po koncentraci s nimi rozprávěl a dával jim další pokyny.

„Nesmíte vyplouvat ze sebe, abyste zírali na tělo fyzické, jako na neživé,“ tak jednou řekl jim a pokračoval:

„Musíte vejíti v sebe a tiše v sobě setrvávat a nenásilně zírat t a m , kde vidět nic není.

Vnitřním cítěním musíte postřehovat, že při výdechu padáte do bezedných hlubin sebe.

Při tomto postřehování, nedrže se sebe, ale spadněte do těchto bezedných hlubin.

A Život pravý, v těchto hlubinách skrytý, ozve se potom sám a dá se poznati.

Jen tiše dýchejte a svaly uvolněte.

Smrti se nebojte a ničeho nečekejte.

Zemřítí plně chtějte a sebe celé obětujte.

Síle Všemocné, která vše proniká, cele se odevzdejte!“

Při takovýchto a podobných rozhovorech, vnitřní klid těchto dvou přátel se prohluboval a žádosti jejich stále více ustávaly.

Jednou se tito dva vesničané přeli mezi sebou, je-li lépe, jísti masitou potravu a nebo vegetářskou. Každý z nich hájil odlišný názor a nemohli se dohodnouti. A poutník jen mlčky poslouchal a nic neříkal.

Tu jeden z nich řekl: „Jak ty na to pohlížíš? Je lépe nepožívat maso a nebo je to jedno, co pojídáme?“

„On odpověděl: „Kdo jí?“

„Jak to myslíš? My ti nerozumíme,“ řekli oba.

„Měli byste více přemýšlet o tom, kdo jí,“ řekl zase a byl tich, usmívaje se.

„My tě nemůžeme stále pochopit,“ řekl opět jeden z tazatelů, a on odvětil: „Nuže, slyšte a snažte se pochopit!

„Těla vaše, která jí, jsou Tělem Božím.

Ústa, která potravu přijímají, jsou Ústa Boží.

Potrava, která je vkládána v ústa, je Boží a proto svatou.

A nic není vaše.

Zcela nic.

Proč tedy uvažujete o tom, co máte jíst?“

Tu astronom řekl:

„Ale přece jsou zde rozdíly, neboť maso má neblahý vliv na mysl a často též i na tělo.“

„Kdo vytváří rozdíly? V pravdě jsou jen ve vašem osobním myšlení, neboť jen osobní myšlení činí rozdíly.

Zmenšíte-li se a smažete osobnost, tu *N e o s o b n u* není nic nesvatého.

Ó, pošetilí, vězte, že jakákoli potrava je stejně svatou, neboť nezáleží na tom, myšleno z nejjistšího hlediska, co jíme, ale záleží nesmírně na tom, *j a k t o j í m e !*

Vždyť přece víte, že Mistr z Galileje řekl, že to, co v ústa vchází, neposkvřňuje člověka, ale co z úst vychází.

Každá potrava sama o sobě je svatou, Boží, ale myšlenky člověka vrhají na potravu temnotu a tak rozlišují.

Samozřejmě, že vám vykládám hledisko nejčistší, které vám nelze ihned přijmouti, nejste-li vnitřně zcela zralí, ale je dobře, znáte-li pravdu čistou v této věci, neboť později vám může toto vědění výše pomoci.

Cítí-li vaše vnitřní přirozenost potřebu jísti maso zvířat, jezte je, zvláště, musíte-li mnoho a těžce fysicky pracovat, neboť jinak byste mohli tělo brzy zahubit.

Nemusíte-li však, nejzte maso mnoho, ale raději co nejméně. Nejezte vůbec mnoho, ať je to jakákoli potrava. Ovšem, v případě těžké práce, jezte více.

V pravdě, jestliže člověk vnitřně nezemře a nestane se naprostým nic před Tváří Boží, tu vězte, že kdyby celý život jedl jen kořínky bylin a zapíjel je čistou vodou, tu nebude spasen a bude dále trpět v tomto i v příštím zrození. Jeho tělo se sice může zjemnit, požíváním této subtilní potravy, ale má-li myšlení silně prostoupeno temnou nevědomostí, nelze mu dosíci Spásy.

Přátelé milí. V pravdě i zabíjení musí býti v přírodě, ačkoli nikomu neradím, aby zabíjel. Však stejně zabijíte, aniž si to uvědomujete. Někdo zabíjí více, jiný méně, ale v pravdě každý zabíjí, aby sám mohl žíti.

Současně s vdechem člověka je zabíjeno nespočet mikrobů, kteří hynou, aby člověk mohl žíti. A jiní opět mikrobi stále zabíjejí těla každého z nás. Vskutku vzájemné vraždění, které však není úmyslné, ale nutné.

Mnohý samolibý pošetilec hledí s odporem na řezníka, který zabíjí a při tom si myslí, že on sám žádné zvíře dosud nezabil, a proto hříchu neučinil.

Avšak on jde v přírodě, šlape po květinách a trávě a cestou mnoho broučků a jiného hmyzu zašlápne svou chůzí.

Nejen broučci, ale též květiny cítí, jsou-li ničeny. Cítí podobně jako každý bratr čtvernohý, třebaže jejich citění není tak bolestivé.

Bohužel, když je to povolání řezníka, aby čtvernožce neb jiné tvory zabíjel, nezabíjí svévolně, podobně jako svévolně nezabíjí milovník přírody jiné tvory.

V každém organismu, živočišném i rostlinném, je skrytý život, který chce žít.

Je-li tento život ničen, je pocíťována bolest.

I rostlinka trpí, je-li zašlápnuta, utrhnutá, nebo když usychá, třebaže její utrpení není tak intenzivní jako utrpení živočišného organismu, jak jsme již uvedli.

A tvrdí-li vám někdo, že rostliny necítí, buď příjemné, nebo strastné, vězte, že takový člověk lže.“

A dále hovořil:

„Lidé se povahově různí. Podobně je tomu u zvířat a u rostlin též.

Jako různé druhy masa mají různé vlivy na tělo i myšlení člověka, podobně též rostliny, neboť každá rostlina vyzařuje svůj vlastní charakter.

Ti, kdo přirozenost rostlin studují, vědí dobře, že některá rostlina jednomu člověku škodí a jinému prospívá, že jeden člověk beze škody může pojísti často i jedovatou rostlinu a prospěje mu a jiného by třebaš tatáž rostlina zahubila.

Celkově však řečeno, jsou mnohé rostliny, které škodí každému lidskému organismu a zatemňují charakter a též usnadňují pozorování sebe sama.

Ti, kteří vegetaří, měli by si mnohé uvědomovat, neboť jako správným vegetařením mohou velmi mnoho získat, tak nesprávným prováděním tohoto druhu askese, může být brzy porušena rovnováha sil fyzického těla, které brzy na různé choroby zajde, podobně jako těla těch, kteří příliš s velkou oblibou maso pojídají.

Ani jednomu by se neměl člověk cele věnovat, aniž druhému zcela holdovat, ale všeho s mírou měl by užívat.

V pravdě ti, co zabíjejí, jsou si rovni s těmi, kteří říkají že nezabíjí, neboť tito poslední to jen říkají, ale není to pravdivé.

Vše, je neuvěřitelně živý Život. A tento Život Sám Sebe, Sobě neustále dává.

Vše, je nevýslovně Sváté, vše to, co smysly svými postřehujeme, i to, vše, co za postřehováním smyslů se nalézá.“

Skončil svou řeč o vegetářském problému a více již o těchto věcech nemluvili.

Poznání jejich stále více se prohlubovalo a oni stále méně se vyptávali, až přiblížila se chvíle, kdy je opouštěl, neboť byli vnitřně tak silní, že sami sobě již stačili.

Jednoho večera seděl sám na jednom vrcholku, z mnoha kopců vysočiny. Slunce se právě schovávalo.

Oči poutníka se v zanícení vnitřním rozšířily, objaly rdící se kraj a celou západní oblohu. Myšlenky jeho naplnily prostor a volaly:

„Ó, země krásná, jež tvaru srdce jsi a obklopena horami, buď požehnaná!

Ze středu tvého, kde v hlavním městě miliony srdcí tepe,

necht' šíří se v celý svět hluboké Poznání!

A celý svět necht' Světlem Poznání se rozhoří!

Necht' všichni lidé na zemi si uvědomí, že dětmi jsou,

jen jedině veliké Rodiny Boží!

Necht' plně vědí, že jejich pravým Otcem i Matkou,

je Jediná, veliká Všeduš, která oživuje každé srdce!“

Slunce zmizelo, hýřící červeň oblohy pomalu tmavěla, až zcela zmizela. Stíny světlo pohltily a třpytivé body se tu a tam na klenbě oblohy objevily.

Poutník v sebe pohřížen, sestupoval volným krokem v údolí, mezi své spolubližní.

III.

Osobní vlak, jehož vozy byly přeplněny, projížděl krásnou, bratrskou zemí, kde lidé hovořili jiným nářečím.

V jednom oddělení byl zvláště živý rozhovor...

„Vy nevěříte v Boha?“ otázal se jakýsi člověk svého souseda.

„Ne,“ zněla odpověď.

„A proč ne?“ opět zazněla otázka.

„Věřím ve hmotu, ale v nic mlhavého. Dokažte mi, že Bůh je, a pak v Něho uvěřím,“ tak odvětil tázaný a obrátil se na osobu, sedící mu naproti, řekl:

„A co vy tomu říkáte?“

Osoba, naproti němu sedící, která se zájmem pozorovala tyto dva protějšky, řekla:

„Je těžko dokazovat něco někomu, je-li v něm zakořeněna mocná nevěra.

Takovému je těžké dokazovat jsoucnost všudejsoucí Inteligence, které lidé říkají Bůh, je-li takováto mysl plna předsudků.

Když se však již ptáte, tu, abych přispěl k vašemu rozhovoru se sousedem, co o této věci soudím, jaký mám náhled, tu, jako člověk, jehož víra je živá, musím vám říci, že nejprve je člověku třeba analyzovat to, čemu říká „osobnost“.

Jinak řečeno, musíte se ptáti sebe sama, jste-li v klidu a když máte touhu probádat pole, na kterém je třeba bádát s velkou dávkou opatrnosti, není-li charakter člověka nejlepším.

Ovšem – toto pole, plné záhad, probádat se nechá.“

„Tak vy také věříte v Boha?“ řekl nevěřící a dále odpověděl:

„Proč bych se měl ptát sebe sama, kdo jsem a podobně. Já se znám přece. Kdyby se každý tak dobře znal jako já, bylo by blaze na světě.“

Druzí posluchači v oddělení naslouchali mlčky a mnozí z nich se usmívali...

„Co odhaluje však věda, tomu jistě věříte?“ tázal se nevěřící člověk, který jej upozornil na sebeanalýzu.

„To ano,“ řekl nevěřící.

„Tak slyšte,“ řekl jeho soused, „co je to, čemu říkáte „hmota“, nebo „materie“ a co je pro vás takovou samozřejmostí, že o ní více nepřemýšlíte?“

„Nemyslíte,“ pokračoval, „že to, co nazýváte „hmotou“ je zrovna tak mlhavé, jako vše ostatní, co smysly svými vnímáte?“

„To ne,“ ozval se na protest nevěřící, „hmota má výšku, šířku, délku a proto tvar. Mimo to máme ovšem hmotu tekutou i plynnou, která vyplňuje prostor. Naše smysly nám to přece ukazují a ty nás neklamou. Ve škole jsme se tak učili, a to je základ, který nelze zbourati.“

„Ó, to s vámi nesouhlasím, neboť věda se otevřeně přiznává ke svým dřívějším omylům a odhalila, že nás smysly klamou. To, co tak rád nazýváte „hmotou“, o tom věda tvrdí, že je to jakési vlnění. A to je přece též v soulase se školním věděním. Ale je N ě c o , co již školní věda neví, co nezná. Je N ě c o , co její rozum nemůže obsáhnout. Věda neví, co je to, co se vlní. A věda neví dále na příklad, co je to, co zve „elektřinou“. A věda toho neví mnoho více. Prozatím je u konce se svým bádáním. Co myslíte, že je TO, co se vlní?“

Pohleděl klidně na nevěřícího a čekal odpověď...

Ten však mlčel...

Tu řekl dále věřící myslitel: „A co bychom se přeli o těchto věcech? Proč vůbec myslit? Nač? Přestaňme se přiti a vše co vidíme, mějme rádi. Ať si to již nazýváme různými jmény, na tom nesejde. Jen lidé, kteří své spolubližní milují, klidně žijí. Proto se mohou pravému Štěstí stále více blížit a nebo se s Ním ztotožnit.“

Nevěřící se probral ze svého zadumání. Bylo vidět, že přece jen pozorně poslouchal, neboť řekl:

„Takto myslit, to zase nejde, neboť bychom byli potom flegmatikové. My musíme hmotě vyrvat její tajemství. My musíme prozkoumat, co je toto v l n ě n í . Jestliže jsme poznaly atomy, protony, elektrony, neutrony – jestliže se zde objevilo jakési v l n ě n í s v ě t e l n é, tu my to prozkoumáme, co je to.“

„A proč byste to zkoumal? Hleďte. Kolika studovaným, mnoho učeným lidem, vězí tak kouzelný úsměv na tváři, jako děcku, které ještě mluvit neumí a neví nic o jakýchsi atomech, protonech, či jiných onech.

Pročpak hravé kotě má ze všeho radost? Odkud se béře radost, hledící z oček nemluvněte, nebo kotěte? Ti neprozkoumávají, kolik na příklad má člověk vlasů na hlavě, nebo zvíře chlupů v kožišině, nebo jaké má myš oči či podobně. Nemluvně vidí mámu a je rádo, neboť ví, že je v její ochraně. Kotě vidí také mámu, která jej naučí chytat myši a je též rádo. K životu jim to stačí.

Tito mrňaví nic nevědí ze školního vědění a přece jsou velmi veselí. Neměli by učení páni o této přirozené veselosti více přemýšlet, odkud se béře? Možná, že by získali tak velký užitek. Co tomu říkáte?“ usmál se a pohlédl na souseda.

Mnozí posluchači v oddělení se nalézající se usmívali této diskusi, avšak mlčeli a nikterak nezasahovali do rozhovoru. I člověk, který rozhovor první započal a jenž z druhé strany seděl vedle nevěřícího, mlčel.

„Vaše řeč je podivná“, řekl nevěrec, „snad, kdybyste mne dříve byl nepřivedl trochu do rozpaků s otázkou, co je hmota, pochyboval bych o vašem zdravém rozumu.“

„To máte jedno,“ řekl oslovený, „býti hlupákem, či bláznem, jak jste naznačil, nebo universitním profesorem. Mnozí z těch první obveselují alespoň své spolubližní, ale ti druzí jsou často mrzouti, protože jim školní moudrost, kterou zhltili, často překáží, aby přiblížit se mohli k pravému Štěstí.

Mnozí z těchto učených, často na své spolubližní zamračeně, z výšky hledí a nenávisť v srdci pěstují, z níž se špatné skutky rodí.“

„Špatné skutky,“ řekl nevěřící, „často mnoho dobra lidem nesou. Mnohé revoluce, kterým mnozí lidé říkají, že jsou špatností, většinou lidem pomohly.“

„Ano,“ odvětil soused, „ale ne vždy“. V čem myslíte, že má kořeny revoluční smýšlení?“

„Ve veliké sociální bídě,“ odvětil nevěřící.

„Myslím, že příčiny sociální bídy je třeba často hledat tam, kde byste je nikdy nehledal, a to proto, že nevěříte v existenci Síly Universální, z níž vše vyvěrá, a která je všemu Základnou. Věřil-li člověk v tuto všudejsoucí Inteligentní Sílu, která je nejen Silou, ale Inteligencí Sama pro Sebe, není morálně slabý, ale silný, neboť se varuje spolutorům ubližovat, vědí, že jsou s ním jedné a téže podstaty, a ubližuje-li jim, že vlastně sám sobě ubližuje.

V tak zvané karmě, leží též příčiny sociální bídy. Ovšemže zákon karmy neznáte jako člověk, který se nezabývá oblastí ducha, čili zjemnělé hmoty, chcete-li.

Jestliže však zákon karmy neznáte, neznamená to, že by vás tato neznalost omlouvala.

Dále, v mravní stránce člověka, na níž víra či nevíra má vliv, z níž povaha se utváří, odtud roste velmi často sociální bída člověka. Tyto kořeny je nutno nejprve hledat, přáteli. Vy je nehledáte, a proto neznáte.

Hleďte, proto Ježíš, jehož učení je čistým, pravým lidstvím, řekl: „Hledejte nejprve nebeské a vše ostatní bude vám přidáno.“ Čili – hledejte nejprve Boha, staňte se morálně zcela čistým a budete i materiálně zajištěni. Hledejte nejprve kořeny a pak budete korunováni úspěchem.

Co však lidé, nevěřící v existenci Boží, nejprve hledají?

Hmotné zajištění a mnozí chtějí samým zlatem třípytivým býti obklopeni.

Takoví lidé stále vnitřně touží a nevědí po čem, protože se nechťejí dáti poučit. Síla myslí je veliká, je-li správně vedena, řízena. Je-li řízena špatně, zabíjí, ničí. To by si každý měl

dobře pamatovat a o p a t r n ě m y s l i t . Ne pěstovat hněv, a nenávisť, ale láskyplné soucítění. Ne pěstovat k spolubližním posměch, ironii, ale v chápání jejich hledisek, soucítění své rozšiřovat a tak se jim přibližovat. Pak by jeho spánek byl klidný, protože i srdce bylo by klidné.“

Nevěřící neodpovídal a soused jeho pokračoval:

„Ze semene vzešel zázrak. Seménko bylo drobné. Tento zázrak je člověk, který nechce věřit, že je stvořen z vody a že tuto vodu, tj. tělo, oživuje Duch, čili Bůh. Duch tělo prolíná a člověk Ducha popírá. A ten, jehož lidská zloba na dřevo přibila, řekl:

„Nenarodí-li se kdo z vody a ducha, nevejde v Království Boha.“

Proto Boha nemůže nikdo poznati, dle slov Ježíše, kdo se opírá pouze o hmotu a ducha zavrhuje.

Pomůžete-li svým spolubližním revolucí k blahobytu fyzického těla, tu v jejich nitrech bude dále sídlit chtění, žádostivost, ze kterýchžto věcí pramení vždy nový neklid a utrpení.

Duch, čili Bůh, jehož popíráte a který je neviditelný jako vzduch a kterého současně se vzduchem dýcháte, je k člověku tak nevýslovně milosrdným, že jej nechává na živu, i když člověk v Něho nevěří. Kdyby chtěl opustit by tělo, v němž přebývá a jemuž říkáte „to jsem já.“

Tu byste okamžitě byl mrtev, kdyby Bůh fyzické tělo opustil.

Nevěřím-li v existenci Boží, je můj život na této zemi příliš chudý, i kdybych byl obklopen velkými hmotnými poklady. Nevěřím-li v nic po tělesné smrti, proč tedy je v každém člověku skryta více méně touha, činiti dobro? Kdyby nic po smrti neexistovalo, tato touha v lidech by nebyla. Jelikož však N ě c o je, čemu klademe účty za své činy, tu i nevěřící lidé, rádi dobro činí.

Lidé nevěřící však mnoho trpí pro svou nevěru. V jádru jsou dobří a hledají cesty, jak by unikli utrpení. Chtějí obrozovat svět, učiniti ráj na zemi, sobě i jiným. Není to však možno, neboť sami sebe neznají. O smrt se nestarají a přece ji stále vidí, v oči jí vždy znovu hledí. Kdyby hleděli lépe, tajemství její by odhalili.

V přírodě vše neustále zmírá, podléhá rozkladu. I naše těla půjdou, v prach se rozpadnou. Proto je lépe pro nás, jestliže se s tělem fyzickým neztotožňujeme. Pro nikoho, kdo je ve tvar oděn, není uniknutí.“

„Dejte pokoj se smrtí,“ ozval se nevěřící, „ať si velcí boháčové umírají. Ti patří pod drn. Já však chci žít!“

Pár posluchačů se nahlas rozesmálo a filosofující cestující dále hovořil: „Všichni musíme jít. Bohatí i chudí a je to tak správné, aby jedni druhým a druzí prvním nemohli ničeho vyčítati. Jen ti, kteří se již se smrtí políbili, kteří ji znají, t i se nebojí. Smrt je spravedlivá pro všechny stejně, neboť každého rozemele a přemodeluje.

Marně mysl mnohým štěstí honí, které nedohoní, neboť oni pevně vězí ponoření v přemnohém chtění.

Neuskrovní-li se ve vnitřní pokoře, Slávu Boží nepoznají, špatně bližním pomáhají.

Marně chce uniknout každý nevěřící svému utrpení.

Marně schovává se Oku Boha.

On jest všude, a vše prolíná.

Marně tam i jinam prchá, kdo Boha popírá, neboť vlastními trny srdce si rozdírá, nechce-li, netouží-li Boha znát. Zbytečně lká a marný život žije a veliký bude jeho pláč, až bude umírat.

Život každého z vás, kdo v nic nevěříte snad, bude ždímán tak, že bolet vás to velmi bude, až cítit budete, jak život z těla uniká. Pak velká bude bolest nevěřícího člověka.

Proto se všichni pospěšte a věřte v existenci všudejsoucí Síly Boží, velice inteligentní, nesmírně vznešené.

Povaha se počne pak měnit. Nevěříte-li však a křivdíte-li často spolubližním, špatnou odplatu vezmete.“

Kdosi prohodil: „Nejste snad spiritista?“

Filosofující neodpověděl a nevěřící řekl:

„Se smrtí raději nic nemít. Je to mámení smyslů. Člověk by se z toho mohl na rozumu poplést.“

„Ó, příteli smyslů,“ usmál se protějšek, „které vás tolik šálí, ale o které se stále opíráte, nechcete, abych vám pověděl ještě o šesti podvodnících, kteří tak mnoho trýzní člověka?“

Nevěřící neodpověděl, ale další posluchači v kupé chtěli, aby vypravoval a on řekl:

„Pět podvodných synů, otec rozum měl.

Tyto syny poslal hned, podváděti svět.

Prvým ze synů podvodných byl z r a k . Chyťte se v svět díval a stále tvrdil: Jen co oči vidí, to pravdivé jest.

Druhým podvodníkem byl s l u c h .

Ihned uši rozvinul v šíř i v d a m a kde co uslyšel, o tom hned říkal: Jen co slyšíme, to pravdivým jest. Uši mne přece neklamou.

Třetí podvodník se přihlásil též, aby svoje slovo uplatnil a prohlásil: Čich mne neklame. Často nos do všech možných věcí strkal, vůně všelijaké čichal, moc si liboval, že prý č i c h á n í jen pravdivé jest.

C h u ť , čtvrtý to podvodník, přihlásil se též velmi čile o slovo, neboť jazyk hovořil: To je bašta, jídlo dobré, jen se na jazyku rozplývá. Tělíska chuťová velice se smála, v souhlas přikyvovala: Vše má svoji chuť.

H m a t , ten pátý podvodník, též se rozvinul a řekl: Ba, ba jen co prsty, tělem, ohmatáme, to pravdivým jest a vše ostatní je klam a mam.

Tito povedení synové k otci rozumu se odebrali a při tom se mezi sebou stále přeli. Každý tvrdil své, které jedině měl za pravdivé.

Otec rozum řekl jim: Moji věrní synové. Věru, každý máte svoji pravdu a já, pomocí vaší, zřím svět takový, jaký jest.

Synové se uklidnili a otec rozum počal rozumovat. Sobě dál:

Moji věrní synové, jichž mám pět, neustále pravdu slov mých potvrzují. Počal svých pět synů velmi vychvalovat a jimi se ve svět dívat. V nic již nevěřil, než pouze v to, co mu jeho věrní synové sdělili.“

Vypravěč se odmlčel, mnozí cestující v oddělení se nahlas rozesmáli a on, hledě jim pozorněji ve tvář, řekl dále:

„Čisté Vědomí svítí dál, osvětluje rozum člověka. Rozum však dál rozumuje, naprosto neví ničeho o tom, že ho Světlo světel osvětluje. Šestý a největší podvodník, který rozumem je, dále klame sama sebe.“

Vlak blížil se stanici a nevěřící člověk, chystal se k odchodu. Vstal a řekl vyprávějíci mu:

„Vaše řeč je v mnohých bodech velmi přesvědčivá a myslím, že kdybych déle prodléval v rozhovoru s vámi, že bych snad uvěřil dokonce, že po smrti něco je.

Mluvíte, jakoby jste tyto věci prožíval a já vskutku přemýšlím, odkud pramení tak živá víra, jakou máte.

Viděti je na vás, že též nežijete v blahobytu, že jste prostý člověk jako já a že jste upřímný.

Věru, donutil jste mne, abych více v budoucnu přemýšlel o věcech, o nichž jste hovořil.

Hrozně rád žiji, neboť se mi na světě líbí. Rád bych však světu něčím přispěl, aby byl lepší nežli je. Myšlenku na smrt, která se někdy ke mě plíží, zapuzuji jako hrozný sen. Vskutku se však pokusím, abych o smrti přemýšlel, je-li koncem, nebo ne.“

Podal upřímně vypravěči ruku, stiskl jeho pravici a odcházel. Zrnko víry zapouštělo pomaloučku kořínky.

Vypravěč, hledě do jeho upřímných očí, v nichž skutečně se zrcadlila touha, po lepším zítřku, popřál mu všeho dobrého.

Rozloučili se, aby se více již neviděli, až jako Jednota Veliká.

Lidé, kteří dále cestovali, říkali: „Vypravujte ještě něco, ať nám cesta lépe uběhne; a on řekl:

„Přátelé, naše smysly nás neustále klamou. Vidíme bílá oblaka na modré obloze. Kdybychom se však v těchto mračnech ocitli, neviděli bychom jejich bělost, ale jen vlhkost mlžných par bychom cítili. A kdybychom viděli TO, co málo lidem je dopřáno spatřiti, obloha modrá by více modrou se nejevila a člověk člověkem by též více nebyl, ale N ě č í m , co přesahuje veškerou lidskost. Co bych vám vyprávěl dále?“

Vidíte slunko „zapadat“.

Ono však „nezapadá“, ale náš balonek, kterému říkáme zeměkoule, kolem sluníčka se otáčí.

Říkáme tomuto slunko rádi „slunko zlaté“ a to proto, že má něco společného se zlatem.

V nás samotných, v každém člověku, je též Zlato, které hřeje, čím více Jej objevujeme.

Nic si z toho nedělejte, jestliže snad nerozumíte mé řeči.

Snad nějaké zrnko zapadne ve vás a pak se rozpomenete!“

Odměl se...

„Podívejte dále,“ řekl jeden z cestujících.

A on dále hovořil:

„Cítíme nehybnost země pod námi a přece se točí neuvěřitelně rychle.

Sedíme na lavicích z pevného dřeva prý zhotovených, ale tyto lavice jsou vibracemi sil, podobně jako těla naše fysická.

Vidíme krásu všemožných barev a opět je to jen kmitání, vlnění sil. Z toho je zřejmo, přátelé, že na každém kroku jsme smysly svými klamáni. Klamné smysly nám další klamy předkládají a my říkáme těmto smyslovým vněmům „svět“, nebo „vědění“, nebo „lidský pokrok“ atd...

Toto „vědění“ atd. je však jen pavěděním.

Ptejte se vnitřního citění, které vám říká, že každý z vás, když byl maličkým nemluvnětem v kolébce, byl šťastnějším, než je v současné době dospělosti fysické.

Bylo to proto, že jste nevěděli dosud ničeho ze školního vědění.

Štěstí září z oček každého batolete. Proto pravé Štěstí má kořeny své tam, kde školní vědění končí.

T a m , kde věda nic více odhalit již nemůže, protože se o zevní rozumovost opírá, t a m je všemohoucí S í l a , V š e m o u d r o s t Sama o Sobě, o které věda nic neví.

Tato Inteligence však velmi dobře ví Sama o Sobě.

A Ona Inteligence ví též, že jedni lidé jsou skromní a pokorní. Proto k nim sestupuje, dává se jim poznati a žehná jim.

A Ona Inteligence Vznešená též ví, že jiní zase lidé jsou neskromní, že jsou velmi hrdí. Proto se uzavřela před nimi v diamantovou skořápku „nicoty“, kam pyšní a hrdí nemohou vejíti.

Proto, dokud se člověk neskloní v nitru svém, dokud n ě č í m se cítí, Onu Vznešenou Inteligenci, která je současně velikým B l a h e m , nepozná.

Je proto třeba člověku, aby byl tichým a pokorným srdcem, jak praví ten, který ukázal lidem, jak se státi Boho-člověkem.

Věřte, přátelé, zapomenete-li vše, čemu jste se kdy v životě naučili, nezhloupnete, ale budete Moudřími. A bude-li třeba, vždy se můžete na zapomenuté znovu rozpomenout, abyste to uplatnili veездеjším životě.

Jen spalte zbytečné vědění, které škodí člověku a nebojte se, neboť člověk se musí státi obrazně řečeno, nemluvnětem, chce-li vejíti v Říši Štěstí, ve které není škol a proto žádného učení a kde není třeba, namáhati myšlení.

V Říši Štěstí vládne Míru plný Klid – Mlčení.“

Jeden ze spolucestujících souhlasně kýval hlavou a řekl:

„Zajímavé, jen mluvte ještě!“

„Z nevíry rodí se sobectví,“ řekl vypravěč. „Sobectví je velkým zlem. Z víry roste pravá, soucítěníplná Láska a pravé Vědění. Nevěřící jsou podobni kamenům na úrodné půdě se nacházejícím. Chtějí-li tyto kameny býti plodnými, musí býti jako ta úrodná země. Musí samy sebe rozmělnit v prach. K tomu pomáhají Síly Boží v podobě deště, větru atd.

Nevěřící, podobně jako kameny na úrodné půdě, musí sami sebe rozmělnit v prach pokory, nesmějí se povyšovat nad spolublízní a pak jsou plodní. Pak může z nich vyrůst Strom Poznání, který nese dobré ovoce. Musí se státi tak maličkými, jako je Bůh sám, který, protože se dovede učinit nejmenším z nejmenšího, je proto současně všude obsažen. Ani nejmenší muška nevidí Boha, protože je ještě přespříliš veliká, neboť ON, právě ve Své nezměřitelné, neprobádané Maličkosti žije Svoji nezměrnou Velikost.

Člověk, zbavující se nevíry, zmenšuje se. Čím mohutnější je víra jeho, tím mohutnějším je jeho zmenšení se. Když Bůh jej zcela vyplní, tu věří každá buňka těla fysického, tu jeho víra je naplněna a v universální, všeobsahující Soucítění, jež Lásku v sobě zahrnuje i Vědění, přeměněna. Necht' proto zmizí nevěra a víra ve Vznešenou, Všudejsoucí Inteligenci, naplní lidská srdce.“

Opět se odmlčel a pak pokračoval: „Mluvilo se zde o šesti podvodnících, na které hledí Čisté Vědomí, které je touto Inteligenci, všude se nalézající. Čisté Vědomí nám dává schopnost, abychom rozumovat mohli. Proto se nemáme klaněti lidem, ale T O M U , Jenž v lidech přebývá, T O M U , Jenž v lidských srdcích dlí a všechno ví.“

Vlak ujížděl do dále, vyprávějící ztichl a spolucestující se též odmlčeli...

„Již bude za nedlouho stanice,“ řekl po chvíli jeden z nich. „Mnozí z nás vystoupí. Povězte nám, příteli, ještě něco na rozloučenou,“ a druzí jej též počali pobízeti.

On však měl oči přivřené a byl tich...

Za malou chvíli je však otevřel, rozhlédl se po oddělení a řekl:

„Otevřte srdce svá Síle Svaté, která je všude a všechno proniká. Mějte svá srdce otevřená podobně, jak malá děcka, když sklání se k nim jejich maminka.

Zahod'te osobnost a spalte v prach, at' volně vplujete v Boží Oblak, aby vás ve Světlo zahalil.

Necht' stále zříté, že každý krok který učiníte, není váš, ale Tvůrce všehomíra.

On v pravdě kroky dělá, On v pravdě mluví, On údy vašimi pohybuje a vše Světlem Svým naplňuje. A Světlo bude zřítí vaše srdce otevřené a Síla Otce všech, která neustále proudí, všude vibruje, velikou pravou Radostí vás naplní.

Bud'te skromní a otevřená srdce stále mějte, at' mluvíte, pracujete, chodíte či usínáte. Stále jako malá batolata bud'te!“

Větší stanice se objevila, vlak zvolna vjížděl do nádraží a všichni lidé v blízkosti vypravěče se nalézající, vystupovali, a s vypravěčem se srdečně loučili. A on zcela samotný zůstal dále v oddělení seděti.

Brzy však noví lidé nastupovali, nové tváře cestujících se objevily. O všem možném hovořili a vypravěč v koutě oddělení se nalézající, zavřel oči, hlavu opřel o dřevo a počal spát spánkem spravedlivých.

Když se probudil, seděli naproti němu dva mladíci v živém rozhovoru. Zaslechl, jak jeden z nich řekl druhému:

„Dnes již víme, že všechno je projevem elektromagnetické síly, neboť ta je podstatou všeho.“

Jeho druh mu horlivě přikyvoval...

„Na Západě, za velikou louží,“ pokračoval mladík, „zhotovili vysoké věže, kterým říkají „zachycovače blesků“. Tuto sílu o obrovském napětí pokoušejí se zachytit a uvěznit, aby jim sloužila. Síla elektromagnetická je vše. Z ní je vše stvořeno, z ní všechno vzniklo,“ opakoval s důrazem svou hesi.

„Dovolíte, abych též vyjádřil svůj názor na tyto věci?“ otázal se jejich protějšek, který se ze spánku probudil.

„Ó, prosím, jen mluvte,“ řekl mladík.

„Nejste snad zaměstnán v oboru elektromechaniky?“

„To jsem. A jak jste to poznal?“ tázal se mladík.

„To je snadné, neboť jakmile počnou lidé hovořit, obvykle hovoří o věci, se kterou pracují. Obvykle zastávají ten názor, který nejlépe ovládají, a to je názor z jejich oboru.“

Mladý elektromechanik řekl: „Jistě je tomu tak, jak říkám, neboť je to dokázáno.“

„A kdo to dokázal?“

„Věda.“

„Pokud je známo, věda tuto sílu nazvala elektromagnetickou, ale vědečtí pracovníci neznají podstatu této síly. K tomu se sami otevřeně přiznali.“

„No, snad máte pravdu,“ řekl elektromechanik, „ale oni na to stejně přijdou, žádné strachy.“

„Je však známo,“ řekl jejich protějšek, „že jsou ještě jemnější síly, nežli je síla elektromagnetická nebo elektřina. A nejjemnější ze všech sil je myšlenka.“

„To je sporné,“ řekl mladík.

„Proč?“

„Protože myšlenku ani nevidíte, ani necítíte, ani jiným smyslem ji uchopit nemůžete.“

„Ne, Ne!“ řekl člověk naproti. „Pokud lidské vědomosti vyzkoumaly, je známo na příklad, že jednomu učenci na západ od této země, podařilo se fotografovat myšlení snící osoby pomocí zvláštních přístrojů k tomu zhotovených. Z toho je patrné, že za jistých předpokladů lze myšlení člověka dokonce vědecky vidět.“

A lidé jasnovidní jen potvrzují tento objev vědy.

A myšlení lze též cítit, neboť jestliže jsou vám mnozí lidé velmi sympatičtí a vůči jiným pociťujete antipatii.

A to je často oboustranné, jak u vás, tak u osoby, se kterou přijdete do styku.

A víte přece, že nežli učiníte skutek, vznikne nejprve popud v myšlení a pak tuto vzniklou myšlenku ve skutku uvádíte, čili, zhmotníte ji.

A nežli promluvíte, též vznikají myšlenkové popudy nejprve, které jsou nesmírně rychlé a proto těžko postřehnutelné, ze kterých slyšitelná slova se tvoří.“

„Hm, to je zajímavé,“ řekl mladík.

„A myšlení lze dokonce pozorovat, jak se vytváří,“ pokračoval člověk, naproti sedící. „Mysl vaše, pomocí oka přijímá jakýkoli tvar, se kterým zrakový smysl vejde ve styk. Mysl je tímto způsobem nesmírně tvárná, podobná hlině. Proto se říká, že na co člověk myslí, tím se stává, to si přitahuje.“

Tato a mnohá jiná tajemství, jak mysl skrytě působí, znali velmi dobře staří východní Mudrci, od kterých by se lidstvo stále mělo mnoho učit, kdyby lidé byli více prozíraví.

Východní Mudrci velice dobře znali Podstatu myšlení, která je základnou všemu vědění.“

„Hm, hm, to stojí za přemýšlení. Upozornil jste mne na nové pole bádání,“ řekl mladý elektromechanik. „Škoda, že již vystupujeme,“ řekl druh jeho, který tiše naslouchal...

Vlak vjížděl do stanice.

„Přemýšlejte více sám o sobě a ptejte se: Kdo myslí?“ řekl na rozloučenou jejich protějšek, který dále zůstal sedět.

Vlak se opět pomalu rozsupěl, krajina střídala krajinu a zase noví lidé nastoupili.

V oddělení za přepážkou, ozývaly se mnohé hlasy a lidé se tam hlučně bavili. Seděl tam též jakýsi tlustší člověk, s objemným bříškem, se sakem rozepnutým a na jeho vestě houpal se mu těžký, zlatý řetěz, snad odznak jeho bohatství. Též prsty rukou měl ozdobeny zlatem a drahými kameny. Měl hlavní slovo, neboť jeho hlučný baryton se silně rozléhal po oddělení.

„Celý svět jsem procestoval, přátelíčkové. Všechna plemena lidská poznal, bílými počínaje a černými konče a všechny zvyky obyvatel zeměkoule znám. Velmi mnoho věcí jsem v životě viděl,“ tak hovořil, ze široka a spolucestujícím silně naznačoval svoji důležitost.

„Já byl jen za našimi humny,“ ozval se hlas z kouta za přepážkou.

V odpověď byl smích cestujících a člověk, který celý svět zcestoval, zvolal:

„To věřím, takových Honzů peciválů, je všude dost. O ty nouze není. Pobýti však ve všech dálkách, všechny možné kraje poznati, to je něco. To se hned rozšíří duševní obzor.“

Hlas, který byl jen za humny, řekl: „Mnohý Honza pecivál, jde jen za humny a najde hned veliké poklady, nebo celé království. Jiný člověk zase celý svět projedzí všemi směry, uzří mnoho slané vody, ale dál zůstane chudý, neboť vzpomínky na mnoho slané vody, často v hořkost a trpkost se změň.“

Velký cestovatel se rozohnil. Roztrpčen a popuzen, že se našel smělec, který by srážel jeho důležitost dolů, vstal a nahlédl za přepážku na mluvčího, aby jej lépe viděl a řekl:

„Podle vašeho oděvu není vidět, že byste za vašimi humny našel celé království.“

Tvář z chatrného oděvu se shovívavě usmála, a oči se ostře zabodly v oči dobře živeného „velkého cestovatele“, který ztratil trochu svoji sebejistoty, neboť zrak svůj sklopil před očima s nimiž se střetnul

„Pravé království, milý pane, se nehonosí zlatými řetězy, nebo krásnými, novými oděvy, aniž jinými drahokamy, ale vnitřními perlami, které hrají všemi barvami a které vychloubávají lidé nikdy neužijí.“

Velký cestovatel, který již zase seděl, nechtěl dáti najevo své zahanbení, neboť se ozval:

„Človíčku, co se budu vůbec s vámi škorpit, co vy mne budete poučovat.“

A človiček seděl tiše, usmíval se sám pro sebe a ničeho již neříkal. A vlak hučel, svištěl po kolejích stále do dále. Krajina krajinu střídala a spolucestující, kteří před tím tak bedlivě naslouchali vyprávění velkého cestovatele, hleděli okny ven. A velký cestovatel byl zticha. Roztrpčená nálada zaujala místo v jeho myšlení.

Vlak blížil se hlavnímu městu, bratrské, sousední země. Většina lidí v oddělení se nalézajících, chystala se k odchodu. I človiček, majitel ošumělého oděvu a hubeného těla, vstal a chystal se k odchodu. Vlak zastavil a lidé se tlačili rychle ven, mimo velkého cestovatele, který jel dále. Človiček k němu zvolna přistoupil a tiše řekl:

„Přijde chvíle, roznílaný cestovatel, kdy počnete cestovat do kraje, naprosto pro vás dosud neznámého. V tomto kraji naleznete velké utrpení.

Budete nah, neboť oděv váš nažehlený rozsype se v prach a tělo též, tělo, dobře živené, z něhož hledí ten, který nezná sebe. Chcete-li, aby nebylo příliš velké vaše příští utrpení, buďte více skromný, ale ne vychloubavý.“

Rychle opustil vyprazdňující se oddělení vozu a jeho ošumělý oděv zmizel v proudu vystupujících lidí...

Delší řadu dní prodléval poutník v tomto městě, když jednou potkal dvě osoby, které, po ulicích chodíce, rozdávaly pozvánky do jakési náboženské společnosti.

Jeden z těchto lidí strčil mu hned pozvánku do rukou a jeho jazyk počal chrlit hned řadu citátů z Bible. Celé dlouhé statě odříkával tento člověk z paměti, podobně jako děti básničky ve škole. Když konečně ztichl, řekl poutník:

„Vy, biblisté, s velikou oblibou se oháníte slovy „Bible je knihou všech knih“. Této knize však nerozumíte. Vězte však, že jsou na světě knihy, které jsou zrovna tak svaté jako vaše Bible. A vy je neznáte.

A nejen že neznáte, ale ani se nenamáháte, tyto knihy znáti.

A jsou knihy na světě, které jsou ještě více svaté, než vaše Bible, o kterou se tolik opíráte.

A tyto knihy nikdy čísti nebudete, protože vám není shůry dáno. Avšak vězte dále: Je kniha, která je ještě světlejší, než všechny knihy světa dohromady i s těmi nejsvětějšími.

A tato kniha, ta je ve vás.

A vy ji nevidíte, přezíráte.

Tato kniha je vaše vlastní nitro, které vám vše poví.

Poví vám vše, ale jen tehdy, tážete-li se plni skromnosti a pokory. Ten, který vám vše poví, je schován ve vašich nitrech, vašich srdcích.

On je Živým Bohem, ale ne mrtvým, dlícím v liteře.

V Něm se slova, která jsou ve Svatých knihách obsažena, sbíhají a umlkají. Protože v Něm myšlenky nežijí, aniž pro slova je místa.

Tam, v nitru svém hledejte, tlučte, prostě a slovní pře o významu vět v Bibli napsaných, více neved'te!“

Dva biblisté hleděli překvapeně na neznámého a jeho řeč, mezitím co se shromáždil dav lidí kolem nich a též poslouchal. A poutník dále hovořil:

„Přemnozí z vás dovedou sice celé statě z Bible nazpaměť slabikovat, nesmírně si na tom zakládajíce a jsouce hrdí. Avšak vězte, pošetili. Dokud na to vše nezapomenete a nebudete jako novorozeňata, nikdy se nedozvíte sami o Království Božím, o Němž tak prázdně hovoříte. Marně svůj um namáháte.

Marně rozbíráte Písmo a slovní pře mezi sebou vedete.

Přestaňte vědět, že jedna a jedna jsou dvě.

Chťejte růsti podobně, jako polní tráva, nebo jako v lese strom, přirozeně, nevyumělkovaně a Duch Boží, který vane všude, pronikne vás podobně, jako vítr proniká řídkým plátnem. Jen tak Boha pochopíte a Bibli více potřebovatí nebudete. Všechny opěry zahodíte a budete volní, šťastni.“

Planoucí jeho oči pomalu pohasínaly, světélka stáhla se do nitra a on, domluviv, odešel rychle od nich..

Blížil se podzim. Léto nebylo již tak teplé, neboť sluneční paprsky stále méně zahřívaly zem. Poutník přemýšlel o návratu do hlavního města země, odkud vyšel, ačkoli věděl, že v každém místě zeměkoule je jeho rodná kolébka. Myšlenky jeho letěly daleko k severozápadu, ale srdce táhlo jej k východu a nohy, aniž si toho uvědomil, vykročily v tento směr.

Slabý úsměv, který byl jaksi dovnitř obrácen, úsměv srdce, zel mu na tváři, sluncem ožehlé, větrem a deštěm ošlehané.

Přišel do města drotarů. Obyvatelé tohoto města velmi často hledali obživu na západě odtud, v krajinách více úrodných. Poutník si prohlížel město a pak jeho kroky zamířily k nádraží.

Zde spatřil hlouček lidí, v počtu asi padesáti osob. Přišel k nim a řekl:

„Kam jedete, lidé Boží?“

„Do své mateřské země,“ řekl jeden z hloučku.

„Do země Svaté, země Izraele,“ řekl jiný.

„Proč tam jedete? Což nemáte obživu v této zemi?“

„Budeme bojovat proti Arabům, kteří nám vlast běrou,“ řekl ten, který nejprve odpověděl.

„A potom?“

„Pak se nám dobře povede a nebudeme více již chodit po světě jako psanci bez domova. Budeme žít ve vlastní zemi, až Arabi vyženeme. A kdo vůbec jsi, že se tak vyptáváš?“

Poutník přeslechl otázku, neboť se na okamžik hluboce zamyslel. Až za chvíli si uvědomil, že byl otázan a řekl:

„Jsem člověk.“

„To je divná řeč, říci, jsem člověk,“ řekl izraelita popuzen.

„Cožpak my jsme snad zvěř? Jsme též lidé.“

V davu se ozývalo výhrušné mručení, neboť si špatně vyložili jeho odpověď.

„Ptali jste se mne, kdo jsem a já vám odpovídám. Jako člověk k člověku, chtěl bych vám říci pár slov,“ pronesl zcela klidně.

„Jsme velmi zvědaví,“ řekl s ironií ve hlase jeden z nich.

„Lidé,“ řekl, „kdež byste našli trvalé sídliště, trvalý domov, po kterém toužíte, v zemi Izraele, kam se ubíráte.“

„To víš, že nalezneme a Arabům notně nařežeme,“ řekl jiný z nich a ostatní příkyvující, hlučně se rozesmáli.

„Ó, nevědomí, copak vy nenosíte lásku ve svém srdci?“

„Dej nám pokoj se svou láskou, cožpak se k nám choval a chová láskyplně svět?“ tak řekl mrzutě zase jiný z nich.

„Ó, záštiplní, cožpak jste zapomněli na mnoho milionů sester a bratří svých, kteří v této poslední válce byli zničeni? Cožpak jste se neptali sami sebe, proč se tak stalo?“

Po těchto slovech jeho se mnozí velmi zle zatvářili a jeden z nich hněvivě procedil skrze zuby: „Lidská bestialita, kterou nám raději nepřipomínej!“

„Ne,“ řekl on, „to byla vaše kolektivní karma. Však jsou mnozí mezi vámi, kteří zákony Ducha znají a dobře to vědí.“

„Nedělej nám zde proroka, máme svých dost a tebe nepotřebujem,“ ozval se opět jeden ostrý hlas ze zástupu. „Nejsme naprosto zvědaví, co nám chceš povídat!“

„Ó, nepolepšitelní. Vy nejprve po království pozemském bažíte a Nebeské znáti se nesnažíte. Mnozí z vás sice kabbalou se zabývají, ale ne proto, abyste pomáhali spolubližním všem, ale jen soukmenovcům, proto, že opět chcete ovládati svět. Proto, že stále chcete vládnouti, proto stále trpíte.“

Po těchto slovech mnozí vzpláli hněvem a volali: „Táhni pryč od nás proroku jeden a dej pokoj!“

A mnoho lidí na stanici, přítomných této řeči, bylo zticha a vůbec nezasahovalo do tohoto hovoru.

A on řekl dále: „Proč se hněváte? Vždyť k vám mluvím pravdu. Proč Hlasu nitra nechcete naslouchat? Proč jste tak mocným chtěním po pomstě naplnění? Proč toužíte po novém ovládnutí světa, které vám jen další zhoubu může přinést?“

Nejsem prorokem, aniž vám, aniž komukoli, ale vy sami utváříte si své osudy. Ó, jen buďte opatrní, ať neběžíte znovu nesčetnými dalšími zrody v stále novém okruhu.

V srdci máte míti Mír, který se z lásky rodí.

Odhoďte bojovnost svou, panovačnost a sobectví. Jinak, budete-li dále nenávisť k mnohým lidem pěstovat, budete pít kalich utrpení tak hořkého, které bude daleko odpornější než ocet, který dali pochopové ochutnat Ježíšovi.“

Tu mnozí, hrozivě se tváříce, počali se k němu přibližovat.

Jejich vlak však přijížděl již do stanice. Rychle nastupovali a zle se na něho mračili. A on, smuten na ně hleděl, neboť pár světlých myšlenek, pomoc, kterou jim nabízel, nepřijali, ale raději by s ním zle naložili.

Opustil nádraží a ubíral se k horám..

Před jeho vnitřním zrakem zjevila se zmučená tvář s očima přivřenýma a trnovou korunou, drsně na hlavu vtačenou.

Stékající a usychající krev bale v místech, kde trny hluboko byly vraženy do masa.

„Krev jeho padniž na nás i naše potomstvo,“ zaslechl v hlubinách svého nitra řev hulákajícího davu.

Zamyšlen, šel stále vzhůru, k horám...

Dlouho se v horách nezdržoval, ale zaměřil z tohoto kraje k severozápadu. Jednou seděl na vysokém, holém kopci a hleděl do kraje bratrské země, která byla velmi těžce postižena posledními hrůzami války.

Ústa jeho byla nehybná a srdce hovořilo:

„Kéž hranice všech zemí se jednou otevrou a lidé ve vzájemném chápání a soucítění se obejmou.

Nechť válek více není ve světě lidí.

Nechť Mír – Klid Boží zavládne na této planetě, sužované vždy novým utrpením.

Nechť lidé prohlédnou své sobectví a pochopí, že zbaví se tak přemnohého, osobního neštěstí.“

Po mnohých dalších zastávkách, objevil se jeho zraku uhelný kraj, když z hornatin sestoupil. Vysoké pece železáren, tyčily se mohutně k obloze. V jiném zas místě, mohutné železné komíny vyfukovaly oheň a obloha měla nádech předpeklí. Město práce, zčernalé od kouře a prachu uhlí, jakoby se vynořilo před ním z hlubin země. Pece hořely a železárny rychlým tempem žily a dýchaly.

Chudý kraj chudých lidí, kteří těžce musí pracovat. Tito lidé byli však vesměs srdeční, dobří.

Pracovní týden havířů právě skončil a oni se veselili. K uším poutníka zalehly zvuky hudby. Šel tímto směrem až přišel k veliké restauraci, jejíž osvětlená okna hleděla do tmícího se večera. Vešel dovnitř a viděl, že v zaoucheném sále je velmi živo.

Usedl a pozoroval tančící a veselící se páry, dále muzikanty, kteří vesele vyhrávali, mladé i starší, kteří přihlíželi a rozprávěli, a vše bylo tak jaksi samozřejmé a přece pro něho zcela nové, zajímavé, divuplné, neboť nehleděl tak, jak obyčejně divák hledí, ale tak, že každá maličkost je zajímavá a jakoby zázračná.

Velmi dlouho tak seděl a díval se na zábavu pro vlastní zábavu, aniž by se této nejmenší činnosti zúčastnil.

Hudba ztichla, nastala delší přestávka a on si šel přisednouti k muzikantům. Havíři se bavili, popíjeli, rozprávěli, diskutovali a zpívali. Tu on vstal a oslovil přítomné, zvolav:

„Přátelé, posluchači a muzikanti.“

Hleděli se zájmem na něho, neboť podle přízvuku řeči poznali, že není zdejší.

„Hudba je obrazem vaší duše,“ řekl, „a vaše hudba je dobrá, jemná, proto necht' též vaše duše jsou jemné.“

Hudba jemná je utišením pro nervy těla lékem nemocné duši. Hudba hrubá však, která v mnohých krajích je rozšířena a oblíbena, činí srdce tvrdými a rychle tlumí svědomí, neboť při hrubé hudbě nízké pudy rychle se probouzí a strhují člověka z výše světla dolů do pekla.

Jemná, ušlechtilá hudba rozechvívá nejen struny těla, ale i duše v souzvuku se ozývá. Proto jemná hudba má čarovnou moc, neboť slučuje duše a ony jedno jsou, v jeden celek splývají.

Hudba hrubá však? Ničí vše vznešené, vše šlechetné co dříme v člověku. Takovou moc má hudba na povahu člověka. A proto, vy, muzikanti milí, vložte do hudby zcela srdce svá a dále jemně hřejte a vy, tanečníci, volně se vznášejte a do sfér vyšších vplujte. A všichni, kteří jste zde, dále se usmívejte. Veselte se a radujte se, ať srdce vaše se osvěží a oči, znavené od černého prachu a dřiny, jasem se rozhoří.“

Hudba znovu počala vyhrávat a on vyšel ven do chladné noci.

Krátký čas zdržoval se v tomto uhelném kraji. Kroky jeho zaměřily podél pohraničních hor stále směrem severozápadním.

Jednoho teplejšího odpoledne, kdy podzimní slunko trochu více hrálo, ležel ve stínu osamocené velkého smrku, který čněl vysoko nad mnoha skalami. Tělo, stálým putováním bylo zesláblé, vyhublé, neboť se mnoho nestaral o tělesné potřeby, které zanedbával. Často se hlásilo tělo o potravu, ale často marně.

Ležel pod mohutným velikánem a hleděl na plující mračna, která tvořila různé tvary, hezké i hrozivé, rychle se honíc po obloze při silném větru.

Chvílemi zadul vítr silněji, když tmavý plášť mračen zakryl slunce. A když se opět ukázalo, bylo zase veseleji a tvorové se radovali.

Dlouho tak hleděl, až přivřel pomalu oči, které se stále více klížily a usnul. Spánek uchopil v náruč jeho znavené tělo a obloha se sluncem i s mnoha mračny zmizela. A on počal snít libý sen, který se zdál býti něčím více, nežli snem obyčejným.

Ocitl se na velikém kopci, prostém veškerých stromů a skal. Jen rozhled na všechny strany do velikých dálek, ve kterých však nic neviděl, než jakousi světélkující mlhu.

Tu pojednou tímto prostorem blížila se k němu rychle postava, jakoby vzduchem klouzala. Snesla se k němu na zem a hleděla dlouze na něho. Byla světélkující, a on měl dojem, jakoby si toto světélkování vypůjčila od světélkující též mlhy. Postava promluvila:

„Pojď se mnou, milý, pojď!“

„Kam?“

„Do ráje,“ řekla světelná bytost a dále pravila:

„Povedu tě. Jsi připraven, zřítí, co oči mnohých smrtelníků dosud nespátřily.“

„Co budu zřítí?“ tázal se klidně.

„Budeš zřítí přeskvělou krásu nebes. Spatříš nesčetné množství slunců, přímo v jejich zrodu a planet, podobných oběžnic, jako je tato země, na které bydlíš, těch spatříš nespočet. I bytostí na nich je nespočet a na některých z těchto planet jsou bytosti, které mají nesmírně zářivou líc.

A povedu tě ještě do vyšších rajských světů, kde uzříš mnohých andělů tvář. Mnozí z nich jako blesk jsou zářiví a vlastním světlem planou a jiní celé sluneční soustavy a kosmy ovládají, vedou a opatrují.“

Světelná bytost umlkla a tiše očekávala odpověď.

On však zadumám mlčel.

„Chceš?“ otázala se po chvíli, když marně odpověď čekala.

„Není touhy ve mně,“ odvětil zvolna.

„Uvaž dobře, milý! Uzříš tryskat život v překrásných barvách, které hýří ve světech rajských. Tyto barvy jsou nevylicitelné krásy, jaké zde na zemi nikdy neuzříš. Uslyšíš tak něžné melodie, že tě zaplaví blaho nesmírné a budeš vnímat vůně tak líbezné, že se jim nejlahodnější vůně této planety ani zdaleka nemohou vyrovnati. Tvým pokrmem bude nebeská mana, kterou se nikdy nepřesytíš a která ti bude stále velmi chutnati. Toto pozemské tělo vyměníš za nebeské. Již jen to, bude velikou blažeností pro tebe, nemusíš-li vždy znovu tělo namáhavě vláčet po zemi. V novém těle budeš se pohybovat prostorem rychlostí myšlenky a přece se nebudeš cítit nikdy znaven. Myšlenka bleskem tě zanes, kamkoli jen budeš chtít.“

Bytost přestala hovořit a tiše, znovu tázavě hledíc na něho, čekala na souhlas.

A jeho srdce promluvilo, a bytost dobře slyšela mluvu srdce jeho:

„Není touhy ve mně,“ řekl; „děkuji ti za tvé vedení. Znáš sice nesmírně hlubiny a krásy rajských světů, avšak je ještě vyšší sféra, o které jsi nemluvila. Je ještě vyšší Život, který nevidíš. Proto v pravdě nevíš, kde je Zdroj Universální, Zdroj pravého Vědění.“

Odmlčel se a bylo vidět, že bytost se zájmem naslouchala, když pokračoval:

„Znám Domov, ve kterém žádné světlo nevidíš, ale přece je T a m světla více, než v milionech slunců, které zříš, když étherem se volně pohybuješ. A v tomto Domově, je-li poznán, ztratíš se zcela a jsi jakoby naprosté n i c .

A protože žiješ, jako bys nežila, ačkoli přece velmi žiješ, proto již netrpíš.

Ted' však, dokud jsi v roucho světelné oděna a lehkostí étheru zmámena, zříš nádheru rajskou a andělskou hudbou zmámena, velejemné chtění tě stále ovládá.

Je sice pravdou, že vedeš lidské bytosti, od žalu na zemi k nebeské radosti. Leč tato radost končí, když zásluhy jsou vyčerpány. Je to jen změna, jejímž ovocem je další utrpení. Je to jen jemných smyslů, ještě jemnější mámení a ty v zajetí tom spočíváš.

Ó, zjeve zářící, prohlédni! Vzdej se sebe sama. Shod' roucho své, skvící a nebudeš již oddělena od Skvělosti všudejsoucí.

Splyneš s domovem, který tvaru nemá.

Splyneš s Ním podobně, jako voda řeky s vodou moře splývá.“

Opět se odmlčel a pokračoval:

„Věz, že jakékoli žití ve tvaru, je utrpením, kdyby tento tvar byl sebevíce dokonalejší, zářivý a skvělý, neboť tvary jsou v pravdě pomíjející. Věz, že budeš-li sama jedním z andělů, jako blesk svítícím a zářícím, přece jednou přijde doba, kdy lesk a zář tvá zbledne a budeš hledat pravý Domov znovu.

Ó, bytosti nebeská, T a m , kde zdánlivě není n i c , T a m , kde tvary a jména nežijí, T a m jedině hledej Domov pravý, neměnný. Jinak vše, co má tvar, ať fyzický, étherický nebo božský, to jednou zmírá a rozpadá se, čili utrpení podléhá. A kdyby aeony let bohové a zářící andělé žili v blahu velikém, tu věz, že jednou tvar svůj ztratí až zásluhy se vyčerpají a oni spadnou zpět na nižší sféry.

Nechceš-li však více trpěti, chceš-li navždy koloběh životů skončiti a splynouti s pravým Věděním, musíš pozorovat vlastní tvar a jeho složení.

Musíš stopovat, co za tvarem tímto jest, v kterém se nalézáš.

Musíš pozorovat, co sám tento tvar jest.

Budeš-li pozorovat dobře, rozplyneš se a nebudeš.

Nebudeš, vejdeš-li v ne-bytí sama sebe, kde přece s pravým Životem splyneš v Jedno.

A budeš šťastnější, zářivější více, než přeskvěle zářící skupiny andělů či bohů, neboť Štěstí to zub času více hlodat nebude. Ocitneš-li se v prvém světě beztvarem, je on prvním stupněm, neboť i v něm, žijí ještě skvělejší bytosti než ty, o kterých jsi hovořila.

Pak zažiješ sféru, kde sama sebe bezmezně budeš vědoma sama sebe, jako všudejsoucího Života.

Nebudeš-li lpět na této sféře, vejdeš ve sféru třetí, kde nebude zcela nic, kde sama budeš zcela nic.

Nebudeš-li se této sféře třetí držeti, vejdeš ve sféru čtvrtou, kde budeš jako nic v ničem a vše ve všem vibrovat, což je tak blažený stav, že se málokterým bohům zářícím daří, do něho se dostat.

Nejprve však musíš vejít mimo tvar, ve sféru prostoru bezmezného, než můžeš pochopit ostatní tři stavy.

A za těmito čtyřmi oblastmi beztvarymi je oblast neměnného Míru-Klidu – též beztvareho.

To vše, co sama jsi mi vykreslila, jsou v pravdě jen nižší stupně, vedoucí k těmto čtyřem beztvarym světům, či oblastem, za nimiž Neproměnno jest.

To vše, co sama jsi mi vykreslila, je kouzelnou, jemnou sítí, do které se chytají nejen bytosti lidské, ale též někdy i mnozí Moudří z řad zbožných jedinců. Prohlédají-li však zcela, přestává působit na ně síť' velejmná.

Ó, zjeve zářící, hledej se, pozoruj se, poznej se jako neomezené Jsoucnu prvního stavu neomezeného prostoru, abys mohla ještě výše potom spěti a poznati Život neproměnný.“

A stal se velký div.

Tam, kde světelná bytost stála, tam jen mlžný obláček se chvěl, který stále byl průhlednější, až zcela zmizel očím snícího. Bytost tato vešla do jednoho z nejvyšších čtyř stavů, hraničících s Nepohnutostí Praducha, a nebo zcela s tímto Praduchem navždy splynula.

Poutník se probudil ze svého živého snění v okamžicích, když těžké kapky deště padly mu v obličej. Rychle vstal, vešel do sousedících skal, kde byla jeskyně a skryl se v ní.

Bouře velká rychle přikvačila, blesk stíhal blesk a hrom se naplno rozburácel. Jeho dunění se zmnohonásobilo, jakoby celé peklo hromovalo nad nezdarem své práce...

Po mnoho dnů vláčel poutník svoji fyzickou schránku, která jej přestávala poslouchat, neboť vysoká horečka jí občas zalomcovala. Duch poutníka však byl silný, neboť počal tělo soustavně propracovávat. Hluboký vdech, dlouhé zádrže a velmi dlouhé, pomalé výdechy, vypalovaly zvolna, ale jistě nemoc, v těle se uhnízdivší. Jedlé mnohé kořinky a listy některých bylin pomáhaly uvést funkce těla v harmonii a veselá mysl poutníka tomuto zdravení přispěla, uspíšila jej.

Putoval dále, až přišel v kraj, jemu velmi znám, v kraj, kde prožil prvá dětská léta.

Vystoupil na hřebeny blízkých holých hor, jen místy nizoučkou klečí porostlých, po kterých se dále ubíral.

Jeden večer, kdy schylovalo se právě k bouři, jsa vysoko v horách, marně hledal chatu, v níž by se skryl před nepohodou přírody. Bouře s velkou rychlostí se přihnala, s oblohy špinavě šedivými mračny pokryté, které se válely zcela blizoučko nad zemí, počal fičet sněžný déšť, který ostře vnikal do těla.

Země jako by se propadla, neboť se ocitl přímo v mracích, která se válela kolem něho a přes něho, hustá, neproniknutelná a mrazivá zima lezla mu do kostí, víchř divoce burácel a sténal. Poutník se chytil kleče, skrčil a schoulil se v sebe a tak sedě, čekal, až bouření živlů ustane. A bouře, jak rychle se dostavila, tak rychle zmizela, třebaže zima nepolevila. Když se mračna trochu rozptýlila, slézal pomalu v údolí.

Chatu našel, neboť večerní temnota pokročila a neměl možnosti se dobře orientovat. Vlezl pod smrk, rostoucí v blízkosti jakéhosi šumícího vodopádu. Husté větve smrku skláněly se těsně k zemi. Schoulil se v sebe a poslouchal šumění bílých pěn, které se valily prudce přes horské balvany, všelijak přírodou rozhozené. Hleděl do horského, říčního koryta, kde voda hlasitě promlouvala, že jen ona je zde pánem a že si nedá rozkazovat, rozhněvá-li se, kudy má téci a kudy nemá.

Hvězdy se brzy objevily přímo nad větvemi smrku a on, hledě skrze smrkové větvoví, hleděl na jednu hvězdu, zvláště jasnou, v polosněni v polobdění. Zapomněl na křehnoucí tělo, jímž zima občas zachvěla a tak přečkal dlouhou, mrazivou noc. Ráno vstal, protáhl zkřehlé, vychladlé údy, omyl se v horské bystřině a kochal se nastávající krásou, za přibývajícího světla.

Našel chatu, kde obdržel horký čaj, který pomalu srkal. Nezdržel se však dlouho.

Když rozehlál trochu více tělo, řekl:

„Horalé, přírodní živly když se rozbouří, jsou zajisté zlé. Ale ještě více zlými, daleko horšími jsou lidské vášně, které tak mnohého člověka sežehnout, daleko více, nežli horská bouře.“

Když vašeň však zmizí a je klid, tu tento klid můžete podobně pociťovat, jako vůni pryskyřic, když bouře se ztiší.“

Dopil čaj a řekl:

„Bydlíte vysoko, avšak hled'te též, at' vaše myšlení vzosné jest, at' povznese se nad všednost a setře prach. Necht' zmizí v těchto výškách chtění člověka.“

Necht' rozplyne se neklidné myšlení a vnímáte stále Klid.

At' výšky tyto učarují každému tak, aby jeho myšlení se zklidnilo a vzlétlo výše, než nejvyšší oblak a ještě výše, kam již nedolehne světa chtění.“

Vstal a řekl: „Bud'te zdrávi, horalé, milovníci přírody a hled'te vyrvat přírodě její nejvyšší Tajemství, které ona velmi bedlivě střeží.“

Opustil rychle chatu, vstoupil na serpentinu a již zmizel zrakům překvapené skupiny horalů, kteří za ním hleděli.

Sestupoval hluboko v údolí.

Krev byla horkým čaje rozehřátá a veselá mysl hleděla poutníkovi z očí. Před jeho zraky se za pár hodin počala objevovat zvlněná krajina holých i zalesněných kopců a vrchů, a mnohých tichých a čarovných údolí, jejichž svahům byly stuleny větší i menší vísky.

Zvlněný tento kraj, kdysi byl mořským dnem, jehož pozůstatky se v mnohé vrstvě hornin dosud jevíly.

A on šel s úsměvem bezstarostného děčka touto kopcovitou krajinou a zvědavě prohlížel mnohá známá místa, kde dlouhou řadu let již nebyl. Mnozí vesničané na něho zpytavě pohlíželi a opět jiní vůbec si jej nevšíмали, neboť byli zasnění a zamyšlení. Byl v kraji lidí hloubavých, kterým mnozí dávali jména „mediáni“ a opět jiní jim říkali „duchaři“.

Z tohoto nerovného, kopcovitého kraje, plného lesů a lesíků, kraje, v němž se nalézalo dosti zvláštních kamenů a zkamenělin, tzv. „polodrahokamů“, z tohoto kraje, kde rostlo malé, nízké žito a drobné brambory a kde z pole vybírali vesničané stále nové kameny a jichž bylo stále dost, kameny obyčejné, kterých se nemohli najísti, z tohoto kraje rozšířil se rychle spiritismus daleko do krajů rovných a úrodných. Zde byly nejsilněji zapuštěny kořeny tzv. „duchovnědné víry“, nebo „duševědy“, jak spirité říkali, a které stále v šíř i v dál se rozrůstaly.

Tak šel stále volnějším krokem a pocit zasněného smutku se jej stále více zmocňoval, neboť dlouhou řadu let zde nebyl, až přišel v rodné městečko, kde oči jeho poprvé spatřily zemi. Ubíral se jednou ulicí zvolna a potkal hlouček lidí. Jeden z těchto pohlédl pozorněji ve tvář ošuměle ustrojeného poutníka a řekl, zastaviv se:

„Ah, známý. Kde se tu běžeš?“ Tvář vzala stín ironie, když řekl dále: „Vždyť dobře tě znám. Tvá matka dosud bydlí zde a otec tvůj se občas opíjel.“

Tu on v zamyšlení, při pomalé chůzi se zastavil, pohlédl ve tvář mluvčímu a zvolna řekl:

„Máš zastřenou mysl, příteli. Máš mlhu v očích a nevíš, co povídáš, ačkoli stále lidem tvrdíš, že všechno znáš a víš.“

Pohlédl mu ostře v oči a člověku tomu zamrazilo v těle a pokrytecký úsměv zmizel mu s tváří. A oslovený, dále si nevšímaje skupiny lidí, šel svojí cestou.

A opět jiný člověk jej potkal a řekl mu: „Tvoje tvář je mi nějak známá. Nemohu si však již vzpomenout, kam ji mám zařadit.“

A oslovený poutník vzhlédl, zastavil se a řekl:

„Ty velmi rád často hledíš v tváře bližních svých a hledáš, jak nazvat koho máš, jak jej máš titulovat. Avšak TO, co za tvarem a jménem leží, TO neznáš a ani se nenamáháš, abys TO znal. Jen blyštivé smetí máš velmi rád, které i z očí ti hledí, které jsou plné nenasytného chtění. Proto tak rád rozeznáváš.“

A nevšímaje si více tohoto člověka, kterého pamatoval a velmi dobře znal již před mnohými léty jako velikého sobce, pomalu se ubíral dále, s hlavou trochu schýlenou, neboť setkání se „známými“, přivedlo jej na mnohé strastné, smutné vzpomínky. Usedl v parku opuštěném na lavičku, sklonil hlavu a velké slzy skanuly mu z očí.

Pak vstal a šel dále, stále pomaleji známými místy, když se jej kdosi dotkl. Zvedl hlavu a osoba, kterou ihned poznal, řekla: „Ach, bratře milý, tebe jsem řadu let neviděla. Kde ses tu vzal? Pojd' hned mezi nás, máme zrovna sezení.“

A on hleděl v upřímnou její tvář a chmury trpkých vzpomínek, byly ihned setřeny.

Usmál se, stiskl jí dlouze ruce a šli spolu.

A tato osoba mnohé mu vyprávěla a na mnohé se tázala.

On však velice málo mluvil. Jen tiše poslouchal, občas na různé věci se otázal a příkyvoval vyprávění této osoby, sestry spiritky.

Vkročil ve střed sester a bratří spiritů, kteří se scházeli k séanci.

Mnozí, kteří jej poznali, radostně se tvářili nad shledáním a řekli mu:

„Teď budeš hovořit ty, neboť jsi byl velmi dlouho pryč a jistě velmi mnohé víš, čeho my neznáme.“

A on se lehce usmál a řekl:

„Já nevím nic a nechci vědět víc, milí přátelé!“

„Jsi šprýmař,“ řekla jedna sestra, „nechceš nám nic povědět.“

A druzí podobně mluvili a smáli se...

Mnozí z nich řekli: „Dnes z naší sedánky nebude asi nic, neboť k nám host musí promluvit.“

A on se rozesmál jejich upřímnosti a srdečnosti a stále mlčel...

„Tak mluv,“ řekl jeden bratr z mladších let, a on řekl:

„Když mezi vámi jsem, v mlčení hlubokém, milé sestry a bratři, tu nejvíce vám vyprávím.“

Oni však nechtěli chápat tuto řeč beze slov.

„Budeme dobře naslouchat a nebudeme rušit a srdce otevřeme, ať nám nic neunikne z tvé řeči,“ řekl jiný bratr, a on odpověděl:

„Sestry a bratři!

Slyšeli jste již o Duchu všech duchů?“

„Neslyšeli, mluv co víš,“ volali sborem a on řekl:

„Tak slyšte srdcem!

V pravdě, jen hlubokým mlčením, mohl bych vám o Něm nejvíce vyprávět, a nejvíce vám přiblížit Jeho Vznešenost.

Když ale jinak nechcete, než abych hovořil, tu pochopte Jeho Velikost a Vznešenost pomocí slov.

On, Velevznešený, Jehož Hlas je tišší slabého vánku a silnější hromu, je tak nesmírně Veliký, že nekonečný prostor Jej pohnouti nemůže, a je tak malý, že elektrony, kroužící kolem jádra atomu, marně jej hledají.

Je menší než vše nejmenší a proto v t o m je Jeho Velikost, která je nezměřitelná.“

Ztišil se a oni s napětím očekávali další jeho řeč, které se však nemohli dočkat, neboť jedna ze sester řekla:

„Proč mlčíš? Mluv přece dále!“

A on řekl pomalu: „On, Velevznešený Duch všech duchů, prostupuje vše.

On, Veleduch, Světlem Milosrdenství vše naplňuje a oživuje. A nic není, kromě Něho.

On je v š e a o všem ví!

A velmi dobře vidí do lidských srdcí!“

Opět se odmlčel a ticho venkovské světnice, bylo rušeno jen slabým tikotem hodin.

Po delší pomlce řekl zase jeden z posluchačů: „Pokračuj, neboť tvá řeč je daleko více lepší, než mnohé špatné projevy duchů. Řeč tvá nás povznáší!“

A on zase pomalu se rozhovořil:

„V Něm, Všemocném, je veliká Síla skryta.

Očišťujte proto svá srdce a na Něho, Velevznešeného, myšlení stále upírejte. Budete-li míti k Němu velikou lásku, tu jako vichr přivane, prostoupí těla vaše a nesmírným Klidem a Blahem vás naplní.

Budete vědět vše a těch, kteří odešli na druhý břeh a v astrálních tělech se pohybují, těch se ptáti již více nebudete.

Ó, drazí! Tito zemřelí vědí méně než vy, kteří dosud ve fyzických tělech bydlíte. Oni vlastní jen tělo astrální. Vy však vlastníte nejen astrální tělo, ale též ještě fyzické, s jehož pomocí jen, lze vám Pravdu Boží poznati.

Vždyť víte, že v Písmu je napsáno: Království Boží je ve vás!

A vězte, milí, že jestliže poznáte Království boží v sobě, nejste více lidmi, ale Boho-lidmi.“

Opět se na chvíli odmlčel a pokračoval:

„V Něm, přeskvělém Veleduchu, který nemá Sobě rovného, mějte vždy své Útočiště, když bolest srdce vás přepadne. Mějte v Něm své Útočiště za všech okolností, při všech svých zklamáních, neboť ON vás nikdy nezklame!

On ví dobře, co má vám dáti a proto vám to dává a ví též, co by vám škodilo a proto vám toho nedává.

Nechtějte proto nic ze své vlastní, osobní vůle, ale odevzdejte svoji osobní vůli, Vůli Jeho. O nic Jej neproste, ale věřte, že On vám stále dává, neboť zcela ničeho nemáte ze sebe, ale vše od Něho.

Nic jste si nevydělali, ale On vám zdarma dal.

Proto i vy zdarma dávejte a Jeho stále chvalte. Jen tak bude mít z vás radost a jen tak se MU nejlépe odvděčíte.“

Přestal hovořit a vnitřní Světlo zaplálo mu v očích.

A oči přítomných též radostně hleděly a tito lidé, prostých srdcí upřímně se radovali z jeho slov.

Mnohé radostné chvílky tak prožíval se svými duchovními přáteli. Často s nimi hovořil a vysvětloval jim, čeho nechápali. A opět jindy k nim o Duchu všech duchů hovořil, když se jej tázali. Vždy v nové roucho Pravdu odíval a mnohým přítomným, kteří nesnadno chápali, Pravdu tak přibližoval.

„Mluv k nám zase o Bohu,“ tak říkali někteří a on hovořil.

„On čte nejskrytější vaše myšlenky.

On nikdy nespí a nikdo jej neošidí.

Proto jsem vám již řekl, abyste srdce svá očisťovali.

On ví, kdo Jej nevýslovně miluje a ví též, kdo vlažný je v poměru k Němu, nebo kdo je pokrytecký.

A je-li někdo v poměru k Němu pokrytcem, je i v poměru ke svým spolublížním pokrytecký.

On, Veleduch, Duch všech duchů, věje a žádný neví odkud a kam. Žádný nemůže říci a vědět, kdy a odkud přivane a kdy v Náruč Svou člověka uchopí.

A když se tak stane, tu takový člověk stává se v Náručí Boží bezmocným děckem a často jako děcko se chová v poměru ke světu a lidem.

Často se raduje s radujícími a zapláče s těmi, kteří mají bol srdce, neboť takový jedinec posměchu nezná.

Často též jeho spolublížní nevidí jeho slz, ani úsměvů, které bývají někdy skryty.

A jeví-li se někdy zevně Štěstí Boží ve tváři takového člověka, tu jej, Bohem obšťastněného nechápou spolublížní, ale často se mu smějí pyšně, říkajíce, že je blázen.“

A opět dále k nim mluvil:

„Kdož Boží Hlas se ozve, tu, je-li tichounký, tu mnohý člověk tento Hlas přeslechne a učiní tak vždy ke své škodě. Někdy však tento Hlas Silně zaburácí v nitru člověka, silněji, více než silný hrom a pak člověk poslechnouti musí, neboť běda mu, kdyby se vzpíral Bohu.

Člověk, který tohoto Veleducha dobře poznal, přestává často knihy čísti, neboť dobře, prakticky ví, že v N ě m j e Z d r o j veškerého vědění. A lidé, kteří J e j neznají, musí často velmi mnoho čísti, aby své vědění prohloubili.

Jejich prohloubené vědění však, které z knih načerpali, je jen slabým odleskem Vědění Světelného, které je Otcem všeho vědění školního.

Když skřivánek stoupá kolmo k obloze, velice chválí Boha.

Neučí se této chvále, ale ona samočinně ze srdéčka jeho vyvěrá.

Nesčetní andělé též chválí přirozeně Stvořitele, neboť je to u nich samozřejmé.

Též se tomu neučili.

A všichni zemřelí, duchové a všichni další, kteří séance vaše navštěvují a mezi vás přicházejí, i ti, kteří jsou zlí, ti všichni se před Veleduchem velmi chvějí, plní bázně a tak, aniž si toho uvědomují, vzdávají mu tak svůj hold.

A On je vskutku Životem všech, ale málo je těch lidí, kteří toto velmi dobře ví!“

Celou zimu zdržoval se poutník v tomto rodném kraji.

Často chodíval s přáteli ztichlými lesními cestami a vyprávěl o nekonečném Klidu, prosyceném současně velikým Blahem, Štěstím, které okusí každý, kdo prožije Svoji všudypřítomnou Podstatu, která je totožná s Tvůrcem všeho.

A oni stále pozorně naslouchali, vyptávali se a tak vnitřně rostli. A sněžné hvězdičky se sypaly z oblohy a bělost zimní přírody se zrcadlila též v nitrech sester a bratří, o Bohu rozmlouvajících a po Něm toužících.

A opět jednou v séanci, kdy vnořil se v Sebe, hovořil k nim:

„Jste neklidných myslí. Chodíte stále kolem středu vlastního Ovčince a chvějete se zimou, neboť kolem vás vane ostrý vítr nevíry a vždy nových pochyb, který proniká těla a mrazí kosti.

Chvějete se strachem, neboť vlci v podobě zlých vášní, stále kolem vás obchází a číhají na vhodný okamžik, aby se na vás vrhli a roztrhali.

Ó, milí! Jen vejďte ve Střed vlastního Ovčince, kde příjemné je teplo a odkud stále vyzářuje Mír!

Jen pojděte do Ovčince, kde Pastýř všech pastýřů přebývá.

Vejdete-li k němu, tu On vás okamžitě pln Milosrdenství obejmě a poznáte tak, že lidstvo je jen jedinou, velikou Rodinou. V nevýslovném Míru roztají vaše pochybnosti z malé víry vznikající, podobně jako led roztává, když jarní slunko počne svými paprsky na něj více působiti.

Tento nevýslovný Mír bude vás provázet životem a vy, částčky Světla Velikého, vy, děti Otce Jednoho, Všudepřítomného, v Lásce společně přebývatí budete na zemi.

Nechť stane se tak, jak vám pravím.

Buďte shovívaví, veselí, milosrdní a pomáhejte všude tam, kde tmu dosud zříte, ať Světlo, které částčkou je Světla Velikého, mocně se šíří, se Světlem Velikým se spojí a Mírem vše kolem sebe naplní!

Tak se staň!

Ó, milí, buďme tiší a pokorní srdcem, jak praví Ten, který šel příkladem!“

A oni při takovýchto a podobných projevech velmi vnitřně rostli a sílili.

Jindy jim zase řekl:

„Jsme všichni nepatrnými tečkami.

Je nás mnoho, velice mnoho, tolik, že žádným číslem naši mnohost nelze vyjádřiti.

Každá ta tečka má jméno a říká sobě „já“.

Každá ta tečka je v klamný, různý tvar oblečena.

Každá z těchto teček je duší sama o sobě.

Čím menšími se malé tečky stávají, tím více postřehují svoji velikost.

A opět, jiné tečky jsou rády, jsou-li veliké.

Proto je též velikým u nich to, co zoveme „osobností“.

Veliké tečky veliké utrpení zakouší.

Když je jakákoli tečka smazávána dobrovolně, tu Veliká Jednota je ihned poznávána, a když je tečka smazána docela, Jednota Vznesená duši prolíná a duše ve Všeduši se trátí docela.

Tak přestává existovat utrpení, které je zničeno.

Ó, milé sestry a bratři, jakými chcete býti tečkami, velkými a nebo malými?“

Tu všichni říkali: „Chceme být maličkými, drobounkými tečkami, abychom tak dříve poznali Vznešenou Jednotu a v ní našli neproměnný Klid a více netrpěli.“

A on spokojen s jejich odpovědí, hleděl na ně radostně a řekl:

„Správně volíte, milí, správně činíte, když stezkou Chudoby, stezkou strmou kráčíte.

Na konci této stezky se sami sobě ztratíte.

A až se sami sobě ztratíte, tak se naleznete.

Jen pokračujte pilně v této práci, ať odejde utrpení, které je nepřetržitým hostem na této zemi.

Jsme-li všichni tečkami malými, pročpak bychom přemýšleli, jaká jména si dáme?

To není třeba, neboť bychom se jmény lišili od sebe.

Veliká jednota jména nám nedala a proto když se v Jednotu zpět vracíme, jména ihned zapomínáme, ztrácíme.

Tvar odkládáme a v bezejmenné hlubiny Praducha se propadáme.

V bezstrastném Domově tiše spočíváme.“

Opět jindy, když společně seděli, řekl:

„Mnozí z vás, kteří jsou vyspělejší, odkládají fyzické tělo a v astrálním se často vznášejí a daleko pohybují.

Mnozí, kteří tuto věc dovedou, myslí, že jsou již hotovými Mistry veškerého skrytého umění, ale jsou zatím jen uschopněni státi se mistry v nižší magii, ve které jim hrozí nebezpečí, že se pořežou o oboustranný meč, ostře nabroušený.

Toto vědění není dostačující a mnozí, kteří se tímto postupem stali černými mágy a zpronevěřili se Božskému Vědění, zel na své sobectví doplatili.

Hřeší-li člověk proti Duchu Svatému, vrhá na sebe tak přetěžkou karmu, že musí aeony let v různých nelidských podobách se zrozovat, než mu je dopřáno, aby se opět jako člověk zrodil, a tak získal příležitost, spojit se se svým Tvůrcem.

Pravé Poznání nemá kořeny ve tvarech. To si dobře pamatujte! Proto astrální těla neuctívejte, v jejich vystupování, si nelibujte.

Pravé Poznání nemá výšek, šířek, délek, ani jiných rozměrů a je též mimo stav čtvrté dimenze, z níž astrální tělo se vynořuje. Pravé Poznání je i mimo jiné dimenze, které mnozí „učení páni“ vynalezli a stále vynalézají.

V pravém Poznání se všechny dimenze sbíhají a současně zanikají. Tam nemohou žít ani andělé s formou, ani bytosti bez formy.

V tomto Pravém Poznání naleznete Domov svůj pravý, jenž je mimo hrubozrné a jemnozrné smyslové vnímání.

Tam žádné zvuky nežijí a marně by se mnozí namáhali, něco uslyšeti ve vrcholném Poznání.

T a m , v Prazdroji všeho života, vládne nepřetržitě propastné

M l č e n í .“

Zima ochabovala, neboť se blížilo jaro. Když první měsíc jarní se počal znatelně přibližovat, poutník opouštěl podhoří. Dávno již lidské vášně přestaly mocně hořeti a zlo velmi zesláblo, přemoženo silami dobra, neboť velmi mnoho jedinců lidských vysílalo pravidelně myšlenky, plné Míru, v celý svět.

Poutník se loučil s těmi, kteří jej měli velmi rádi. Mnozí z nich jej daleko za městečko vyprovázeli a říkali:

„Brzy opět přijď a budeš k nám zase hovořit!“

A on jim s úsměvem říkal:

„Ó, drazí, nehleďte boží Přítomnost ve slovech, ale za slovy, v M l č e n í , neboť, když slova umlkají, počíná Bůh působit!“

Dlouho mu šátky mávali a jeho postava stále více se zdrobňovala na rovné, daleké silnici, až byla jako maličká tečka.

A tečka zmizela jim z očí a oni se vraceli zpět v náruč krásného pohoří.

Myšlenky jejich byly světlejší, srdce čistší, klidnější, neboť z toho, co dříve vlastnili, mnoho jako přítěž odhodili a spálili.

A poutník putoval zpět k srdci měst, odkud vyšel.

Spokojen stále více, přibližoval se hlavnímu městu.

Drobounké fialky, které nesměle vyrážely ze země, tiše ho vítaly a šeptaly:

„Zdráv buď, příteli!“

A on k nim opatrně na mez přisedl a ony jej vůní svou objaly.

A srdce jeho tiše hovořilo:

„Ó, fialky drobounké, jak jste skromné a mnoho vůně lidem nesete, lidem dobrým i zlým.

Často chtivé ruce příliš po vás sahají, aby vás v zápětí odhodily v prach cesty nebo silnice.

Ó, fialky skromňoučké, vězte, že ruce člověka jsou tak nesmírně chtivé, že věru, chtivější věc na světě nenajdete. Proto se dobře skryjte a jen tak chtivým rukám uniknete!“

Vkročil v rušnou ulici velkoměsta a zvolna šel...

Milion srdcí jávalo a s úsměvem na rtech zdravilo přicházející jaro. Sytě zelené stráně pod rozhlednou zvaly občany k procházce a volaly:

„Pojďte k nám, osvěžíme vaše oči!“

Vrch rozhledny se v jarním větru lehce, rytmicky kýval a volal:

„Občané sem! Ať zřítte moře střech a stříbropěnnou řeku šumivou. Ať zřítte hrad, který činí hned nad řekou, kde na Slavíně v stínu hradu spočívají ti, kteří v básních krásu opěvali.

Občané sem! Ať zřítte pohádku, kterou „Matkou měst zovou.““

A velechrám se sta ozdobami, který tisíc let lidé s námahou stavěli, tiše rozhledně příkyvoval.

A poutník šel dále, zasněn, rušnými třídami velkoměsta.

Hluk, pokřik, hvizdot, vrzání a mnohé jiné zvuky, když vnikly v jeho srdce, ztichly, v tichou hlubinu se propadly, kde se zcela ztratily.

Nohy jeho šlapaly po kostkách dlažebních kamenů a kostky tyto hluboce dýchaly a tichounce šeptaly:

„Sloužíme, abychom sloužily.“

A vše, velice hluboce rytmicky dýchalo. Vše rytmicky se zvedalo a opět klesalo.

Přišel ve svoji komůrku, ztichlou a maličkou a okno otevřel. Černý pták se žlutým zobáčkem, k pozdravu jara krásně pěl. A srdce poutníka se ptalo:

„Proč tak zpíváš? Proč hrdélko tolik napínáš?“

A černý pták, který kosem byl, k srdci jeho promluvil:

„Mám radost, mám radost. Zpívám, abych zpíval a nepřemýšlím proč.“

A poutník, hluboce zasněn, sám sobě děl:

„Žiji, abych žil, hovořím, abych hovořil, zpívám píseň života, abych zpíval a neptám se již proč!“

Přítel, se kterým se rozešel, přišel a vítal jej, šťasten, že se vrátil.

„Ó, bratře milý, myšlení duchovní rychle se šíří, neboť zde vzešlo dokonce bratrstvo, které si říká „B r a t r s t v o d u c h o v n í“.

Je mnoho těch, kteří jsou veřejně činní a pomáhají velmi, vésti spolubližní své k vnitřnímu obrození.“

A poutník usmívá se, tiše příkyvoval...

„Když lidé budou vědět, kde utrpení má své kořeny,“ řekl jeho přítel, „počnou nejprve kořeny hledat, aby je vytrhli. Dobře je vytrhnou, aby již více růsti nemohly a nenesly zlé ovoce.“

A poutník, s radostí, mlčky na něho hleděl a ten zase řekl:

„Kde jsi byl tak dlouhou dobu?“

A on se lehce pousmál a řekl:

„Vždyť víš, že žijeme mimo čas!

Vždyť před okamžikem jsem odešel a opět zase přišel.“

Přítel jeho se zasmál a též poutník tiše se usmíval.

Oba s porozuměním mlčky seděli, klidní, plní Míru...

Po dlouhém mlčení rozevřely se široce oči poutníka a on tiše hovořil:

„Zřím Světlo Veliké, které ze středu srdce plá.

A toto srdce jest matka ta,

kteřá „Město měst“ titul má.

A toto Světlo se rychle šíří a mnozí zovou Jej – Poznání.

A mnohé stavby se rítí a zase jiné vzcházejí...

Lidé se šťastni objímají v této maličké zemi.

Záplava Světla se daleko přes hranice šíří.

Světlo toto v celý svět se rozlévá.

Lidé, na této planetě maličké se spokojeně usmívají a

hledí tam, kde horami obklopené srdce hoří.

Zemičce té maličké přezdívkou dávají, říkajíce:

S v ě t l o n o š .“

Ústa zmlkla a hluboké, zářící oči, dále v prázdno hleděly.....

P R A H A
V Á N O C E
1948.

Na základě podnětu Jana Lípy přepsal ze stejnojmenného samizdatu Marcel Brůx roku 2012.

Bezplatné internetové vydání knihy
Františka Heina
ROZSEVAČ SVĚTLA
pro Vás ze stejnojmenného samizdatu
připravili
Marcel Brůx
a Jan Lípa
roku 2012.

Tento text je určen pouze pro soukromé studium.
Prosíme, akceptujte to.
Děkujeme!

© František Hein, 1948, 2012
© Jan Lípa, 2012
© www.arahat.cz, 2012

<http://www.arahat.cz>
silamoudrosti@centrum.cz